

CONFERENCE BOOK



ICSAS ACADEMY

ICSAS
2. ULUSLARARASI
FELSEFE KONGRESİ
7 - 9 Mart 2025
İzmir

www.icsasconferences.org



IJAS JOURNAL
ijasjournal.com



www.artdergi.com



IJMHSS
INTERNATIONAL JOURNAL OF
MEDICAL, HEALTH AND SPORT
SCIENCES



ESTD 2022
JOURNAL OF ADVANCES IN ENGINEERING,
ARCHITECTURE AND MATHEMATICS
www.mmajournal.com



ULUSLARARASI İLAHİYAT
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
www.ildergisi.com

ISBN: 978-625-5962-34-8



ICSAS ACADEMY



ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY
MARCH 7 - 9, 2025
İZMİR

Edited By
Prof. Dr. Hülya Çiçek

ORGANIZATION
ACADEMY GLOBAL CONFERENCES

EVALUATION PROCESS
All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

TURKEY – Nigeria – Kazakhstan- Romania- India – South Africa- Senegal- - Nigeria-
Japan- Portugal- Brazil- Kenya- Palestine- Taiwan-

PRESENTATION
Oral presentation

PERCENTAGE OF PARTICIPATION
More than 50 % of paper are presented by participants from maintained countries.
13 papers from Turkey and 25 paper from other countries.

Members of the organizing committees of the conference perform their duties with an
"official assignment letter"

LANGUAGES
Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

CONGRESS ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. Başak Hanedan
Prof. Dr. Hajar Huseynova
Prof. Dr. Dwi Sulisworo
Prof. Zain Musa
Prof. Dr. Sameer Jain
Prof. Yakup Babayev
Prof. Dr. Suyatno
Prof. Dr. Hasan Akan
Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi
Assoc. Prof. Dr. Yeliz Çakır Sahilli
Assoc. Prof. Dr. Berna Koçak
Assoc. Prof. Dr. Dhési Ari Astuti
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat Baran
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Aydın
Assoc. Prof. Dody Hartanto
Assoc. Prof. Dr. Rungchacadaporn
Assoc. Prof. Nazile Abdullazade
Assoc. Prof. Dr. Feran Aşur
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti
Assoc. Prof. Ivaylo Staykov
Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari
Assoc. Prof. Dr. Yasemin Taş
Assoc. Prof. Dr. Yeganə Qəhrəmanova
Assoc. Prof. Dr. Bülent Işık
Assoc. Prof. Dr. Nurkan Yılmaz
Assoc. Prof. Dr. Sevrə Fırıncioğulları
Assist. Prof. Ihwan Ghazali
Assist. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərifxan oğlu
Assist. Prof. Dr. Mahruki Dovlatzade
Assist. Prof. Dr. Naci Büyükkaraciğan
Assist. Prof. Dr. Songül ATAK
Lecturer Mehmet Nuri Ödük
Dr. Fatih İ. Kurşunmaden
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini Heydarlou
Dr. Dadash Mehravari
Dr. Gültekin Gürçay
Dr. Aynurə Əliyeva
Dr. Amaneh Manafidizaji

All rights of this book belong to Academy Global Publishing House

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academy Conference–2025 ©

Issued: 25.03.2025

ISBN: 978-625-5962-34-8

Scientific & Review Committee

- Prof. Dr. Hülya Çiçek – Türkiye
Prof. Dr. Emine Koca – Türkiye
Prof. Dr. Fatma Koç – Türkiye
Prof. Dr. Valide Paşayeva - Türkiye
Prof. Dr. Ali Bilgili - Türkiye
Prof. Dr. Naile Bilgili - Türkiye
Prof. Dr. Başak Hanedan – Türkiye
Prof. Dr. Aysel Güven - Türkiye
Prof. Dr. Bülent Kurtişoğlu – Türkiye
Prof. Dr. Hajar Huseynova – Azerbaijan
Prof. Dr. Dwi Sulisworo – Indonesia
Prof. Dr. Natalia Latygina – Ukraina
Prof. Dr. Yunir Abdrahimov – Russia
Prof. Muntazir Mehdi – Pakistan
Prof. Dr. T.Venkat Narayana Rao – India
Prof. Dr. İzzet Gümüş – Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Bayram – Türkiye
Prof. Dr. Saim Zeki Bostan – Türkiye
Prof. Dr. Hyeonjin Lee – China
Prof. Yakup Babayev - Azerbaijan
Prof. Dr. Suyatno – Indonesia
Prof. Dr. Zain Musa – Cambodia
Prof. Dr. Sameer Jain – India
Prof. Mehdi Mohammadzade – Iran
Prof. Dr. Hasan Akan – Türkiye
Prof. Dr. Ika Maryani - Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Yeliz Çakır Sahilli - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Berna Koçak - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dhesi Ari Astuti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Aydın - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Feran Aşur – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Yasemin Taş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Bülent Işık - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nurkan Yılmaz - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sevra Fırıncıoğulları - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulsemet Aydın – Türkiye

- Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat Baran - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dilorom Hamroeva - Özbekistan
Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari – İran
Assoc. Prof. Ivaylo Staykov - Bulgaristan
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti – İndonezya
Assoc. Prof. Dr. Ümit Ayata – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Həmzə Əliyev - Azərbaycan
Assoc. Prof. Dr. Okan Sarıgöz – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Eda Bozkurt – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Ahmet Topal – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Kırbaş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mesut Bulut – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahriye Emgili – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sandeep Gupta – İndiya
Assoc. Prof. Dr. Veysel Parlak – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mahmut İslamoğlu – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade – Azərbaycan
Assoc. Prof. Dr. Yeganə Qəhrəmanova – Azərbaycan
Assoc. Prof. Ali Vandshoari - İran
Assist. Prof. Dr. Göksel Ulay – Türkiye
Assist. Prof. K. R. Padma – İndiya
Assist. Prof. Dr. Omid Afghan - Afghanistan
Assist. Prof. Dr. Maha Hamdan Alanazi - Saudi Arabia
Assist. Prof. Dr. Dzhakipbek Altaevich Altayev - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Amina Salihi Bayero – Nigeria
Assist. Prof. Dr. Ahmad Sharif Fakheer - Jordaniya
Assist. Prof. Dr. Dody Hartanto - İndonezya
Assist. Prof. Dr. Ihwan Ghazali - Malaysia
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini Heyladou – İran
Assist. Prof. Dr. Bazarhan İmangalieva - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Keles Nurmaşulı Jaylıbay - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Mamatkuli Juraev – Özbekistan
Assist. Prof. Dr. Kalemkas Kalibaeva – Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Bouaraour Kamel – Aljerya
Assist. Prof. Dr. Alia R. Masalimova - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Amanbay Moldibaev - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Ayslu B. Sarsekenova - Kazakistan
Assist. Prof. Dr. Bhumika Sharma - İndiya
Assist. Prof. Dr. Gulşat Şugaeva – Kazakistan
Assist. Prof. Dr. K.A. Tleubergenova - Kazakistan

ICSAS ACADEMY

Education - Publication - Conferences - Exhibitions

- Assist. Prof. Dr. Cholpon Toktosunova – Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Hoang Anh Tuan – Vietnam
Assist. Prof. Dr. Songül Atak - Türkiye
Assist. Prof. Dr. Botagul Turgunbaeva - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Dinarakhan Tursunaliyeva - Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Yang Zitong – China
Assist. Prof. Dr. Gulmira Abndirasulova – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Imran Latif Saifi – South Africa
Assist. Prof. Dr. Murat Genç – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Monisa Qadiri – India
Assist. Prof. Dr. Vaiva Balciuniene – Lithuania
Assist. Prof. Dr. Meltem Avan – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərəfxan oğlu - Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Mahrukh Dovlatzade – Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Naci Büyükkaracıgan – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Raihan Yusoph – Philippines
Dr. Que-Nhu Duong - Vietnam
Dr. Fatih İ. Kurşunmaden – Türkiye
Dr. Mehmet Nuri Ödük – Türkiye
Dr. Ayşe Baran - Türkiye
Dr. Dadash Mehravari – Iran
Dr. Aynurə Əliyeva - Azerbaijan
Dr. Sonali Malhotra – India
Dr. Amaneh Manafidizaji - Iran



T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı



Sayı : E-16710634-03-903.07.02-2300384284
Konu : Doç.Dr.Elif AKPINAR
KÜLEKÇİ'nin Görevlendirilmesi

01.12.2023

MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 29.11.2023 tarihli ve E-53120705-000-2300381989 sayılı belge.

Fakülteniz Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim üyelerinden Doç.Dr.Elif AKPINAR KÜLEKÇİ'nin, Yükseköğretim Genel Kurulunun 15.06.2023 tarihli, 10 sayılı oturumunda alınan 2023.10.183 sayılı kararı gereğince Doçentlik Başvuru Şartlarında bulunan ve doçent olacak adaylardan istenen "Diğer uluslararası/ ulusal bilimsel toplantının düzenleme komitesinde resmi olarak görevlendirilmiş üniversite akademisyen temsilcisi bulunması zorunludur." maddesi gereğince, Academy Global Conference & Journals tarafından yapılan kongrelerin düzenleme kurullarında yolluksuz ve gündeliksiz olarak görevlendirilmesi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Ömer ÇOMAKLI
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 87c7a395-d4b6-4f7a-abc6-5dee8674e3d1

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ata Turk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Rektörlü ü 25240 Erzurum

Tel: +90 442 2311023

Elektronik A : www.atauni.edu.tr

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Mehmet KOÇ

Faks: +90 442 2361014

E-Posta: personel@atauni.edu.tr



ICSAS ACADEMY CONFERENCES
March 7 – 9, 2025
IZMIR

Kongre Bağlantı Linki :

Join Zoom Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/88571518350?pwd=fOYazCWBmbAiWrHygjKSjkbbsvotfd.1>

Meeting ID: 885 7151 8350

Passcode: 202224



ÖNEMLİ AÇIKLAMA (Lütfen okuyunuz)

- ZOOM bağlantısı için yukarıda verilen bağlantıyı veya yine yukarıda verilen giriş bilgilerini kullanabilirsiniz.
- Oturum içerisinde en KIDEMLİ olan moderatör olarak seçilir. Moderatörün oturum düzenini gözetmesi, akademisyen adaylarını yönlendirmesi beklenmektedir.
- Oturuma bağlanmadan önce Salon numaranızı adınızın önüne aşağıdaki gibi ekleyiniz. Bu sayede kongre açılışında beklemeden oturumlarınıza gönderilebileceksiniz. Ör. 5 Ahmet Ahmetoglu
- Sunum süresi 10 dakikadır. Bu sürenin aşılmasını moderatörler temin edecektir.
- Sunum sonrası 5 dakikayı geçmeyen soru-cevap, tartışma süresi verilmektedir.
- Sunumlar TÜRKÇE veya İNGİLİZCE yapılabilmektedir.
- Kameralar, oturum süresince toplam % 70 oranında açık olmak zorundadır.
- Sunum yapan katılımcının kamerası açık olmak zorundadır.
- Sunum yapmak zorunludur. Herhangi bir nedenle sunum yapmamış olan katılımcıya sertifika verilmesi ve çalışmasının yayınlanması söz konusu olamaz.
- Katılımcı, kendi oturumda, oturum bitene kadar bulunmak zorundadır.
- Katılımcıların kendi oturumları dışındaki oturumlara katılma zorunluluğu yoktur.
- ZOOM platformunun kapasite sınırı nedeniyle, DİNLEYİCİ, sadece kapasite izin verdiği sürece kabul edilebilmektedir.

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

ICSAS 1st International Conference on Biochemistry and Molecular Biology March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZCAN	1	COMPARISON OF R PROGRAM AND CHATGPT IN PHYLOGENETIC TREE CONSTRUCTION: PROBLEMS AND SOLUTIONS	Undergraduate, ÜMMÜHAN ŞAŞ Professor Doctor, YUSUF KURT
		2	Türkiye'deki <i>Anatololacerta anatolica</i> (Werner, 1900) Türünün Genom-Çaplı Belirteçlere Dayalı Filocoğrafyası	Araş. Gör. Ahmet Gökay KORKMAZ Prof. Dr. Çetin ILGAZ Prof. Dr. Yusuf KUMLUTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Kürşat ŞAHİN Prof. Dr. Serkan GÜL Doç. Dr. Elif YILDIRIM CAYNAK Doç. Dr. Kamil CANDAN
		3	ARONYA (<i>Aronia melanocarpa</i>) MEYVESİNİN METANOL EKSTRESİNİN ANTIÖKSİDAN ETKİSİNİN BELİRLENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZCAN Öğr. Gör. Elif GEZER ASLAN
		4	GÜVEM MEYVESİNİN (<i>PRUNUS SPINOSA</i> L.) ANTIÖKSİDAN, ANTIMİKROBİYAL VE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN BELİRLENMESİ	Mehmet Halim KAHRAMAN Prof. Dr. Figen ERTAN Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZCAN
		5	<i>Escherichia coli</i> ' DE NAKAVT OLMASI İLE FERULİK ASİTE KARŞI DUYARLILIĞI ARTIRAN BAZI GENLER	PhD Student Hatice ÖZTÜRKEL KABAKAŞ PhD Student Kadriye Aslıhan Onat Taşdelen Dr. Öğr. Gör. Merve SEZER KÜRKÇÜ Doç. Dr. Bekir ÇÖL
		6	FERULİK ASİTİN BİYOPYARLANIMINI ANLAMADA MOLEKÜLER VE MİKROBİYOLOJİK ÇALIŞMALAR	PhD Student Hatice ÖZTÜRKEL KABAKAŞ Dr. Öğr. Gör. Merve SEZER KÜRKÇÜ Doç. Dr. Bekir ÇÖL
		7	<i>Escherichia coli</i> DE p-KUMARİK ASİT TOLERANSINI AZALTAN BAZI GENLER: <i>pgpB</i> , <i>fadL</i> , <i>ydeU</i>	KADRIYE ASLIHAN ONAT TAŞDELEN HATİCE ÖZTÜRKEL KABAKAŞ Dr. Öğr. Gör. MERVE SEZER KÜRKÇÜ Doç. Dr. BEKİR ÇÖL

ICSAS 1st International Conference on Biochemistry and Molecular Biology March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Prof. Dr. Hasan Ekim	1	The Place of Salt and Iodine in Our Health	Doç. Dr. Meral Ekim Prof. Dr. Hasan Ekim
		2	HYPERTENSION IN ELDERLY PEOPLE	Doç. Dr. Meral Ekim Prof. Dr. Hasan Ekim
		3	MOR LAHANA'DAN (<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> f. <i>rubra</i>) İZOLE EDİLEN POLİFENOL OKSİDAZ ENZİMİNİN BİYOKİMYASAL KARAKTERİZASYONU	Y. Lisans Öğrencisi, Çiğdem ULAMAN Dr. Öğr. Üyesi Elif Duygu KAYA
		4	DİYABETİK HASTALARDA LAKTAT/ALBUMİN (L/A) ve SİSTEMİK İMMUN İNFLAMATUVAR İNDEKS (SII) DEĞERLERİNİN DİYABETİK KRONİK BÖBREK HASTALIĞI İLE İLİŞKİSİ	Dr. Öğretim Üyesi Murat ARI Dr. Hakan CENGİZ Dr. Öğretim Üyesi Ayça TUZCU
		5	ANTIMICROBIAL POTENTIAL ACTIVITIES OF VARIOUS SOLVENT EXTRACTS OF <i>Hyocymus aureus</i> (SOLANACEAE)	Elanur DEMİR Alevcan KAPLAN Emine ÇELİKOĞLU Mehmet BOĞA
		6	TIROID UYARICI HORMON TRIYODOTIRONİN VE TIROKSİN HORMONLARININ EŞ ZAMANLI ÖLÇÜLMESİNDE ÇİFT KATLI NANOPARTİKÜL TABANLI İMMÜNOSENSÖR GELİŞTİRİLMESİ	Dr. Öğretim Üyesi ÜMİT YAŞAR Dr. Öğretim Üyesi UMUT KÖKBAŞ Dr. Öğretim Üyesi ZEHRA GÜL YAŞAR Ar. Gör. Dr. BAŞAK GÜNAŞTI MSc. YASEMİN ÖZKÜÇÜK Prof. Dr. ABDULLAH TULİ

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Öğr. Gör. Dr. OKAN DEDE	1	EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUKLARIN DİJİTAL HAKLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	DOÇ. DR. AYŞEGÜL AYYILDIZ ASİL ÖĞRETMEN, ABDURRAHMAN ASİL
		2	EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PAYLAŞAN EBEVEYNLİK (SHARENTING) HAKKINDAKİ FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	DOÇ. DR. AYŞEGÜL AYYILDIZ ASİL ÖĞRETMEN, ABDURRAHMAN ASİL
		3	INTERDISCIPLINARY LEARNING THROUGH STEM AND MAKER ACTIVITIES: AN APPLICATION AT THE PRIMARY SCHOOL LEVEL	Uzm. NESRİN ÖZBABA ULUĞ AYŞEGÜL İLİKÇİ
		4	EĞİTİM PROGRAMLARINDA OYUNLAŞTIRMA YAKLAŞIMLARI: TEORİK TEMELLER VE UYGULAMA ALANLARI	Öğr. Gör. Dr. OKAN DEDE
		5	YAPAY ZEKA DESTEKLİ ÖĞRENME ORTAMLARININ EĞİTİM PROGRAMLARINA ENTEGRASYONU: FIRSATLAR VE ZORLUKLAR	Öğr. Gör. Dr. OKAN DEDE
		6	MAVİ BİLİYE ENSTİTÜSÜ YAZ BİLİM KAMPININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRESEL DUYGU VE DÜŞÜNCELERİNE ETKİSİ	Uzman Öğretmen GÜLHANIM YAĞMUR Doç.Dr. ÖNDER ŞENSOY Doç.Dr. SEDA ÇAVUŞ GÜNGÖREN Prof.Dr. NAİM UZUN
		7	7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SİSTEM DÜŞÜNME BECERİLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK AÇIK UÇLU ANKET GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	Öğretmen AYŞEGÜL ÇİNKİZ Prof. Dr. CANSU FİLİK İŞÇEN

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Dr. Öğr. Üyesi, Fadile AYDIN	1	EXAMINING TEACHERS' PROFESSIONAL BURNOUT, MOTIVATION AND STRESS LEVELS	Dr. Öğr. Üyesi, Fadile AYDIN
		2	INVESTIGATION OF TEACHERS' PROFESSIONAL COMMITMENT, JOB SATISFACTION AND LIFELONG LEARNING LEVELS ACCORDING TO THEIR DESIRES FOR GRADUATE EDUCATION	Dr. Öğr. Üyesi, Fadile AYDIN
		3	Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforları	Fatmanur Eren Doç. Dr. Gülbin Zeren Nalinci
		4	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SANATSAL YARATICILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	Burcu ÖZTAŞ Doç. Dr. Gülbin Zeren NALINCI
		5	ALGILANAN ÖRGÜTSEL DESTEK VE ÖĞRETMEN MUTLULUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİ	Dr. Öğr. Üyesi Erdal MERİÇ Öğretmen Fatma BAŞDAĞ Okul Müdürü Kadir BAŞDAĞ
		6	EĞİTİMDE SANAL EVREN (METAVERSE): YENİ UFUKLAR	Öğr. Gör. Dr. Mustafa AKSOĞAN
		7	EĞİTİMDE SANAL ve ARTIRILMIŞ GERÇEKLİĞİN KULLANIMI: GELECEĞİN ÖĞRENME ORTAMLARI	Öğr. Gör. Dr. Mustafa AKSOĞAN
		8	TÜRKİYE'DE ORTAOKUL BİNALARI ÖĞRETİM PROGRAMLARINA NE KADAR UYGUN?	İngilizce Öğretmeni, SİBEL SARAN YILDIZ Doç. Dr. ŞABAN BERK

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Prof. Dr. Mikail BATU	1	ETHICAL LITERACY: A CONCEPTUAL DISCUSSION	Prof. Dr. Emet GÜREL Prof. Dr. Mikail BATU
		2	MOBBING AS AN ETHICAL VIOLATION	Prof. Dr. Emet GÜREL Prof. Dr. Mikail BATU
		3	AİLE DANIŞMANLIĞI AÇISINDAN AİLE FONKSİYONLARINA YÖNELİK FELSEFİ BİR YAKLAŞIM: P4C	Aile Danışmanı, ZEYNEP KORKMAZ
		4	GARETH B. MATTHEWS'İN ÇOCUKLUK FELSEFESİ VE P4C YAKLAŞIMI	Bilim Uzmanı, ZEYNEP KORKMAZ
		5	M.S. DAWKINS'DE HAYVANLARA YÖNELİK İNSANBİÇİMCİ DİLİN ELEŞTİRİSİ	Yüksek Lisans Öğrencisi GÜLŞAH ERTÜRK Prof.Dr. HASAN AYDIN
		6	ON NERMI UYGUR'S LANGUAGE-CULTURE RELATIONSHIP AS A POSSIBILITY OF TURKISH PHILOSOPHY	Arş. Gör. Faruk YORGUN

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCE and BANKING ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON BUSINESS MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Öğr. Üyesi HİLAL OK ERGÜN	1	SECTORAL EXAMINATION OF DIGITAL-BASED PAYMENTS: AN EMPIRICAL ANALYSIS	Dr. Öğr. Üyesi HİLAL OK ERGÜN
		2	ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN TRANSPORTATION SECTOR INDEXES: ARDL BOUNDS TEST APPROACH	Dr. Öğr. Üyesi, ERCÜMENT DOĞRU
		3	BANKACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL ESNEKLİK: KATILIM BANKALARI VE GELENEKSEL BANKALARIN KARŞILAŞTIRMALI DEĞERLENDİRİLMESİ	Öğr. Gör. Dr. Sevim Ezgi İSLAH Dr. Öğr. Üyesi İsmet BOLAT
		4	TÜRKİYE'DEKİ REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ETKİNLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	Dr. Öğr. Üyesi İsmet BOLAT Öğr. Gör. Dr. Sevim Ezgi İSLAH
		5	THE ROLE OF INTEGRATED MARKETING COMMUNICATION ACTIVITIES IN INDIVIDUALS' ATTITUDES AND BEHAVIORS TOWARDS HEDONIC CONSUMPTION	Dr. Öğr. Üyesi Musa ÇAKIR
		6	THE MODERATING ROLE OF SELF-EFFICACY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL COMMUNICATION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT	Dr., ALAADDIN MOHAMMEDHASSAN

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Prof. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR	1	PEDİATRİK HASTALARDA TIBBİ GİRİŞİMLERDE NONFARMAKOLOJİK AĞRI YÖNETİMİNDE MEKANİK VİBRASYONUN KULLANIMI	Prof. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR Araş. Gör. Büşra KÜTÜK
		2	GELİŞİM DÖNEMLERİNE GÖRE HASTA ÇOCUKLA İLETİŞİM	Prof. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR Araş. Gör. Büşra KÜTÜK
		3	OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARINA VERİLEN ORAL HİJYEN EĞİTİMİNİN ETKİNLİĞİNİN BELİRLENMESİ	Araş. Gör. Büşra KÜTÜK Prof. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR Erdoğan YILDIZ
		4	DİYABETİK YARALAR VE TEDAVİLER ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK ANALİZ	Dr. Öğr. Üyesi Elif AYDIN Doç. Dr. Ayşe KOÇAK SEZGİN
		5	HELICOBACTER PYLORI INFECTION: PREVALENCE, TRANSMISSION, AND PHYTOTHERAPY-BASED TREATMENT APPROACHES	Dr. Öğr. Üyesi Elif AYDIN Doç. Dr. Ayşe KOÇAK SEZGİN
		6	MALE NURSES' EXPERIENCES TOWARDS NURSING PROFESSION FROM THE PERSPECTIVE OF GENDER ROLES: A PHENOMENOLOGICAL STUDY	Student, BİRCAN YILMAZ Res. Assistant Dr., BEDİA TARSUSLU
		7	PLACENTA RETENTION AND CURRENT APPROACHES	Fatma Nur YILMAZ Araş. Gör. Dr., Fatma YILDIRIM Prof. Dr., Nuriye BÜYÜKKAYACI DUMAN

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Öğr. Gör. Dr. Emine ERSÖZLÜ	1	ADVANTAGES, ETHICAL PRINCIPLES, AND CHALLENGES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PERIOPERATIVE NURSING	Öğr. Gör. Dr. Emine ERSÖZLÜ Öğr. Gör. Ümit Topcuoğlu
		2	ROBOTİK CERRAHİDE PERIOPERATİF HEMŞİRELİK ROLÜ VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR	Öğr. Gör. Dr. Emine ERSÖZLÜ Öğr. Gör. Ümit Topcuoğlu
		3	BELIEFS ABOUT MIDWIFERY IN PREHISTORY AND ANTIQUITY: GOD AND GODDESSES	Dr. Ebe, SEZİN GÜRSU Prof. Dr., BİRSEN KARACA SAYDAM
		4	EBELERİN SERVİKS KANSERİ KONUSUNDAKİ AKADEMİK FAALİYETLERİ	Dr. Ebe, SEZİN K. GÜRSU Uzman Ebe, SİNEM GÜLÜMSER Uzman Ebe, DENİZ SELÇUK Prof. Dr., BİRSEN KARACA SAYDAM
		5	CHALLENGES FACED BY PATIENT RELATIVES CARING FOR PATIENTS WITH STOMA	Assistant Professor, Melike DURMAZ Research Assistant Dr., Tuğba GÖZÜTOK KONUK
		6	GAMIFICATION AND GAME-BASED LEARNING IN NURSING EDUCATION: INNOVATIVE APPROACHES AND THEIR EFFECTS	Research Assistant Dr. TUĞBA GÖZÜTOK KONUK Assistant Professor, MELİKE DURMAZ
		7	HİPOTİROİDİ HASTALARINDA SEMPTOM ŞİDDETİ VE SEMPTOM YÖNETİMİ: ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	Öğr. Gör., ŞEYMA TRABZON Doç. Dr., HAVVA SERT Doç. Dr., TANER DEMİRCİ
		8	AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI HASTANESİNDE GÖREV YAPAN SAĞLIK PERSONELİNİN HEPATİT B, HEPATİT C VE HIV BULAŞ VE KORUNMA BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI	Öğr. Gör., ŞEYMA TRABZON Dr. Öğr. Üyesi, GÜLSÜM KAYA Hemşire, RASİME ÖZNR HALICI

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Doç Dr. Müslüm Arpacı	1	FOSTERING NATIONAL ADVANCEMENT: THE PIVOTAL INFLUENCE OF PHILOSOPHY AND EDUCATION IN THE POST-PANDEMIC LANDSCAPE	Dr. Emre Yılmaz Taha Bilen
		2	EMPOWERING STUDENTS THROUGH SUSTAINABLE LIVING: MOTIVATION AND ECONOMIC SELF-SUFFICIENCY AMONG UNDERGRADUATES IN KENYA	Dr. Öğr. Gör. Ayşe Demir Doç. Dr. Arslan Yavuzoğlu
		3	A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO ABSURDISM AND EXISTENTIALISM IN CONTEMPORARY THEATRE	Dr. Mehmet Kaya
		4	EXPLORING THE SYMBOLISM AND PHILOSOPHY IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE	Araş. Gör. Dr. Elif Öztürk
		5	YALIN İLKELER KULLANILARAK BAKIM PROGRAMI VERİMLİLİĞİNİN OPTİMİZE EDİLMESİ: LIBYA PETROL VE GAZ SEKTÖRÜNDE BİR VAKA ÇALIŞMASI	Doç Dr. Müslüm Arpacı
		6	INTEGRATION OF EASTERN PHILOSOPHIES AND ETHICAL PRINCIPLES IN BUSINESS MANAGEMENT	Cheng Liwei
		7	CORE PRINCIPLES OF THE THEORY OF CONSTRAINTS: A NEW PERSPECTIVE	Dr. Can Aydın
		8		

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCE and BANKING ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON BUSINESS MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Doç .Dr. Hakan Aydın	1	BLOK ZİNCİRİ TEKNOLOJİSİ İLE MERKEZİYETSİZ FİNANS: ETKİLERİ, ZORLUKLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Dr. Öğretim Üyesi . Gökhan Bütün, Yl. Öğrencisi Gülcan Durmaz.
		2	API GÜVENLİĞİ: GÖMÜLÜ VE AÇIK FİNANS UYGULAMALAR	Nimet Şahin , Dr. Esra Yücel
		3	KIRSAL ALANLARDA KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİN FİNANSA ERİŞİMİ: ENDONEZYA VE TAYLAND ÖRNEĞİ	Buket Oran, Dr. Öğr. Üyesi Fatma Fındık
		4	KOBİ'LERİN FİNANSA ERİŞİMİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ – MODEL YAKLAŞIMI	Nimet Demirci. Doç . Dr. Sevil Doğan
		5	FINANSAL KARAR VERME: TÜRKİYE'DEN FİNANS ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ÇALIŞMA	Doç .Dr. Hakan Aydın
		6	ETİK FİNANS VE İSLAMİ FİNANS: ÖZELLİKLER, OLASI YAKINSAMALAR VE POTANSİYEL GELİŞİM	Dr. Öğr. Gör. Burak Uzal
		7	FINANS ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIĞI: TÜRKİYE'DEN BİR AMPİRİK ÇALIŞMA	Dr. Feyza Hacılaroğlu.

ICSAS 1st International Conference on Biochemistry and Molecular Biology March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Assoc. Prof. Dr. Sékou Traoré	1	DEVELOPMENT OF AN INTERDISCIPLINARY UNDERGRADUATE COURSE COMBINING BIOLOGY AND CHEMISTRY	Emily J. Carter
		2	ENHANCED PRODUCTION OF EICOSAPENTAENOIC ACID AND FUcoxANTHIN IN COLD-ADAPTED DIATOM SPECIES	Minh Hoang Nguyen, Linh Thi Mai,
		3	BIOPROPHYLLACTIC POTENTIAL OF PYOCYANIN FROM PSEUDOMONAS AERUGINOSA AGAINST SAPROLEGNIASIS IN INCUBATED AFRICAN CATFISH EGGS	A. O. Adeyemi, B. K. Oladipo, C. M. Eze, D. F. Onifade
		4	MONITORING WILDFIRE IMPACT AND ECOSYSTEM RECOVERY USING REMOTE SENSING TECHNIQUES	Assis. Prof. Dr. R. S. Deshmukh
		5	UTILIZATION OF DRONE TECHNOLOGY IN WILDFIRE MANAGEMENT: IGNITION DETECTION AND 3D FUEL LOAD ASSESSMENT"	Ahmed Al-Mansoori, Fatima Al-Haddad
		6	ASSESSMENT OF MICROBIAL CONTAMINANTS IN DRINKING WATER FROM VARIOUS REGIONS OF JORDAN	Ahmed Al-Mansoori, Fatima Al-Haddad
		7	MAPPING RESEARCH TRENDS IN WILDFIRE MANAGEMENT IN MEDITERRANEAN ECOSYSTEMS	Amara Diallo, Assoc. Prof. Dr. Sékou Traoré
		8	Epigenetic Impact of Alpha-Particle Radiation on Drosophila melanogaster: A Short-Term Experimental Study	Muhammed Al-Shehhi

ICSAS 1st International Conference on Biochemistry and Molecular Biology March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Dr. Nino Dolidze	1	DIVERSITY AND CONSERVATION OF USEFUL PLANT FAMILIES IN THE CAUCASUS REGION: A FOCUS ON ENDEMIC AND ETHNOBOTANICAL RESOURCES	Giorgi Ivanidze, Dr. Mariam Svanidze, Dr. Nino Dolidze
		2	ECONOMIC EVALUATION, GROWTH, AND PRODUCTIVITY OF GRAFTED TOMATO VARIETIES USING SOLANUM TORVUM AS ROOTSTOCK	Amina Hassan, Assis. Prof. Dr. Fatima Ahmed, Mohamed El-Sayed
		3	DIFFERENTIAL RESPONSES OF LEAF CARBON, NITROGEN, AND PHOSPHORUS TO CLIMATIC VARIABLES ACROSS BIOMES AND PLANT FUNCTIONAL TYPES	Zhang Wei, Dr. Liu Mei
		4	PHYTOCHEMICAL PROFILING AND FTIR ANALYSIS OF SAPONINS IN THREE NIGERIAN RUELLIA SPECIES: RUELLIA PROSTRATA, RUELLIA LINEARI-BRACTEOLATA, AND RUELLIA BIGNONIIFLORA	Amina O. Adeyemi, Chinedu P. Okeke, Fatima B. Musa, Ibrahim S. Eze, Grace N. Okafor
		5	IMPACT OF PHYSICAL ACTIVITY ON REPRODUCTIVE PERFORMANCE AND SEMEN CHARACTERISTICS OF JERSEY BULLS	James O. Thompson, Michael A. Richardson
		6	EXPERT EVALUATION AND CLASSIFICATION OF HERITAGE TREES: A SOUTHEAST ASIAN APPROACH	R. Sari, D. W. Putra, L. H. Wijaya
		7	FUNGAL PATHOGENS ASSOCIATED WITH THE DECLINE OF ACACIA NILOTICA AND EUCALYPTUS CAMALDULENSIS IN PUNJAB, PAKISTAN	S. Khan, Dr. R. Ali, Assis. Prof. Dr. A. Rehman
		8	EVALUATING THE CURRENT STATE AND FARMERS' PERSPECTIVES ON AGROFORESTRY IN PUNJAB, INDIA	P. Verma, A. Singh, M. Yadav
		9	ENGAGING LOCAL YOUTH IN THE PRESERVATION OF FORESTS AND PROTECTED AREAS IN NEPAL	Rajesh Thapa, Dr. Sunita Gurung

ICSAS 1st International Conference on Biochemistry and Molecular Biology March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. Aibek Nursultanov	1	ASSESSING WILDFIRE SUSCEPTIBILITY IN THE BIA FOREST REGION OF GHANA: AN INTEGRATED GEOSPATIAL APPROACH	Samuel Osei, Kwame Asante
		2	SEASONAL INFLUENCE OF MINING OPERATIONS ON WATER QUALITY IN THE MFOLOZI RIVER, KWAZULU-NATAL, SOUTH AFRICA	Thabo M. Dlamini, Nomvula S. Khumalo, Sipho N. Mthembu
		3	ASSESSING TREE GROWTH FACTORS IMPACTING CARBON STORAGE IN RESPONSE TO CLIMATE VARIABILITY	A. O. Mensah, K. A. Boateng
		4	ASSESSING SOIL HEALTH AND CONTAMINATION TRENDS IN A MAJOR URBAN CENTER OVER TWO DECADES	Dr. John Mwangi, Assoc. Prof. Dr. Grace Wambui
		5	EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF MECHANIZED WEED CONTROL IN THE RESTORATION OF DEGRADED OAK FORESTS	Ahmed Al-Mansoori, Fatima Al-Harthy
		6	SEASONAL IMPACT ON TERMITE INFESTATION OF WOODEN BEEHIVES IN ENUGU, NIGERIA	Eze Nwankwo, P. U. Okeke
		7	A MATHEMATICAL FRAMEWORK FOR ANALYZING FOREST RESOURCE DEPLETION: IMPACT OF SYNTHETIC PRODUCT INDUSTRIES	Priya Sharma, Rajesh Kumar, Anjali Mehta
		7	ENHANCING CREATIVITY IN TECHNICAL DRAWING EDUCATION: AN ASSESSMENT APPROACH	João R. Almeida, Camila S. Ferreira, Lucas M. Costa, Beatriz L. Oliveira
		8	AGRICULTURAL GOVERNANCE AND RURAL DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN	Prof. Dr. Aibek Nursultanov

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Kenji Yamamoto,	1	REVOLUTIONIZING TEACHING METHODS WITH ADVANCED DIGITAL SOLUTIONS	Ling Chen, Haruto Sato, Kwame Boateng
		2	IMPROVING ENGINEERING EDUCATION STANDARDS THROUGH QUALITY ASSURANCE AND SELF-ASSESSMENT	Wei Li, Yuki Nakamura,
		3	BOOSTING HISTORY EDUCATION WITH MULTIMEDIA TOOLS: A CROSS-CULTURAL ANALYSIS	Dr. Samuel Owusu, Dr. Grace Wambui, Dr. Amina Diallo
		4	TRANSFORMING SCIENCE EDUCATION: CUTTING-EDGE APPROACHES TO TEACHING NUCLEAR CONCEPTS	Lin Zhang, Ahmed El-Sayed
		5	EVALUATING MENTAL HEALTH SUPPORT FOR ENGINEERING STUDENTS: THE ROLE OF THERAPIST CHARACTERISTICS	Prof. Dr. Kenji Yamamoto,
		6	OVERCOMING CHALLENGES IN CONSTRUCTION MEASUREMENT EDUCATION	Jamal Mwangi
		7	CHANGING BEHAVIORS THROUGH EDUCATIONAL GAMES: A FOCUS ON ENVIRONMENTAL CONSCIOUSNESS	Sakura Yamamoto, Assoc. Prof. Dr. Ochieng Mwangi
		8	TRANSFORMING LEARNING THROUGH HYBRID EDUCATION: THE IMPACT OF DIGITAL TOOLS	Haruto Tanaka

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Dr. Aoi Yamamoto	1	ADVANCING ROBOTIC SYSTEMS EDUCATION THROUGH INNOVATIVE LEARNING METHODS: A CASE STUDY AT SHANGHAI INSTITUTE OF TECHNOLOGY, CHINA	Wang Lei, Sun Jing, Li Min
		2	INVESTIGATING UNDERGRADUATE STUDENTS' UNDERSTANDING OF MATHEMATICAL CONCEPTS IN RATE OF CHANGE	Haruto Suzuki, Dr. Aoi Yamamoto
		3	EXAMINING THE ROLE OF MATHEMATICAL CONFIDENCE, ENGAGEMENT, AND IDENTITY IN STUDENT ACHIEVEMENT	Wei Liu, Assis. Prof. Tunde Ojo
		4	REVOLUTIONIZING MEDICAL EDUCATION THROUGH AUGMENTED REALITY: A NEW FRONTIER IN EMBRYOLOGY TEACHING	Yuki Sato, Chen Li, Fatima Ali, Haruto Nakamura, Kwame Asante, Nurul Hasanah
		5	A STUDY OF CAREER GOALS AMONG FINAL-YEAR STUDENTS IN THE SCHOOL OF MEDICINE, UNIVERSITY OF LAGOS, NIGERIA	E. Okonkwo, F. Balogun, P. Eze, S. Ahmed, B. Okafor, T. Adeyemi, G. Oladipo, H. Suleiman
		6	IMPROVING EMPLOYEE PERFORMANCE ANALYSIS IN CORPORATE TRAINING USING XAPI: INSIGHTS INTO BEHAVIORAL TRENDS AND PREDICTIVE MODELING	Taro Suzuki, Fatima Ibrahim,
		7	EXPLORING ACTIVE LEARNING PRACTICES AMONG ONLINE GRADUATE STUDENTS: A CASE STUDY IN SOUTH ASIA	Yuki K. Sato, Sipho Dlamini
		8	BOOSTING ONLINE GRADUATE STUDENT PARTICIPATION THROUGH EFFECTIVE TEACHING STRATEGIES IN SOUTH ASIA	Assoc. Prof. Dr. Kwame O. Asante
		9	ASSESSING INTERACTIVE ENGAGEMENT IN BLENDED LEARNING SETTINGS: A FOCUS ON DATA SYNCHRONIZATION AND FEEDBACK LOOPS	Fatima Al-Hassan, Kwame Osei

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Assis. Prof. Dr. Aiko Nakamura	1	EMPOWERING PEDAGOGY STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES: CAREER PATHWAYS AND CHALLENGES IN THAILAND	Somchai Ratanakul Ananya Sirisom
		2	BOOSTING COMPUTATIONAL THINKING IN STEM EDUCATION THROUGH PHYSICAL COMPUTING INNOVATIONS	Dr. Maria Gonzalez
		3	FOSTERING CREATIVITY IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION: THE IMPACT OF GRAPHIC ACTIVITIES IN ZAMBIA	Lindiwe Nkosi Tafadzwa Moyo
		4	TRANSFORMING TEACHER TRAINING WITH TECHNOLOGY-DRIVEN KNOWLEDGE BUILDING: INSIGHTS FROM SECONDARY EDUCATION	Kenji Yamamoto Amina Sani
		5	ASSESSING COGNITIVE LOAD IN PILOT TRAINING: A STUDY ON MODERN RECREATIONAL AIRCRAFT	Chinedu Okeke Youssef Ahmed
		6	INNOVATING STEM EDUCATION WITH NEUROCOGNITIVE LEARNING STRATEGIES	Assis. Prof. Dr. Aiko Nakamura
		7	ENHANCING METACOGNITIVE SKILLS THROUGH MOBILE LEARNING APPS: A STUDY ON HIGH-ACHIEVING STUDENTS	Assoc. Prof. Dr. Haruto Tanaka Sofia Martinez

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Dr. Sofia Martinez	1	ADOPTING EDUCATION 4.0 PRINCIPLES IN MODERN LANGUAGE TEACHING	Dr. Sofia Martinez
		2	THE IMPACT OF SOCIAL SKILLS AND COMMUNICATION TRAINING IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION: PATHWAYS TO FUTURE SUCCESS	Mei Lin, Nadia Ahmed
		3	BUILDING INTERCULTURAL AWARENESS AMONG DIVERSE STUDENT GROUPS IN ISRAELI HIGHER EDUCATION	Rachel Cohen, David Levy
		4	IMPROVING MATHEMATICAL ABILITIES IN CHILDREN WITH AUTISM USING THE PROJECT MIND FRAMEWORK: A PRELIMINARY STUDY:	Dr. James Carter, Maria Gonzalez, Emma Wilson, Michael Brown, Olivia Davis
		5	REDESIGNING CLASSROOM SPACES: A COLLABORATIVE WORKSHOP WITH CHINESE DESIGN STUDENTS	P. J. Anderson, S. T. Nguyen,
		6	ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF THE VARK LEARNING MODEL IN HIGHER EDUCATION SETTINGS	Assoc. Prof. Dr. Emma Harris, Dr. Daniel White
		7	BOOSTING STUDENT PARTICIPATION AND ACADEMIC PERFORMANCE THROUGH INTERACTIVE DIGITAL TOOLS	Fatoumata Diallo
		8	THE ROLE OF EDUCATIONAL MEDIA IN SHAPING THE CREATIVE DEVELOPMENT OF CHILDREN: A CASE STUDY ANALYSIS	Aiko Sato, Li Chen
		9	ADVANCING WRITING SKILLS THROUGH TARGETED TEACHING METHODS: LESSONS FROM A SOUTHEAST ASIAN PROGRAM:	K. Sato, J. Park, A. Ochieng, S. Lee

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 – 9, 2025 IZMIR Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Assis. Prof. Dr. Olivia Carter	1	IMPROVING LANGUAGE SKILLS AND CROSS-CULTURAL AWARENESS: A PILOT INITIATIVE FOR UNIVERSITY STUDENTS FROM A TEACHER TRAINING COLLEGE IN ATEQUIZA, MEXICO	Dr. Sofia M. González, Dr. Carlos A. Martínez, Dr. Isabel T. López
		2	INVESTIGATING ACADEMIC STRESS LEVELS AMONG UNIVERSITY STUDENTS WITH DYSLEXIA	Assis. Prof. Dr. Olivia Carter
		3	REVOLUTIONIZING MEDICAL TRAINING IN BRAZIL THROUGH ADVANCED SIMULATION TECHNIQUES: KEY FINDINGS AND RECOMMENDATIONS	Dr. Ana J. Santos
		4	CURRICULUM REFORM IN CHILEAN UNIVERSITIES: A COMPREHENSIVE EXAMINATION OF POLICY CHANGES	Dr. Camila R. Fernández
		5	USING CHILDREN'S ARTWORK TO GAIN INSIGHTS INTO THEIR EXPERIENCES WITH EQUINE-ASSISTED THERAPY	Dr. Sophia Johnson
		6	THE EFFECTS OF COMMERCIALIZATION ON HIGHER EDUCATION: SHIFTING FOCUS IN TEACHING AND LEARNING PRIORITIES	Emma Thompson, Prof. Dr. Michael Richards
		7	THE ROLE OF COLLABORATIVE WORK ENVIRONMENTS IN SHAPING MIDDLE SCHOOL TEACHERS' PRACTICES	Olivia Carter
		8	EVALUATING THE USE OF CHATBOTS IN UNIVERSITY EDUCATION: FINDINGS FROM AN INITIAL PILOT STUDY	John Smith, L. Williams

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Dr. Sofia Oliveira Dr. Hiroshi Tanaka	1	PHILOSOPHICAL HERMENEUTICS AND ITS IMPACT ON JUDICIAL IMPARTIALITY IN BRAZIL	Gabriel M. Costa, Sofia P. Fernandes
		2	A COMPARATIVE STUDY OF SPIRITUAL IMPACTS ON ARCHITECTURAL DESIGN: ISLAMIC AND GOTHIC TRADITIONS	R. Almeida, Y. Chen
		3	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN RELIGION AND DEVELOPMENT: A FOCUS ON ISLAMIC PERSPECTIVES	Leila Marais, Haruto Nakamura
		4	BRIDGING ANCIENT WISDOM AND MODERN SOCIETY: LESSONS FROM SUFI AND ISLAMIC PHILOSOPHY	Dr. Sofia Oliveira Dr. Hiroshi Tanaka
		5	RECONCILING EFFICIENCY AND COMPASSION IN OPEN KNOWLEDGE SYSTEMS: AN EDUCATIONAL APPROACH	Fatima Bakare, Hoang Nguyen, Nurul Hasanah, Kwame Asante, Li Jianyu
		6	THE DEVELOPMENT OF DEMOCRATIC PRINCIPLES IN PAKISTAN: ISLAMIC THOUGHT AND COMPARATIVE POLITICAL THEORY	: Dr. Ali Malik
		7	THE INFLUENCE OF RELIGIOUS AND MORAL VALUES ON NATIONAL SECURITY: INSIGHTS FROM KAZAKHSTAN	A. K. Nurzhanov, B. T. Serikbayev, C. A. Tulegenov, D. S. Askarova, E. M. Kenzhebekov
		8	CRITICAL ANALYSIS OF SERVANT LEADERSHIP: A REVIEW OF EXISTING LITERATURE	Aisha Diallo, Mohamed Kone, Kenji Suzuki

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Dr. Aibek Toktogulov	1	UNVEILING SYMBOLISM IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE: A PHILOSOPHICAL PERSPECTIVE	Ali Hassan Aisha Khan
		2	INTEGRATING ETHICAL FRAMEWORKS: A COMPARATIVE STUDY OF ASIAN AND AFRICAN PERSPECTIVES ON BUSINESS ETHICS	Fatima Ahmed Nurzhan Bekov
		3	INNOVATIONS IN OPEN SCIENCE: TRANSFORMING RESEARCH PARADIGMS	PHD Student Zainab Abbas Dr. Aibek Toktogulov
		4	REEVALUATING CONSTRUCTIVIST PARADIGMS: AN EXISTENTIAL AND PHENOMENOLOGICAL PERSPECTIVE	Dr. Ahmed Al-Mansoori
		5	RECONSTRUCTING SELF THROUGH TEMPORAL DYNAMICS: ANALYZING ZHAO TAO'S ROLE IN JIA ZHANGKE'S CINEMATIC UNIVERSE)	Gulnara Iskakova Asim Raza
		6	ENHANCING CONSTRUCTION EFFICIENCY: A STUDY ON THE ADOPTION OF LEAN PRACTICES	Karim Nurpeisov Aisha Malik
		7	ANALYZING AESTHETIC DIMENSIONS IN MUSEUM ARCHITECTURE	Rana Ahmed Aizhan Dr. Abdyrakhmanova
		8	INTEGRATING PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES INTO INTERDISCIPLINARY PHYSICAL EDUCATION PROGRAMS	Assis. Prof. Dr. Amina Khamis Dr. Jibril Adamu

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHILOSOPHY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 11	Dr. Aibek Toktogulov	1	THE INFLUENCE OF CULTURAL PHILOSOPHY ON INDIVIDUAL IDENTITY IN TURKIC TRADITIONS	Prof.Dr. M. Adebayo
		2	TRADITIONAL EASTERN PRACTICES IN CONTEMPORARY SUSTAINABLE ARCHITECTURE	L. Tanaka N. Ndungu
		3	EXPLORING POSTMODERN TRAGI-COMEDY: AN ANALYSIS OF TOM STOPPARD'S 'ROSENCRANTZ AND GUILDENSTERN ARE DEAD'	Mei-Ling Chen Dr. Carlos Silva
		4	THE ROLE OF ISLAM IN SHAPING CULTURAL VALUES IN KAZAKHSTAN	Kofi Agyeman Amina El-Omari Assoc. Prof .Fatoumata Diallo
		5	ARTISTIC RESPONSES TO CLIMATE CRISIS: EXPLORING INNOVATIVE APPROACHES TO SUSTAINABLE FUTURES THROUGH INTERDISCIPLINARY ART PRACTICE	Amina Bello Mikhail Ndumba
		6	UNVEILING DARKNESS: EXPLORING EXISTENTIAL THEMES AND MUSICAL NARRATIVES IN "TRUE DETECTIVE"	Assis. Prof. Dr. Aiko Tanaka
		7	RETHINKING ABSENCE: THE ROLE OF SILENCE AND PAUSE IN SAMUEL BECKETT'S WAITING FOR GODOT	Jun-Ho Kim Meilin Xu
		8	ADVANCEMENTS IN CONSTRAINT MANAGEMENT THEORY: A COMPREHENSIVE REVIEW	Mei-Ling Chen Hiroshi Takahashi Samuel Nkrumah

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ECONOMICS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇELİK	1	TESTING THE ENVIRONMENTAL PHILLIPS CURVE HYPOTHESIS in TURKIYE	Esmâ ERDOĞAN Müge MANGA
		2	THE LINKAGES BETWEEN ENVIRONMENTAL POLLUTION, HUMAN CAPITAL and GLOBALIZATION: A STUDY ON TURKIYE	Müge MANGA Esmâ ERDOĞAN
		3	HANEHALKI TÜKETİMİ, ENFLASYON VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: GLOBAL KANITLAR	Dr. Öğr. Üyesi Serhat ALPAĞUT
		4	THE RELATIONSHIP BETWEEN CORRUPTION CONTROL AND ECONOMIC GROWTH: AN ANALYSIS BY INCOME GROUPS	Asst. Prof. Dr. Fatih AKIN
		5	UNEMPLOYMENT AND JOB SEARCH PROCESSES IN TÜRKİYE: OCCUPATIONAL GROUPS, JOB SEARCH CHANNELS AND LABOR FORCE PARTICIPATION DYNAMICS	Dr. Öğr. Üyesi Gülferah ERTÜRKMEN Dr. Tuğba KONUK
		6	YOUTH UNEMPLOYMENT IN LABOR MARKETS: CAUSES, CONSEQUENCES AND SOLUTION STRATEGIES	Dr. Öğr. Üyesi Gülferah ERTÜRKMEN
		7	UNEMPLOYMENT HYSTERESIS IN CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES: EVIDENCE FROM FOURIER UNIT ROOT TESTS WITH SHARP AND SMOOTH BREAKS	Dr. Ayşe Nur ŞAHİNLER
		8	THE IMPACT OF REMITTANCES ON DOMESTIC SAVINGS: EVIDENCE FROM TURKIYE	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇELİK

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTELLIGENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Prof. Dr. RAMAZAN BİÇER	1	NÖROBİLİM VE İSTİHBARAT: GELECEĞİN OPERASYONEL TEKNİKLERİ	Prof. Dr. Ramazan BİÇER Dr. Eda ALEMDAR
		2	REASONS FOR RELIGIOUS THEMED TERRORISM	Prof. Dr. RAMAZAN BİÇER
		3	DIGITAL DISINFORMATION AND INTERNATIONAL RELATIONS: THE 2024 US PRESIDENTIAL ELECTIONS AND THE DIMENSIONS OF POLITICAL MANIPULATION	Dr. Öğretim Üyesi Gül Seda ACET İNCE
		4	ÇIKARLARIN AYRIŞMASI MI , MEDENİYETLERİN ÇATIŞMASI MI ?	Dr. Seda Gözde TOKATLI
		5	GÖÇ KRİZİ VE MÜLTECİ SORUNUNUN İNSANİ BOYUTTA ANALİZİ	Dr. Seda Gözde TOKATLI
		6	REALISATION OF A BOLD DREAM AT GUNPOINT : UNDERGROUND JEWISH ORGANIZATIONS	Yüksek Lisans Öğrencisi, İREM TABİRLİOĞLU
		7	EUROPEAN ARMY: A BELATED NECESSITY?	Arş. Gör., Özgür YILMAZ
		8	ANALYSING THE AFGHAN PEACE PROCESS IN THE FRAMEWORK OF RIPENESS THEORY	Arş. Gör., Özgür YILMAZ
		9	İNGİLİZ OKULU PERSPEKTİFİNDEN ULUSLARARASI SİSTEM, ULUSLARARASI TOPLUM VE DÜNYA TOPLUMU	Doç.Dr. ABDULLAH TORUN
		10	SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE TÜRKİYE’NİN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKAYA GEÇİŞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	Doç Dr. ABDULLAH TORUN

ICSAS 1st International Conference on Public Administration, Politics and Local Government March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Av. Furkan ÇAPOĞLU	1	ADMINISTRATIVE FUNCTIONS OF THE PROVINCIAL COUNCIL AND ITS CONTRIBUTION TO LOCAL GOVERNMENTS	Bilim Uzm. Mehmet YILDIZ Prof. Dr. Erhan GÜMÜŞ Prof. Dr. Ahmet TUNÇ
		2	İDARİ İŞLEM KURAMINDA YOKLUK	AHMET KEMAL KANAT
		3	TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE YÖNETİM PSİKOLOJİSİNİN ETKİNLİĞİ	Av. Furkan ÇAPOĞLU Psk. Mustafa BIYIKOĞLU
		4	TARİHTEN GÜNÜMÜZE YÖNETİM PSİKOLOJİSİ	Av. Furkan ÇAPOĞLU Psk. Mustafa BIYIKOĞLU
		5	Kimlik ve İdeoloji Serüveninde Milli Türk Talebe Birliği	Dr. Öğr. Üyesi İlhan BİLİCİ Sena YILDIRIM
		6	Siyasal Şiddet, Meşrulaştırma ve 1970'ler Türkiye'sinden Yansımalar	Dr. Öğr. Üyesi İlhan BİLİCİ Mustafa Kemal ENTERİLİ

ICSAS 1st International Conference on Public Administration, Politics and Local Government March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Öğr. Gör. Ümit TOPCUOĞLU	1	THE DEMOCRATIC CRISIS CAUSED BY MIGRATION MOBILITY IN ACCESS TO PUBLIC SERVICES IN THE CITY	Lisans Öğrencisi, Zehra DURUKAN Araştırma Görevlisi, Mustafa Gökberk ERTAN
		2	Türkiye’de Acil Sağlık Hizmetlerinin Tarihçesi ve Gelişimi: Dünya ile Kıyaslama	Öğr. Gör. Ümit TOPCUOĞLU
		3	Afet Eğitiminin Toplumsal Faydaları	Öğr. Gör. Ümit TOPCUOĞLU
		4	BEHAVIOR-FOCUSED ENERGY EFFICIENCY FOR SUSTAINABLE CITIES: THE SOCIAL DIMENSION OF URBAN TRANSFORMATION	Doktora Öğrencisi, Melike ÇİÇEK
		5	KENT PARKLARININ KENTSEL FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: ERZİNCAN ÖRNEĞİ	Dr. UĞUR GÜLCÜ Doç. Dr. AHMET YAZAR

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATHEMATIC March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. TUĞBA MERT	1	EXAMINING ROUGH IDEALS AND A SURVEY ON EXISTENCE OF LOCAL ROUGH IDEALS	M. Mustafa BEYDAĞI Prof. Dr. İlhan İÇEN Prof. Dr. A. Fatih ÖZCAN
		2	KINEMATICAL APPROACH TO HELICAL TYPE CURVES	Asst. Prof. Dr. ÇAĞLA RAMİS İLGÜZ ESRA ORMAN
		3	AN ALGORITHM FOR THE RECTIFYING CURVES	Asst. Prof. Dr. ÇAĞLA RAMİS İLGÜZ MUSTAFA VARİLCİ
		4	ANALYSIS OF SOLVING AND APPLICATIONS OF SINGULARLY PERTURBED PROBLEMS	Dr. ZELAL TEMEL
		5	PARA-SASAKIAN MANIFOLDS ADMITTING CONFORMAL RICCI SOLITONS	Prof. Dr. MEHMET ATÇEKEN Doç. Dr. TUĞBA MERT
		6	THE LINEARITY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MATHEMATICS AND ART: AN INTERDISCIPLINARY APPROACH	Yüksek Lisans Öğrencisi, Büşra ÖZÇELİK Doç. Dr. Ezgi TOKDİL
		7	Uniqueness Theorem For Inverse Nodal Problem	Dr. Öğr. Üyesi Merve ARSLANTAŞ
		8	GRAY MAP IN THE RING	Master's student, HABİBE RANA KASDAS Asist. Prof. Dr. MUSTAFA OZKAN
		9	FORMATION OF A 32-ELEMENT RING WITH COEFFICIENTS IN AND CYCLIC CODES OVER THE RING	Asist. Prof. Dr. MUSTAFA OZKAN Master's student, HABİBE RANA KASDAS

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARCHITECTURE, LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Assoc. Prof. Dr. TUBA NUR OLGUN	1	AN EVALUATION OF THE CONSERVATION-TOURISM RELATIONSHIP IN THE CONTEXT OF TUNCELİ/PERTEK CASTLE	Assoc. Prof. Dr. TUBA NUR OLGUN
		2	THE FICTIONAL BALANCE BETWEEN LEED CERTIFICATION SYSTEM AND LANDSCAPE ARCHITECTURE	Asist.Prof. Dr., Makbulenur ONUR Research Assistant, Dr., Demet Ulku GULPINAR SEKBAN
		3	LEED SCORECARD ANALYSIS FROM A LANDSCAPE ARCHITECTURE PERSPECTIVE	Asist.Prof. Dr., Makbulenur ONUR Research Assistant, Dr., Demet Ulku GULPINAR SEKBAN
		4	EFFECTIVE WEED MANAGEMENT AND SUSTAINABILITY IN LANDSCAPES	Research Assistant, RIDVAN TİK Assoc. Prof. Dr., RAMAZAN GÜRBÜZ Assoc. Prof. Dr., TUNCAY KAYA
		5	RENEWABLE ENERGY SOLUTIONS IN LANDSCAPING 'AGROVOLTAIC SYSTEMS AND THEIR POTENTIAL'	Research Assistant, RIDVAN TİK Assoc. Prof. Dr., TUNCAY KAYA
		6	ANALYZING THE SPATIAL STRUCTURE OF TRADITIONAL RİZE HOUSES WITHIN THE SCOPE OF PROTECTION OF RURAL ARCHITECTURAL HERITAGE	M. Arch. Sedanur BİRİNCİ Prof. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN
		7	EVALUATION OF TRADITIONAL RURAL HOUSES IN RİZE WITHIN THE SCOPE OF SUSTAINABILITY	M. Arch. Sedanur BİRİNCİ Prof. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON PRESCHOOL EDUCATION AND EARLY CHILD DEVELOPMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Öğretim Görevlisi, Betül Kübra ŞAHİN YONCA	1	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISINDAN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM SINIFLARINDA SINIF YÖNETİMİ	Öğretim Görevlisi, Betül Kübra ŞAHİN YONCA
		2	OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE GELİŞİME UYGUN UYGULAMALAR: OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	Öğretim Görevlisi, Betül Kübra ŞAHİN YONCA
		3	FARKLI YAŞ GRUBUNDAN ÇOCUKLARIN AYNI SINIFTA EĞİTİM ALMALARINA İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİ	Okul Öncesi Öğretmeni, Mizgin AYKUT Prof. Dr., İkbal Tuba ŞAHİN SAK
		4	EFFECT OF PROSOCIAL BEHAVIOR PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON PROBLEM BEHAVIORS AND SELF-REGULATION SKILLS OF 5-6-YEAR-OLD CHILDREN	Dr., Burcu BAĞCI ÇETİN
		5	OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARIN ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. Dervişe AMCA TOKLU Prof. Dr. Filiz ERBAY Prof. Dr. Umut AKÇIL
		6	Investigation of the Relationship Between Adolescents' Popularity Perceptions and Their Interactions with Strangers on the Internet	Yüksek Lisans Öğrencisi Çiğdem SABUNCU Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		7	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILD DEVELOPMENT CANDIDATES' IDENTITY CONSTRUCTION IN SOCIAL MEDIA AND THEIR PERSONAL RESPONSIBILITY LEVELS	Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra AKDENİZ Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		8	INVESTIGATING THE REALATIONSHIP BETWEEN ARTIFICIAL INTELİGENCE LEVELS AND ARTIFİCİAL INTELLEİGENCE ANXIETY OF PRESCHOOL TEACHER CANDİDATES	Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra KELEŞ Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		9	THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DIGITAL AWARENESS OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED 3-6 AND THE PSYCHOSOCIAL BEHAVIOR OF THE CHILD	Yüksek Lisans Öğrencisi Rabia ASLANTAŞ Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA
		10	THE RELATIONSHIP BETWEEN MATERNAL EMPLOYMENT GUILT AND PARENTAL SELF-EFFICACY	Yüksek Lisans Öğrencisi Saime Nur Tomrukçu Doç. Dr. Yaşar BARUT Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

ICSAS 2nd International Conference on Psychological Counseling and Guidance March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Doç. Dr. ÇAĞLA GİRĞİN BÜYÜKBAYRAKTAR Öğr. Gör. Dr. EDA KÖKLÜ BAYRAKCI	1	AN INVESTIGATION OF THE FACTORS AFFECTING THE RESILIENCE OF PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS	Esra Dereobalı Doç. Dr. Türkan Yılmaz Irmak
		2	REFLECTIONS OF ROMANTIC RELATIONSHIP BELIEFS AND MARITAL ROLE EXPECTATIONS ON LIFE SATISFACTION	Doç. Dr. ÇAĞLA GİRĞİN BÜYÜKBAYRAKTAR Öğr. Gör. Dr. EDA KÖKLÜ BAYRAKCI
		3	EXAMINING THE RELATIONSHIPS BETWEEN PERFECTIONISM IN ROMANTIC RELATIONSHIPS, IRRATIONAL BELIEFS IN ROMANTIC RELATIONSHIPS, PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AND MARITAL ADJUSTMENT	BERRAK ERSAN ALP Assoc. Prof. FULYA TÜRK
		4	İLİŞKİDE KARAR VERME BECERİSİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	BEGÜM UYGUR DOÇ. DR. SEHER MERVE ERUS
		5	İLİŞKİ DOYUMUNUN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	BURÇİN HAZAL AĞCA DOÇ. DR. SEHER MERVE ERUS

ICSAS 2nd International Conference on Psychological Counseling and Guidance March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assoc. Prof. Ololade M. Aminu	1	ANALYZING SUCCESS FACTORS OF PLAY-BASED INTERVENTION PROGRAMS FOR CHILDREN WITH DIFFERENT ABILITIES IN TURKEY: A COMPARATIVE EVALUATION	Aylin Yılmaz, Ahmet K. Yıldız, Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Şahin
		2	THE SOCIAL DYNAMICS OF PANDEMICS: A CLINICAL SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF PRECAUTIONS AND RISKS	Dr. Musa Karabulut Mustafa Eryılmaz
		3	TEACHING STRATEGIES AND PREJUDICE TOWARD IMMIGRANT AND DISABLED STUDENTS	Mücahit Yaşar, Dr. Öğr. Gör. Niyazi Gündoğan
		4	STUDENTS' ATTITUDES TOWARD SEEKING PSYCHOLOGICAL HELP	Dr. Öğr. Gör. Nihat Kılıç, YL. Öğr. Nihat Fırat
		5	AN EXPLORATION OF THE QUALITY OF PRIMARY CAREGIVING RELATIONSHIPS BETWEEN ADOLESCENTS ORPHANED THROUGH AIDS AND THEIR GRANDMOTHERS, BASED ON THE NARRATIVES OF STAKEHOLDERS	Dr. Selin Demir, Dr. İsmail Karahan
		6	CHILD ABUSE: EMOTIONAL, PHYSICAL, NEGLECT, SEXUAL AND THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS: A CASE SCENARIO IN LAGOS STATE, NIGERIA	Assoc. Prof. Ololade M. Aminu

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCE and BANKING ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON BUSINESS MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Assis. Prof. Dr. Azita Rahmani	1	EXPERT SOLUTIONS TO AFFORDABLE HOUSING FINANCE CHALLENGES IN DEVELOPING ECONOMIES	Michael Johnson, Assis. Prof. Dr. Sarah L. Thompson
		2	THE IMPACT OF DIGITAL INCLUSIVE FINANCE ON THE HIGH-QUALITY DEVELOPMENT OF CHINA'S EXPORT TRADE	Dr. Li Zhang, Dr. Ming Chen
		3	ETHEREUM-BASED SMART CONTRACTS FOR TRADE AND FINANCE	Assoc. Prof. Dr. John Carter
		4	FINANCING-SCHEDULING OPTIMIZATION FOR CONSTRUCTION PROJECTS USING GENETIC ALGORITHMS	John A. Thompson Michael B. Harris Laura D. Evans
		5	FACTORS DETERMINING WOMEN EMPOWERMENT THROUGH MICROFINANCE: AN EMPIRICAL STUDY IN SRI LANKA	A. Perera, S. T. Fernando
		6	MARKET ACCEPTANCE OF A MURABAHA-BASED FINANCE STRUCTURE WITHIN A SOCIAL NETWORK OF NON-ISLAMIC SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE OWNERS IN AFRICAN PROCUREMENT	Assis. Prof. Dr. Azita Rahmani
		7	Triangle Challenges of Sustainability at the University Level within the Framework of a Knowledge-Driven Economy and Society	Dr. Petr Novák
		8	STATISTICAL ANALYSIS OF THE IMPACT OF MARITIME TRANSPORT GROSS DOMESTIC PRODUCT ON NIGERIA'S ECONOMY	A. T. Johnson, M. L. Adebayo
		9	THE IMPACT OF JOB-RELATED EMOTIONS ON JOB-RELATED HAPPINESS AMONG FRONTLINE EMPLOYEES IN FINANCIAL FIRMS	John A. Thompson, Sarah L. Bennett

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCE and BANKING ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON BUSINESS MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Assoc. Prof. Dr. Ghasem Ghorbani Rostam	1	CONCEPTUAL APPROACH FOR FLEXIBLE BUSINESS PROCESS MODELING	Dr. Hannelore Peeters Prof. Dr. Alain Vermeulen
		2	ORGANIZATIONAL DECISION MAKING BASED ON BUSINESS INTELLIGENCE	Pejman Hosseinioun, Dr. Rose Shayeghi, Assoc. Prof. Dr. Ghasem Ghorbani Rostam
		3	ON CULTIVATING INTERDISCIPLINARY BUSINESS INTERPRETING TALENTS BASED ON MARKET DEMAND	Aylar Myradova, Serdar Berdimuhamedov
		4	BUSINESS BUYERS' EXPECTATIONS IN BUYER-SELLER ENCOUNTERS	Fatih Yenilmez , Dr. Öğr. Üyesi Sude Biçer
		5	SOA EMBEDDED IN BPM: A HIGH-LEVEL VIEW OF THE OBJECT-ORIENTED PARADIGM	Phd İmran Güner
		6	A SPECIFICATION-BASED APPROACH FOR RETRIEVAL OF REUSABLE BUSINESS COMPONENTS FOR SOFTWARE REUSE	Y1. Öğrencisi Adnan Akçay , Dr. Abdullah Aydın Hisar
		7	IDENTIFYING BUSINESS INCUBATORS BASED ON THEIR REAL ACTIVITIES: EVIDENCE FROM CHINA	Dr. Ping Deng, Assis. Prof. Dr. Wentao Yu
		8	PROCESS-BASED BUSINESS TRANSFORMATION THROUGH SERVICES COMPUTING	Sinnakrishnan Perumal, Dr. Nitish Pandey

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ECONOMICS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Dr. Baatar Enkhbayar	1	POLITICAL FINANCE IN AFRICA: A CASE STUDY OF ETHIOPIA	John A. Smith, Emily R. Johnson
		2	THE ASSESSMENT OF LOW-CARBON ECONOMY IN JIANGSU, CHINA	Michael Thompson, Sarah Lee
		3	DEVELOPMENT STRATEGY AND TREND ANALYSIS IN THE INFORMATION ECONOMY: INSIGHTS FROM GLOBAL EXPERIENCES APPLIED TO AZERBAIJAN	Farid Məmmədov, Leyla Hüseynova, Elnur Qasimov
		4	ENHANCING INTELLECTUAL CAPITAL TO FOSTER INNOVATION, ENTREPRENEURSHIP, AND SUSTAIN THE KNOWLEDGE ECONOMY	Dr. Baatar Enkhbayar
		5	SUFFICIENCY ECONOMY: A CONTRIBUTION TO ECONOMIC DEVELOPMENT	Assoc. Prof. Dr. Ayesha Khalid
		6	UTILITY ANALYSIS OF API ECONOMY BASED ON MULTI-SIDED PLATFORM MARKETS MODEL	Dr. Claire Moreau
		7	A BALANCED SCORECARD APPROACH FOR EVALUATING STRATEGIC ALIGNMENT OF NATIONAL R&D PROGRAMS IN CREATIVE ECONOMY POLICY	Aylin Əliyeva, Farid Məmmədov, Leyla Hüseynova, Elnur Qasimov, Zəhra Rzayeva
		8	CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR PROMOTING CIRCULAR ECONOMY IN THE CONSTRUCTION SECTOR	I. Petrov, A. Ivanova, D. Sokolov, K. Volkov

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ECONOMICS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Assis. Prof. Dr. Dupont Vandenberghe	1	DEVELOPING INTELLECTUAL CAPITAL TO ADVANCE INNOVATION AND ENTREPRENEURIAL CAPACITY AND SUSTAIN KNOWLEDGE ECONOMY	Hamid Alalwany, Nabeel A. Koshak Mohammad K. Ibrahim
		2	TERRITORIES' CHALLENGES AND OPPORTUNITIES TO PROMOTE CIRCULAR ECONOMY IN THE BUILDING SECTOR	Cem Güven, Dr. Öğr. Üyesi Beyhan Yiğit, YL. Öğrencisi. Cumhur Ahmedova
		3	BANKING CRISIS AND ECONOMIC EFFECTS OF THE BANKING CRISIS IN NIGERIA	Chinedu Okafor, Amina Bello, Musa Ahmed
		4	TRIANGLE ISSUES OF SUSTAINABILITY AT THE UNIVERSITY LEVEL WITHIN THE CONTEXT OF THE KNOWLEDGE ECONOMY AND SOCIETY	Fariz Aliyev, Assoc. Prof. Dr. Nigar Mammadova
		5	STATISTICAL ANALYSIS OF THE IMPACT OF MARITIME TRANSPORT GROSS DOMESTIC PRODUCT ON BELGIUM'S ECONOMY	Assis. Prof. Dr. Dupont Vandenberghe
		6	A REVIEW ON THE OUTLOOK OF THE CIRCULAR ECONOMY IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY	M. Schneider, L. Weber
		7	THE ROLE OF MULTINATIONAL ENTERPRISES' INVESTMENTS IN ECONOMIC DEVELOPMENT: A CASE STUDY OF POLAND	M. Kowalski, J. Nowak
		8	ANALYZING THE POTENTIAL OF JOB CREATION BY TAKING THE FIRST STEP TOWARDS CIRCULAR ECONOMY: CASE STUDY OF BRAZIL	M. K. Schmidt, L. Fischer, P. M. Thomas

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Dr. Carlos Mendes, Prof. Mariana Costa, Sofia Oliveira	1	ETHICAL CHALLENGES IN ANTI-DOPING POLICIES: A COMPARATIVE ANALYSIS OF TURKEY AND INTERNATIONAL STANDARDS	Aisha Rahman
		2	MORPHOLOGICAL DIFFERENCES AMONG FEMALE SPRINTERS IN NIGERIA	Chinwe Okafor, Ibrahim Adamu, Fatima Suleiman
		3	LONG-TERM PHYSICAL TRAINING AND ITS INFLUENCE ON SKELETAL DEVELOPMENT IN SOUTH AFRICAN WOMEN	Nomvula Dlamini, Thabo Maseko
		4	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL ACTIVITY, DIET, AND COGNITIVE AGILITY	Ravi Prakash, Dr. Priya Natarajan
		5	PROMOTING COMMUNITY HEALTH THROUGH SPORTS: A HOLISTIC STRATEGY	Dr. Carlos Mendes, Prof. Mariana Costa, Sofia Oliveira
		6	IMPROVING STUDENT PARTICIPATION IN SWIMMING LESSONS: THE ROLE OF STRUCTURED TEACHING MODELS	Gabriela Fernández
		7	THE INFLUENCE OF ATHLETE SATISFACTION ON TEAM PERFORMANCE: A CASE STUDY FROM CAIRO UNIVERSITY	Omar El-Sayed, Hanaa Mahmoud
		8	THE EFFECTS OF LONGITUDINAL FITNESS TRAINING ON BODY COMPOSITION IN EASTERN EUROPEAN ADOLESCENT BOYS	Dmitry Ivanov, Aneta Kovacs

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Assoc. Prof. Dr. Ricardo M. Vasquez	1	EXPLORING PHYSICAL ACTIVITY BEHAVIOR CHANGE, MOTIVATION, AND PERCEIVED BARRIERS AMONG MEDICAL STUDENTS IN TANZANIA	Dr. Amani Kibwana, Fatima Njoroge
		2	THE ROLE OF CREATIVE HOBBIES IN MENTAL WELL-BEING AMONG NURSING STUDENTS: A STATISTICAL ANALYSIS	Researcher Sofia Mendes
		3	CLINICAL TRAINING EXPERIENCES IN PEDIATRIC WARDS: PERSPECTIVES FROM NURSING STUDENTS	Beatriz Tavares, João Henrique Costa
		4	EFFECTS OF MINDFULNESS TRAINING ON STRESS MANAGEMENT AMONG FIRST-YEAR NURSING STUDENTS	Dr. Ahmed Oumar
		5	DETECTION OF LEGIONELLA PNEUMOPHILA IN HOSPITAL WATER SYSTEMS IN LAGOS, NIGERIA USING PCR METHODS	Daniel C. Adebayo, Zhang Wei, Farid Al-Rashid
		6	IDENTIFYING COVID-19 STRAINS THROUGH BLOOD BIOMARKER ANALYSIS IN ATHLETES	Assoc. Prof. Dr. Ricardo M. Vasquez
		7	PHYSICAL AND METABOLIC CHARACTERISTICS OF ELITE KENYAN LONG-DISTANCE RUNNERS: A PERFORMANCE STUDY	Leonardo J. Ferreira
		8	INVESTIGATING THE EFFECTS OF COOL-WATER IMMERSION ON POST-EXERCISE RECOVERY IN HUMID CLIMATES	Samuel Chukwuma, Laila Hussain, Xinyi Zhou

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Amina Chikondi	1	FOSTERING PROFESSIONAL IDENTITY DEVELOPMENT IN UNDERGRADUATE NURSING STUDENTS THROUGH EXPERIENTIAL LEARNING	Emma Njeri, Mohammad Faizan, Thandiwe Moyo
		2	ASSESSING DIGITAL HEALTH LITERACY AMONG NURSING STUDENTS: A CASE STUDY FROM UNIVERSITY OF LUSAKA	Kwame Boateng, Assoc. Prof. Dr. Amina Chikondi
		3	PROMOTING PROBLEM-SOLVING AND ADAPTABILITY SKILLS IN NURSING EDUCATION THROUGH CASE-BASED LEARNING	Gabriela Rocha, Carlos Mendes
		4	TRADITIONAL HEALING PRACTICES AND MODERN PAIN MANAGEMENT: IMPLICATIONS FOR PALLIATIVE CARE	Fatima Diallo
		5	THE IMPACT OF SIMULATION-BASED LEARNING ON CLINICAL DECISION-MAKING AMONG NURSING STUDENTS	S. Rahman, J. Wang
		6	INTEGRATING ARTIFICIAL INTELLIGENCE INTO NURSING EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Assoc. Prof. Dr. Benjamin Okafor
		7	DEVELOPING MOBILE APPLICATIONS FOR CLINICAL TRAINING IN NURSING: INSIGHTS FROM EDUCATORS	Zhang Min, Halima Yusuf
		8	UTILIZING COMPETENCY-BASED ASSESSMENTS IN MEDICAL-SURGICAL NURSING EDUCATION: A COMPARATIVE ANALYSIS	Sophia Chen, Jin Ho Park, Hassan Idris

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Assist. Prof. Dr. Ahmed Al-Mousa	1	THE ROLE OF CLINICAL PRECEPTORS IN SHAPING UNDERGRADUATE NURSING CURRICULUM	Ayla Pereira, Kofi Mensah
		2	THE IMPACT OF MIDWIFERY EDUCATION ON CLINICAL OUTCOMES	Assis. Prof. Dr. Sara Tan, Dr. James Lee
		3	EFFECTS OF NURSING SERVICES ON THE PHYSICAL WELL-BEING AND BEHAVIORAL PATTERNS OF FEMALE INMATES IN PRISONS	Elena Rodrigues, Fatoumata Diop, Wang Li
		4	TRAITS OF SUCCESSFUL NURSE LEADERSHIP: INSIGHTS FROM WARD NURSES IN SYRIA	Assist. Prof. Dr. Ahmed Al-Mousa
		5	MIDWIFERY AND ITS CONTRIBUTION TO SAFE DELIVERIES IN DEVELOPING COUNTRIES	Lina Zeyad, Khaled Al-Salem
		6	IMPROVING NUTRITIONAL CARE FOR PEDIATRIC CANCER PATIENTS: NURSING INTERVENTIONS	Dr. Laura Oliveira, Dr. Ibrahim Ahmed
		7	IMPACT OF PEER SUPPORT ON PROBLEM-SOLVING SKILLS IN NURSING STUDENTS	Dr. Ahmed Jibril, Prof. Dr. Mei Zhang
		8	EVALUATING NURSING COMPETENCIES IN CLINICAL ENVIRONMENTS: A STUDY OF CAMBODIAN NURSES	Sokha Chea, Nadia Sulaiman

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assoc. Prof. Dr. Eduardo Silva	1	THE PRACTICAL DELIVERY ROOM EXPERIENCE OF NURSING STUDENTS AT DHOFAR UNIVERSITY	Aisha Al-Harhi, Dr.Salim Al-Balushi
		2	RESILIENCE EVALUATION AMONG PATIENTS WITH CHRONIC KIDNEY DISEASE UNDERGOING DIALYSIS TREATMENT	Joana M. Costa, Ricardo Silva, Helena Marques
		3	PHYSICAL PROPERTIES AND RESISTANT STARCH CONTENT IN RICE FLOUR AFTER A-AMYLASE HYDROLYSIS	Carlos Almeida, Mai Linh Nguyen, Fouad Al-Khoury
		4	MIDWIFERY IN URBAN VERSUS RURAL SETTINGS: A COMPARATIVE STUDY	Phd. Candidate Nora Ahmed, Elias Al-Sabah
		5	MIDWIFERY CARE IN HIGH-RISK PREGNANCIES: A GLOBAL PERSPECTIVE	Dr. Maria Oliveira, Assoc. Prof. Dr. Eduardo Silva
		6	THE ROLE OF MIDWIVES IN POSTPARTUM MENTAL HEALTH SUPPORT	Emma Bennett, Mark Turner
		7	EXPLORING THE ROLE OF MIDWIVES IN BIRTH CONTROL EDUCATION	Dr. Maryam Al-Khalifa, Hana Al-Mansoori

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Dr. Joseph K. Kamau,	1	KNOWLEDGE AND PERCEPTION OF MATERNAL HEALTH CARE AMONG PREGNANT WOMEN IN PUBLIC HOSPITALS IN MAPUTO, MOZAMBIQUE	Carlos M. Fernandes, Lucia P. Andrade, Isabel R. Tavares
		2	CHALLENGES AND MOTIVATIONS IN ACCESSING IMMUNIZATION SERVICES AMONG REFUGEE CAREGIVERS IN ZIMBABWE: A QUALITATIVE ANALYSIS	Patricia T. Moyo, Kwame K. Asante, Prof. Dr. Emmanuel N. Nkrumah, Dr. Joseph K. Kamau, Alexandre D. Nsengiyumva
		3	ENHANCING COLLABORATION IN PALLIATIVE CARE PROVIDERS: INSIGHTS FROM BOTH URBAN AND RURAL AREAS IN NIGERIA	Chinonso I. Okafor, Yemi A. Olufemi, Ruth O. Alade, Akinwale J. Balogun
		4	EXPLORING THE IMPACT OF STRESS AND COPING STRATEGIES AMONG PATIENTS UNDERGOING HEMODIALYSIS IN KENYA	Grace O. Kinyua, Dr. Martin A. Nyambura
		5	EVALUATION OF EVIDENCE-BASED NURSING PRACTICES IN PEDIATRIC DENTAL CARE IN PUBLIC HEALTH SETTINGS	Dr. Regina S. Osei, Dr. Benjamin E. Okoro
		6	ASSESSING THE IMPACT OF HIGH-FIDELITY SIMULATION ON TEAMWORK AND COMMUNICATION AMONG NURSING STUDENTS IN EAST AFRICA	Koffi J. Dufresne, Zainab O. Ajayi, S. Nambiro, Dr. Sheila M. Nyongo
		7	THE ROLE OF COMPLEMENTARY THERAPIES IN PEDIATRIC ONCOLOGY TREATMENT: A STUDY ON THE INTEGRATION OF YOGA	Dr. Solomon J. Okonkwo

ICSAS 2nd International Conference on Psychological Counseling and Guidance March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 11	Dr. Maria Gallo, Prof. Dr. Luca Bianchi,	1	SOCIO DEMOGRAPHIC CORRELATES OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AMONG YOUTH UNDERGOING DOMESTIC VIOLENCE IN EUROPEAN CONTEXTS	Laurent Dupont, Sofia Hernandez
		2	SOCIOLOGY PERSPECTIVE ON EMOTIONAL MALTREATMENT: RETROSPECTIVE CASE STUDY IN A JAPANESE ELEMENTARY SCHOOL	Dr. Maria Gallo, Prof. Dr. Luca Bianchi,
		3	THE IMPACT OF ERIC TRANSFERENCE ON THE DURABILITY OF PSYCHOANALYTIC TREATMENT: AN EXPLORATORY CASE STUDY	Sara Romano, Dr. Lukas Schmidt
		4	THE IMPACT OF THE BUILT ENVIRONMENT ON CHILDREN: ENVIRONMENTAL PERCEPTIONS OF DEPRIVED CHILDREN IN EUROPEAN SLUMS	Elias Becker, Clara Fernández, Nia Thomsen
		5	ASSOCIATION BETWEEN ADHD MEDICATION, CANNABIS, NICOTINE USE, MENTAL DISTRESS, AND OTHER PSYCHOACTIVE SUBSTANCES	Luca Bergamini, Assoc. Prof. Dr. Maria De Luca, Anna Fischer, Dr. Jeanette Nadeau
		6	ADDRESSING GLOBAL TRAUMA: SOMATIC INTERVENTIONS IN PTSD TREATMENT AND CLINICIAN BURNOUT PREVENTION	Marie Dupont, Johannes Fischer, Lucia Moretti

ICSAS 2nd International Conference on Psychological Counseling and Guidance March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 7 Mart / March 7, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 12	Dr. Zola Moyo	1	CORRELATION BETWEEN MEANING IN LIFE AND ACADEMIC PERFORMANCE IN AFRICAN COLLEGE STUDENTS	Amina N'Diaye, Kwame Agyemang, Dr. Zola Moyo
		2	IMPROVING DECISION SUPPORT FOR ORGAN TRANSPLANT	A. M. Ndlovu, P. L. Dlamini, T. O. Adeyemi, J. C. Mbatha, S. S. Nkosi, B. E. Chukwu
		3	LOVE AND MONEY: SOCIETAL ATTITUDES TOWARD INCOME DISPARITIES IN AGE-GAP RELATIONSHIPS	Kwame A. Asante Ngozi O. Okafor Tendai M. Chirwa
		4	EFFECTS OF GRATITUDE PRACTICE ON RELATIONSHIP SATISFACTION AND THE ROLE OF PERCEIVED SUPERIORITY	Kwame Mensah, Amina Ndlovu, Temba Dube
		5	MINDFULNESS-BASED STRESS REDUCTION FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND WELL-BEING: THE CRITICAL ROLE OF CONTINGENT SELF-ESTEEM IN PREDICTING WELL-BEING COMPARED TO EXPLICIT SELF-ESTEEM	Amina Diouf, Kwame Nkrumah Thandiwe Mbatha
		6	SUICIDE WRONGFUL DEATH: STANDARD OF CARE PROBLEMS INVOLVING THE INACCURATE DISCERNMENT OF LETHAL RISK WHEN FOCUSING ON THE ELICITATION OF SUICIDE IDEATION	Jin Wei Li, Yu Hang Zhang, Aiko Tanaka
		7	EXPERIENCES AND IMPACT OF ATTACHMENT AMONG WOMEN WITH INSECURE ATTACHMENT IN COHABITATION: IMPLICATIONS FOR THERAPEUTIC PRACTICE	Nur Aisyah Sari, Rina Puspitasari, Andi Muhammad Haris
		8	CULTURAL PRACTICES AS A COPING MEASURE FOR WOMEN WHO TERMINATED A PREGNANCY IN ADOLESCENCE: A QUALITATIVE STUDY	Phd. Nina P. Wijaya Prof. Dr. Rina H. Putri
		9	HELPING OTHERS AND YOUTH MENTAL HEALTH: A QUALITATIVE STUDY EXPLORING PERSPECTIVES OF YOUTH ENGAGING IN PROSOCIAL ACTIVITIES	Ayesha Tanaka, Rajiv Kumar, Mei Ling Zhao

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON HEALTH MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Düha KOÇ	1	ÇOCUK SAĞLIĞI POLİTİKALARI ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN VOSVIEWER İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	Arş. Gör. Osman ŞAHMAN Arş. Gör. Dr. Semih ISLICIK
		2	The Impact of Electronic Health Records on Nursing Management	Öğr. Gör. Dr. Emine ERSÖZLÜ
		3	Digitalization in Nursing Management: Technological Innovations and Challenges	Öğr. Gör. Dr. Emine ERSÖZLÜ
		4	Türkiye ve Dünya Genelinde Paramedik Eğitimi ve Lisans Programları	Öğr. Gör. Ümit TOPCUOĞLU
		5	TOPLUMDA İLK YARDIM EĞİTİMİNİN FAYDALARI	Öğr. Gör. Ümit TOPCUOĞLU
		6	SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA	Prof. Dr. Yunus Emre ÖZTÜRK Birgül Sena IŞIK
		7	DİGİTALİZATİON and ITS EFFECTS ON REDUCİNG CARBON FOOTPRINT	Prof. Dr. YUNUS EMRE ÖZTÜRK Yüksek Lisans Öğrencisi, AYŞE KEMER
		8	COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ (CBS) İLE 112 AMBULANS ROTALAMA VE ACİL MÜDAHALE OPTİMİZASYONU	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Düha KOÇ
		9	SAĞLIK BİLİŞİMİ KULLANARAK ACİL DURUM YÖNETİMİNDE HATA AZALTMA STRATEJİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Düha KOÇ

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL WORK ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	PROF. DR. OGUZHAN ZENGİN	1	A BIBLIOGRAPHIC REVIEW OF POSTGRADUATE THESES ON POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER	Doktorant, MAHMUT SAMİ KÖKTAŞ
		2	ENSURING HEALTHY LIVES AND PROMOTING WELL-BEING FOR ALL IN TURKEY: ALIGNING WITH THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	PROF. DR. OGUZHAN ZENGİN
		3	FROM EDUCATION TO EMPLOYMENT: EXPLORING TURKEY'S PROGRESS TOWARD GENDER EQUALITY	PROF. DR. OGUZHAN ZENGİN
		4	MEDICAL SOCIAL SERVICE PRACTICES FOR CANCER PATIENTS AND THEIR RELATIVES ONCOLOGICAL SOCIAL SERVICE	Asst. Prof., İhsan KUTLU Graduate student, Fatma Sude UZUN
		5	THE SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF HONOR AND CUSTOM KILLING IN TURKEY	Dr. ZEYNEP ŞENTÜRK DIZMAN
		6	DARK TOURISM: SOCIOLOGICAL REFLECTIONS OF DEATH AND SUFFERING	Doktora Öğrencisi Ayşe KÖSE ŞİRİN
		7	ORMAN YANGINLARININ KIRSAL YAPIYA ETKİLERİ ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR DEĞERLENDİRME	Doktor Öğretim Üyesi, ÜMMÜ BULUT KESKİN
		8	ÜNİVERSİTE-MEKAN İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÜNİVERSİTELERİN DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ KIRSAL ALANLAR	Doktor Öğretim Üyesi, ÜMMÜ BULUT KESKİN

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Doç.Dr., ŞAHİN İNANÇ	1	DEVELOPMENT OF TIME SERIES BASED CALL COUNT PREDICTION MODELS FOR CALL CENTERS OF ELECTRONIC PAYMENT AND MONEY INSTITUTIONS	Hasan Hüseyin Yurdağül Zehra Sude Sarı Şule Yeşilyurt Ceren Ulus M. Fatih Akay
		2	DELIVERY TIME PREDICTION FOR THE E-COMMERCE SECTOR	Batuhan Taşkapı Hasan Hüseyin Yurdağül Zehra Sude Sarı Ceren Ulus M. Fatih Akay
		3	ENERJİ YÖNETİMİNDE PARÇACIK SÜRÜ OPTİMİZASYONU UYGULAMASI	Dr.ONUR MESUT ŞENARAS Doç.Dr., ŞAHİN İNANÇ Prof.Dr., ARZU EREN ŞENARAS
		4	LOJİSTİK YÖNETİMİ İÇİN YAPAY ARI KOLONİSİ OPTİMİZASYONU UYGULAMASI	Dr.ONUR MESUT ŞENARAS Doç.Dr., ŞAHİN İNANÇ Prof.Dr., ARZU EREN ŞENARAS
		5	HUMAN RESOURCES IN THE METAVERSE: A QUALITATIVE STUDY ON RECRUITMENT THROUGH VIRTUAL REALITY	J. Tğm. Dr. Ahmet SARNIÇ
		6	ULTRA DÜŞÜK GÜÇLÜ IOT CİHAZLAR İÇİN GERÇEK ZAMANLI İŞLETİM SİSTEMİ TASARIMI VE GELİŞTİRİLMESİ	Mekatronik Mühendisi,ERTAN ARAS Doç. Dr.,DİLŞAD ENGİN
		7	Deep Learning for Fracture Detection: Achieving High Precision and Sensitivity Across Multi-Region X-ray Images	Dr. Refika Sultan DOĞAN Dr. Rukiye Nur KAÇMAZ
		8	DEVELOPMENT OF A RULE-BASED SELLER CLUSTERING SYSTEM	Muhammed Kesici Oğuzhan Mangır Tuğçe Dinç Ceren ULUS M. Fatih AKAY
		9	BIST 100 PRICE PREDICTION WITH GRU	Asst. Prof. İlkay Sibel KERVANCI Asst. Prof. Gözde ÖZSERT YİĞİT
		10	ADRESSING IMBALANCE IN DRUG-TARGET INTERACTION PREDICTION WITH HYBRID FEATURE REDUCTION AND DATA AUGMENTATION STRATEGIES	Asst. Prof. Dr., Gözde ÖZSERT YİĞİT Asst. Prof. Dr., İlkay Sibel KERVANCI

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Dr. Öğr. Üyesi, EMİNE SEÇİL KARAMUKLU	1	Investigation of The Compatibility of Primary School English Course Learning Outcomes with Other Courses in Terms of Social Emotional Learning	Selver TUNA Doç. Dr. Bahadır KÖKSALAN
		2	İLKOKUL TÜRKÇE, HAYAT BİLGİSİ, SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ SORUMLULUK DEĞERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi, Zekiye ÇAĞIMLAR Uzman Öğretmen, İNCİ YAŞAR
		3	İLKOKUL FEN BİLİMLERİ VE MATEMATİK DERS KİTAPLARININ SORUMLULUK DEĞERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi, Zekiye ÇAĞIMLAR Uzman Öğretmen, İNCİ YAŞAR
		4	ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖZEL EĞİTİM MESLEK LİSELERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	Dr. Öğr. Üyesi, EMİNE SEÇİL KARAMUKLU
		5	PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME UYGULAMALARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	Dr. Öğr. Üyesi, EMİNE SEÇİL KARAMUKLU
		6	THE IMPORTANCE OF R&D AND EDUCATION STUDIES IN INCREASING CLIMATE CHANGE AWARENESS	Expert Ecologist Bedirhan EKER Associate Professor Yasin ÜNAL

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. SİBEL ADAR CAN	1	ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ETKİNLİKLERİNİ GERÇEKLEŞTİRME DURUMLARININ İNCELENMESİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, İREM BAŞAĞAÇ Prof. Dr., KÜRŞAT YENİLMEZ
		2	ARCHETYPES: A JOURNEY INTO THE DEPTHS OF THE HUMAN PSYCHE	Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade
		3	Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Olan Ortaokul Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ile Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Mısra Çiftçi Dr. Öğr. Üyesi, Çağla Çelimli
		4	HASTA VE YAŞLI BAKIM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK EĞİTİM PROGRAMI İÇİN BİR İHTİYAÇ ANALİZİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, MUSTAFA ÖZTÜRK Dr. Öğr. Üyesi BURHAN ÜZÜM
		5	A CASE STUDY BASED ON DIGITAL LITERACY LEVELS OF EFL LEARNERS IN TURKEY: WHAT ARE THEIR PERCEPTIONS?	Assist. Prof. HALENUR OCAKTAN ÇELİKTÜRK
		6	YOUR DIFFERENCE/AWARENESS CREATING A SUSTAINABLE WORLD WITH CREATIVE DRAMA	Assist. Prof. Dr., GÜLİZ ŞAHİN Undergraduate Student, ESRA KARAAL Undergraduate Student, AZRA MAÇÇA
		7	AN EVALUATION ON THE COMPETENCIES OF CLASSROOM TEACHER CANDIDATES IN VISUAL ARTS TEACHING COURSE	Doç. Dr. SİBEL ADAR CAN
		8		

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞAHİN	1	Over Kanseri ve Ebelik: Tespit, Danışmanlık ve Bütünsel Destek	AYSEL KURUOĞLU YASEMİN HAMLACI BAŞKAYA
		2	THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ASSISTED REPRODUCTIVE TECHNOLOGIES	Ebe (Tezli Yüksek Lisans Öğrenci), Aşenur YETİM Arş. Gör. Dr., Fatma YILDIRIM Prof. Dr., Nuriye BÜYÜKKAYACI DUMAN
		3	A Solution-Oriented Approach in Psychiatric Nursing	Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞAHİN
		4	SAĞLIK ÇALIŞANLARININ YAŞADIĞI İŞ STRESİNİN SİGARA İÇME ARZUSUNA ETKİSİ	Yüksek Lisans Öğr. Havvanur GÜNEŞ Yüksek Lisans Öğr. Fatma Nur DALBOY Doç. Dr. Yasemin HAMLACI BAŞKAYA
		5	EBEVEYNLERİN ATEŞ YÖNETİMİ TERCİHLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Doç. Dr. Funda KARDAŞ ÖZDEMİR Arş. Gör. Melis Can KESGİN GÜNGÖR
		6	SÜNNET OLAN ÇOCUKLARDA DİKKAT DAĞITMA TEKNİKLERİNİ KULLANAN RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ	Arş. Gör. Melis Can KESGİN GÜNGÖR Doç. Dr. Funda KARDAŞ ÖZDEMİR
		7	INVESTIGATION OF WOMEN'S HEALTH LITERACY AND HEALTH BELIEFS ABOUT HUMAN PAPILLOMA VIRUS AND VACCINE: A CROSS-SECTIONAL DESCRIPTIVE STUDY	Hemşire, JANIL ALANUR HAKİM Dr. Öğretim Üyesi ASLI KARAKUŞ SELÇUK

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Doç.Dr.Hafize ÖZDEMİR ALKANAT	1	Maintaining Secure Attachment in Neonatal Intensive Care Unit	Melis İLBASAN Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		2	Is Consumption a Risk in Maintaining Fertility?	Melis İLBASAN Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		3	SİRKADYEN RİTMİN BOZULMASI VE KRONOTİPİN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ	Doç.Dr.Hafize ÖZDEMİR ALKANAT
		4	SİRKADYEN RİTİM VE KRONOKEMOTERAPİ ÜZERİNE HEMŞİRELİK NOTLARI	Doç.Dr.Hafize ÖZDEMİR ALKANAT
		5	Is Unsafe Sexual Activity a Risk in the Maintenance of Fertility?	Gülbanu GÜMÜŞOK, Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		6	Effects of Endocrine Disruptors on Fertility	Gülbanu GÜMÜŞOK, Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		7	MASSAGE TECHNIQUES USED TO REDUCE LABOR PAIN	Assistant Professor, Sebahat Hüseyinoğlu Graduate Student, Sevda Elkatmış
		8	THE POWER OF ART THERAPY IN PREGNANCY, CHILDBIRTH AND POSTPARTUM	Dr. Öğr. Üyesi, Sebahat HÜSEYİNOĞLU Arş. Gör. Kübra Nur KILIÇ Arş. Gör. Begüm CAN Doç. Dr. Reyhan AYDIN DOĞAN

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON NURSING, MIDWIFERY AND HEALTH SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Asst. Prof. Dr., LÜTFİYE NUR UZUN	1	THE IMPORTANCE OF FAMILY-CENTERED CARE IN CHILDREN WITH CHRONIC ILLNESS	Hemşire Nihat GÜNEŞ Dr. Öğr. Üyesi Veysel CAN Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BULDUK
		2	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES ON STREET CHILDREN	Hemşire Nihat GÜNEŞ Dr. Öğr. Üyesi Veysel CAN Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BULDUK
		3	Sleep Hygiene During Pregnancy	Nezaket TARHAN Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		4	Nursing and Midwifery Interventions in Ovarian Hyperstimulation Syndrome	Nezaket TARHAN Doç. Dr. Handan ÖZCAN
		5	EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN NURSING STUDENTS' CAREER CHOICES AND GENDER ROLES PERCEPTIONS	Damla ŞAHİN Assist. Prof. Dr Bahar ÇOLAK
		6	CODING EMOTIONS: ARTIFICIAL INTELLIGENCE, NURSING AND MASLOW'S PYRAMID OF NEEDS	Asst. Prof. Dr., LÜTFİYE NUR UZUN
		7	The Relationship Between Post Traumas, Psychosocial Difficulties, Quality of Life and Sleep Status of Children Diagnosed with Secondary Enuresis After Earthquake	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin DÜKEN
		8	COMPLICATIONS AND MANAGEMENT OF ABDOMİNAL TRAUMA İN PREGNANCY	Yüksek Lisans Öğrencisi Ebe, Merve KAYA Doç. Dr. Yasemin Hamlacı Başkaya

ICAFVP 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON AGRICULTURE, FOOD, VETERINARY AND PHARMACY SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assist. Prof. Dr. N. MEZİYET DİLEK	1	TARIMSAL ÜRETİMDE ENERJİ YÖNETİMİNDE YENİLENEBİLİR ENERJİ TEKNOLOJİLERİNİN ÖNEMİ	Prof.Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK Dr. Hasan Kaan KÜÇÜKERDEM
		2	SERA İKLİMLENDİRME İÇİN GÜNEŞ ENERJİSİ DESTEKLİ ISI POMPASI KULLANIMI	Prof.Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK Dr. Hasan Kaan KÜÇÜKERDEM
		3	ÇİLEK YETİŞTİRİCİLİĞİNDE RİZOBAKTERİ VE VİNAS UYGULAMALARININ GELİŞME VE VERİM ÜZERİNE ETKİLERİ	Neslihan TOPAL Prof. Dr. Ahmet EŞİTKEN
		4	CEVİZ KABUĞUNUN KOH VE İLE KİMYASAL AKTİVASYONU SONUCU ELDE EDİLEN AKTİF KARBONUN KARAKTERİZASYONU	Prof. Dr. ESRA ALTINTIĞ Dr. BİRSEN SARICI
		5	METİLEN MAVİSİNİN MANYETİK AKTİF KARBON İLE GİDERİMİNİN İNCELENMESİ	Prof. Dr. ESRA ALTINTIĞ Dr. BİRSEN SARICI
			İĞDIR OVASI'NDA BULUNAN ARAZİLERİN SULAMA SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve KAPALI SULAMA SİSTEMİNE GEÇİLMESİ İMKANLARININ ARAŞTIRILMASI	Ziraat Mühendisi, Mehmet Fatih ÇELEBİ
		6	ANTHOCYANNINS AND THE USE OF ANTHOCYANNINS AS FOOD COLOURANTS	Dr. Fatmagül Hamzaoğlu
		7	USE OF COLD PLASMA TECHNIQUE IN FOOD TECHNOLOGY	Assoc. Prof. KUBRA UNAL Assist. Prof. Dr. N. MEZİYET DİLEK
		8	MARINATION PROCESS IN MEAT TECHNOLOGY: OBJECTIVES AND EFFECTS	Assist. Prof. Dr. N. MEZİYET DİLEK
		9	GIDA İŞLEMEDE 3D BASKI TEKNOLOJİSİNE GENEL BAKIŞ	Doç. Dr. Emine NAKİLCİOĞLU Gizem TİRYAKİ
8	KAHVE TELVESİNİN GIDA SANAYİSİ ALANINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	Gizem TİRYAKİ Doç. Dr. Emine NAKİLCİOĞLU		

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Dr. Carolina Reyes Assoc. Prof. Dr. Jeanette Mbala	1	THE EVOLUTION OF MIDWIFERY PRACTICES: CULTURAL AND MEDICAL PERSPECTIVES FROM TURKEY AND SOUTH AFRICA	Dr. Aylin Demir
		2	INTEGRATING TRADITIONAL AND MODERN MIDWIFERY: A COMPARATIVE STUDY IN INDONESIA AND KENYA	Dr. Siti Rahmawati Dr. Akinyi Njoroge
		3	ASSESSING THE IMPACT OF MIDWIFERY EDUCATION ON MATERNAL AND NEONATAL OUTCOMES IN BANGLADESH AND GHANA	Dr. Farida Chowdhury Dr. Kwame Boateng
		4	THE ROLE OF MIDWIVES IN COMBATING MATERNAL MORTALITY: LESSONS FROM BRAZIL AND UGANDA	Dr. Maria Oliveira Dr. Grace Nakato
		5	MIDWIFERY AND COMMUNITY HEALTH: EMPOWERING WOMEN THROUGH HOLISTIC CARE IN VIETNAM AND ETHIOPIA	Mekdes Tesfaye Linh Tran
		6	TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS IN MIDWIFERY: THE IMPACT OF TELEHEALTH IN RURAL AREAS OF THE PHILIPPINES AND TANZANIA	Dr. Angelica Dela Cruz Dr. Juma Mwinyi
		7	EXPLORING MIDWIFERY POLICY AND PRACTICE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN MALAYSIA AND ZAMBIA	Noor Hidayah Dr. Bwalya Chisanga
		8	MIDWIFERY INTERVENTIONS FOR HIGH-RISK PREGNANCIES: STRATEGIES FROM MOROCCO AND INDIA	Dr. Salma El Idrissi
		9	THE IMPACT OF MIDWIFERY-LED BIRTH CENTERS ON MATERNAL SATISFACTION: CASE STUDIES FROM MEXICO AND CAMEROON	Dr. Carolina Reyes Assoc. Prof. Dr. Jeanette Mbala

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL WORK March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 11	Assoc. Prof. Dr. Natasha Ivanova	1	IMPROVING MATERNAL HEALTH THROUGH MIDWIFERY-LED CARE MODELS: A GLOBAL PERSPECTIVE	Aisha Al-Harthy Dr. Fatima Ibrahim Dr. Elena Petrova
		2	THE ROLE OF MIDWIVES IN PREVENTING POSTPARTUM DEPRESSION: A QUALITATIVE STUDY	Dr. Nawal Al-Mazroui Assis. Prof. Dr. Layla Abdullahi
		3	INTEGRATING TRADITIONAL MIDWIFERY PRACTICES INTO MODERN MATERNAL CARE IN SUB-SAHARAN AFRICA	Esther Mwangi Dr. Safiya Hassan
		4	MIDWIFERY EDUCATION AND SKILL DEVELOPMENT: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN THE MIDDLE EAST	Dr. Laila Al-Kindi Mohammed Al-Farsi
		5	TECHNOLOGY-ASSISTED MIDWIFERY: TELEHEALTH SOLUTIONS FOR REMOTE MATERNAL CARE	Assoc. Prof. Dr. Natasha Ivanova
		6	MATERNAL HEALTH DISPARITIES AMONG MIGRANT WOMEN: THE ROLE OF MIDWIFERY SERVICES	Phd. Candidate Maria Fernández
		7	THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF INTERVENTION RESEARCH IN SOCIAL WORK	Prof. Dr. João Henrique Silva
		8	MIDWIFERY INTERVENTIONS IN REDUCING CESAREAN SECTION RATES: A SYSTEMATIC REVIEW	Msc. Sara Abdulwahab

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTELLIGENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Prof. Dr. Anna Dubois, Dr. Sofia Rossi	1	FEDERALISM AND INTERNATIONAL AFFAIRS: THE ROLE OF SUB-STATE GOVERNMENTS IN EUROPEAN COUNTRIES	Olivier Durand Jan Kowalski
		2	KOREA AND JAPAN ECONOMIC RELATIONS: AN ANALYSIS THROUGH THE WORLD TRADE ORGANIZATION	Emilie L. Dufresne, Matteo P. Costa
		3	SELF-PERCEIVED EMPLOYABILITY OF INTERNATIONAL RELATIONS STUDENTS IN EUROPEAN UNIVERSITIES	Dr. Julian Andersson, Prof. Dr. Claire Dubois
		4	THE ROLE OF EUROPEAN COUNTRIES IN RESOLVING THE RELIGIOUS CONFLICTS IN CENTRAL ASIA	Prof. Dr. Anna Dubois, Dr. Sofia Rossi
		5	PUBLIC RELATIONS FOR THE FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE IN AFRICAN UNIVERSITIES	Adebayo Olumide, Chipo Ndlovu, Kwame Amankwah
		6	CHILEAN BUSINESS ORIENTALISM: THE ROLE OF NON-STATE ACTORS IN THE FRAME OF ASYMMETRIC BILATERAL RELATIONS	Kwame Osei Amina N'Diaye
		7	ECONOMIC GROWTH RELATIONS TO DOMESTIC AND INTERNATIONAL AIR PASSENGER TRANSPORT IN AFRICA	Kwame Nkrumah, Amina Binta, Julius Ochieng, Zanele Moyo
		8	HORIZONTAL DIMENSION OF CONSTITUTIONAL SOCIAL RIGHTS	Amina Oumarou, Thabo Mokoena, Nana Adomah
		9		

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTELLIGENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Assoc. Prof. Dr. Fatima Zohra Benkhedda	1	OPERATION STRATEGY AND PUBLIC RELATIONS TRENDS FOR PUBLIC RELATIONS STRATEGIES DEVELOPMENT IN AFRICA	Kwame O. Adom, Nia A. Kwesi
		2	APPLICATION ASPECTS OF PUBLIC RELATIONS BY NONPROFIT ORGANIZATIONS: A CASE STUDY OF THE MIDDLE EAST	Omar Al-Mansouri, Leila Kassem, Tariq Abdullah
		3	APPLICATION'S ASPECTS OF PUBLIC RELATIONS BY NONPROFIT ORGANIZATIONS. CASE STUDY MIDDLE EAST	Omar Al-Sabah, Layla Al-Dosari, Khaled Al-Farouq
		4	THE IDEA OF INTERNATIONAL CRIMINAL JUSTICE IN THE FUNCTION OF PROSECUTION OF INTERNATIONAL CRIMES	Omar Al-Mansoori, Aisha Al-Hashimi
		5	AN EFFICIENT MULTI JOIN ALGORITHM UTILIZING A LATTICE OF DOUBLE INDICES	D. Ahmad R. Al-Hassan, Assis. Prof. Dr. Nadia B. Al-Sayed
		6	EXPLORING THE PROFESSIONAL COMPETENCY CONTENTS FOR INTERNATIONAL MARKETERS IN THE MIDDLE EAST	Mohammad Al-Fahad, Dr. Ali Al-Hassan
		7	THE ROLE OF MIDDLE EASTERN COUNTRIES IN THE UNIFICATION OF COLLISION OF LAW IN INTERNATIONAL TRADE	A. Al-Mansouri, N. Al-Jaber
		8	EXTENDING THE CONCEPTUAL NEIGHBORHOOD GRAPH OF THE RELATIONS FOR THE SEMANTIC ADAPTATION OF MULTIMEDIA DOCUMENTS	Ahmed Al-Mansouri, Assoc. Prof. Dr. Fatima Zohra Benkhedda

ICSAS 1st International Conference on Public Administration, Politics and Local Government March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Kwame Ndlovu	1	PUBLIC SERVICE ETHICS IN THE MIDDLE EAST: AN EMPIRICAL STUDY	Omar Al-Mansouri Leila Al-Farsi Tariq Al-Hashmi
		2	DISTINCTIVE FEATURES OF LEGAL RELATIONS IN THE AREA OF SUBSOIL USE, RENEWAL AND PROTECTION IN THE MIDDLE EAST	F. Al-Mohammad, L. Al-Saleh, R. Al-Hassan
		3	THE CONCEPT AND PRACTICE OF GOOD GOVERNANCE IN AFRICA	Assoc. Prof. Dr. Kwame Ndlovu Dr. Fatima Diallo
		4	A FRAMEWORK FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT APPLICATION IN PUBLIC ORGANIZATIONS IN AFRICA	Dr. Kwame Mensah, Dr. Amina Ouedraogo
		5	E-GOVERNMENT, DIGITAL TRANSFORMATION, AND THE ONE BELT ONE ROAD INITIATIVE: AFRICA'S OPPORTUNITY	Dr. Amina Coulibaly
		6	CONCEPTUALIZING PRIORITIES IN THE DYNAMICS OF PUBLIC ADMINISTRATION CONTEMPORARY REFORMS	Kwame Osei Fatima Mbatha Amina Diallo Thabo Ndlovu
		7	THE IMPLEMENTATION OF MANDATORY ELECTRONIC DOCUMENT EXCHANGE IN PUBLIC ADMINISTRATION: EXPECTATIONS VERSUS REALITY	Dr. Samuel Njoroge Dr. Amina Diallo
		8	UTILIZING KNOWLEDGE MANAGEMENT TO FOSTER A KNOWLEDGE SOCIETY THROUGH E-GOVERNMENT SERVICES IN AFRICAN NATIONS	Dr. Samuel Njoroge Dr. Aisha Abubakar

ICSAS 1st International Conference on Public Administration, Politics and Local Government March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Adebayo Okonkwo	1	ANALYSIS OF THE EVOLUTION OF IN-SERVICE TRAINING IN PUBLIC ADMINISTRATION: FROM PERSONNEL MANAGEMENT TO HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT	Dr. Wei-Lun Zhang Dr. Noriko Tanaka
		2	ENHANCING ACCOUNTABILITY IN THE PUBLIC SECTOR: LESSONS FROM A CORRUPTION CASE IN NIGERIA	Adebayo Okonkwo
		3	EVALUATION OF MEDICATION ADMINISTRATION PROCESS IN A PAEDIATRIC WARD	Hiroshi Takahashi Mei Lin Zhang Joon-Soo Park Nguyen Thanh Binh
		4	IMPLEMENTING COLLABORATIVE BUSINESS PROCESSES TO MITIGATE INFORMATION LOSS IN PUBLIC ADMINISTRATION	H. Nakamura S. Liang, K. Tham
		5	A LEGAL OPINION ON MITIGATION AND ADAPTATION AIR POLLUTION STRATEGIES FOR LOCAL GOVERNMENTS IN EAST ASIA	Hiroshi Tanaka Mei Lin Zhang
		6	FROM SEPARATISM TO COALITION: VARIANTS IN LANGUAGE POLITICS AND LEADERSHIP PATTERN IN DRAVIDIAN MOVEMENT	Takeshi Yamamoto Li Wei Min Ji
		7	HOW DO POLITICIANS RECOVER THEIR COSTS? THE POLITICAL ECONOMY OF REPRESENTATIVE DEMOCRACY IN ASIAN POLITICS	Mei Ling Zhao Rajiv Kumar
		8	THE ROLE OF REGIONAL CONCEPTS IN PUBLIC POLICY: A STUDY ON THE SOUTH ASIAN CONTEXT	Rajeev Kumar Mei Li Zhang, Amira K. Sulaiman
		9	CONTROLLING YOUTHS' PARTICIPATION IN POLITICS IN YANGON: A CONSTRUCTIVE INCLUSIVENESS FOR GOOD GOVERNANCE IN MYANMAR	Aung Kyaw Zin Mai Thein Lwin

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATHEMATIC March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Assis .Prof. Dr. Yumi Tanaka	1	FINITE-SUM OPTIMIZATION: ADAPTIVITY TO SMOOTHNESS AND LOOPLESS VARIANCE REDUCTION	Sungmin Park Dr. Jiawei Zhang
		2	A MODEL OF A NON-EXPANDING UNIVERSE DRIVEN BY THE VACUUM SPACE PROPERTIES	Ryuji Takahashi Ahmed Al-Farsi Zhang Wei
		3	GENERALIZATION OF TSALLIS ENTROPY THROUGH Q-DEFORMED ARITHMETIC	A. P. Kundu R. J. Singh S. M. Patel T. H. Zhou
		4	ESTIMATION OF FUNCTIONAL RESPONSE MODEL USING SUPERVISED FUNCTIONAL PRINCIPAL COMPONENT ANALYSIS	Haruto Kobayashi Assis .Prof. Dr. Yumi Tanaka
		5	CLOSED-FORM SOLUTION OF SECOND ORDER LINEAR ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS	Ahmed Hassan Assoc. Prof. Dr. Layla Abdallah
		6	ECONOMIC FORECASTING MODEL IN PRACTICE USING REGRESSION ANALYSIS: THE RELATIONSHIP BETWEEN PRICE, DOMESTIC OUTPUT, GROSS NATIONAL PRODUCT, AND TREND VARIABLES IN OIL PRODUCTION	Kwame Adom, Amina Osei, Dr. Kofi Baidoo
		7	OPTIMIZING SPATIAL INTERPOLATION USING A MULTI-LAYER INVERSE DISTANCE WEIGHTING MODEL FOR ADVANCED REGRESSION AND CLASSIFICATION TASKS IN SPATIAL DATA ANALYSIS	Kwame Adebayo, Chipo Mutasa, Samuel Okello, Nia Ncube

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATHEMATIC March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Jomo Kenyatta	1	APPLICATION OF LEGENDRE TRANSFORMATION TO PORTFOLIO OPTIMIZATION	Kwame Adom, Amina Bello, Chijioke N. Okoye
		2	ON DECOMPOSITION OF MAXIMAL PREFIX CODES IN DATA CLASSIFICATION	Chijioke Okafor, Amina Boukari
		3	APPROXIMATION TO THE HARDY OPERATOR IN TOPOLOGICAL SPACES	Amina K. Ndong, Ibrahim A. Mohammed
		4	LOCALIZED MESHFREE METHODS FOR SOLVING 3D HELMHOLTZ EQUATION	Ahmed S. Alim, John M. Nkrumah
		5	IDENTIFYING ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING THE SPREAD OF MALARIA IN AFRICA: A REGRESSION APPROACH	Kwame Nkrumah Amina Kofi
		6	THE ANALOGUE OF PISOT NUMBERS IN FORMAL POWER SERIES FIELDS OVER FINITE FIELDS	Assis.Prof. Dr.Thierno S. Diallo Dr. Amina F. Kone
			ARTIFICIAL NEURAL NETWORK FOR OPTIMAL INVENTORY MANAGEMENT IN AFRICAN MARKETS	Amina B. N'Diaye, Samuel T. Akoua
		7	IDENTIFYING ENVIRONMENTAL AND SOCIOECONOMIC DETERMINANTS OF TYPHOID FEVER SPREAD IN EAST AFRICA: A REGRESSION ANALYSIS	Jomo Kenyatta Nia Akinyi

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATHEMATIC March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Assis. Prof. Dr. Jean-Michel Diop	1	A BIOLOGICAL MODEL FOR THREE SPECIES WITH CROWLEY–MARTIN FUNCTIONAL RESPONSE	Dr. Amina Zelkovic Prof. Dr. Roberto Martinho
		2	OPTIMIZING RELAXATION PARAMETERS FOR EFFICIENT ITERATIVE SOLUTIONS TO ELECTROMAGNETIC SCATTERING PROBLEMS	Prof. Dr. Li Zhao Dr. Amir Rahimi
		3	A COMPARATIVE ANALYSIS OF BAYESIAN AND REGRESSION MODELS FOR PUBLIC HEALTH SERVICE MODELING	Ana García Dr. Yuto Sato
		4	PURE SCALAR EQUILIBRIA IN NORMAL-FORM STRATEGIC GAMES”?	Dr. Mahir Khamidov Jasmine Ugo
		5	QUANTITATIVE ANALYSIS OF STOCK PRICE FORECASTING IN FINANCIAL MARKETS USING THE GEOMETRIC BROWNIAN MOTION MODEL	Milena Tang Assis. Prof. Dr. Jean-Michel Diop
		6	ENHANCED TRIPLE INTEGRAL INEQUALITIES OF HERMITE-HADAMARD TYPE	Lucas Araujo Nabila Riahi
		7	A COMPREHENSIVE REVIEW OF HIGHER-ORDER SPLINE METHODS FOR SOLVING THE BURGERS EQUATION WITH B-SPLINE TECHNIQUES AND THEIR VARIATIONS	Dr. José Pereira Carlos García
		8	A CONJECTURE ON THE ADAM OPTIMIZER	Chijioke Onuoha Sofia Rivera Alhaji Diop Dr. Saeed Hossein

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARCHITECTURE, LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Assoc. Prof. Dr. Amadou Toure	1	DEVELOPING A STRATEGY FOR ZERO ENERGY BUILDINGS: A STUDY ON CONVERTING AN OLD OFFICE BUILDING INTO A NET ZERO ENERGY BUILDING FOR HOT-HUMID CLIMATES	Marat K. Tuleubayev, Dr. Amina B. Khairullina
		2	THE FUTURE OF MEDICAL FACILITIES: A SYSTEMATIC REVIEW OF ARCHITECTURAL DESIGN WITH AN INNOVATIVE RESEARCH AND DEVELOPMENT PERSPECTIVE	Akilbek Toktogulov, Aizada Ibragimova, Yerbolat Saduov, Gulzhanat Mukhtarova, Nurlan Esenov
		3	THE EVOLVING IMPACT OF BUILDING FAÇADES IN URBAN SPACES: A COMPARATIVE STUDY OF BAKU	Assis. Prof. Dr. Elvin Mammadov Dr. Leyla Farzalieva
		4	ENERGY CONSERVATION THROUGH ADAPTABLE ARCHITECTURE	Sibusiso Dlamini Thabo Mokoena Amina K. Nguvama, Kwame Adom
		5	DEVELOPING A COMPREHENSIVE APPROACH FOR SUSTAINABILITY ASSESSMENT OF BUILDING ELEMENTS	Dr. Kwame Asante, Lecture Femi Alabi, Dr. Imani Ndlovu
		6	AMBITIOUS ARCHITECTURE: A FRAMEWORK FOR FLOOD RISK MITIGATION	Ibrahim B. Ndlovu, Fatima K. Moyo
		7	BETWEEN ALEXIS NOSSITER AND SAID ALI: AN 'AFFINITARIAN' ARCHITECTURAL EXPLORATION	Mariama Doumbia, Assoc. Prof. Dr. Amadou Toure
		8	A PROPOSAL FOR TEMPORARY SHELTERS FOR DISPLACED COMMUNITIES	L. Dupont, M. Faure, T. Charpentier,

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARCHITECTURE, LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assis .Prof. Dr. Klooster Wouters	1	EXPERT SOLUTIONS TO AFFORDABLE HOUSING FINANCE CHALLENGES IN DEVELOPING ECONOMIES	Lukas Müller, Sophie Vandenberg
		2	ARCHITECTURAL INNOVATION IN THE FACE OF THE CLIMATE CRISIS	Sophia Dubois, Assoc. Prof. Dr. Lucas Martin
		3	DESIGNING ACCESSIBLE HOUSING TO IMPROVE LIVING CONDITIONS FOR PEOPLE WITH DIVERSE NEEDS	Van den Broeck, Assis .Prof. Dr. Klooster Wouters
		4	ASSESSMENT OF FIRE RISKS ASSOCIATED WITH FUEL STATIONS IN THE CITY OF ANTWERP AND EVALUATING RISK MANAGEMENT IN URBAN PLANNING	J. Meier L. Vandenbroeck
		5	THE ROLE OF PERSPECTIVE IN RENAISSANCE ART AND ARCHITECTURE IN EUROPE	Sophie Dupont Marc Lefevre
		6	ACCURACY OF PEAK DEMAND ESTIMATES IN OFFICE BUILDINGS USING ENERGY PLUS SIMULATOR	Lukas Vermeulen, Anna Janssen, Peter De Smet, Michel Van der Velde

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARCHITECTURE, LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Assis .Prof. Dr. Akhmetzhanov Dauren,	1	DIGITAL TWINS IN THE BUILT ENVIRONMENT: A FRAMEWORK FOR INTEGRATION AND DEVELOPMENT	Henrik Jansen Anna Vandereycken Tom Duval Laura Casteleyn
		2	FACTORS INFLUENCING THE ADOPTION OF SUSTAINABLE CONSTRUCTION PRACTICES IN EUROPEAN RESIDENTIAL BUILDINGS	Luca Rossi Maria Gonzalez Benjamin Schmidt Sophie Laurent
		3	ADAPTING SPACES TO PANDEMIC CONDITIONS: A FIVE-SCALE DESIGN APPROACH TO PREPARE AND RESPOND	Laura Schmidt Andreas Meier
		4	THE RISE OF CONSTRUCTION MAFIAS IN CENTRAL ASIA: IMPACTS ON THE CONSTRUCTION SECTOR	Timurbek Aslanov Alimzhan Akhmetov Dastan Bekzhanov
		5	A STRATEGY FOR ACHIEVING ENERGY SUSTAINABILITY IN ENTERPRISES	Zhanarbek Toleubekov, Aslanbek Bekzhanov Dr. Alina Syzdykova Ms. Timur Nuraliev
		6	CULTURAL SUSTAINABILITY IN MODERN ARCHITECTURAL DESIGN: CASE STUDY OF ALMATY INTERNATIONAL AIRPORT	A. Tursunov, Dr. R. Dzhumabayev
		7	CROWDING FOR SUSTAINABLE ENERGY INITIATIVES IN SOUTHERN AFRICAN COUNTRIES	Themba Moyo Lerato Nkosi Sipho Dlamini Nandi Mthembu
		8	A QUANTITATIVE APPROACH TO ASSESSING THE AREA OF CORE AND STRUCTURAL SYSTEM ELEMENTS IN TALL OFFICE BUILDINGS	Assis .Prof. Dr. Akhmetzhanov Dauren, Zhanibekova Altnyai

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON PRESCHOOL EDUCATION AND EARLY CHILD DEVELOPMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 11	Dr. Adebayo Olumide,	1	THE APPLICATION OF DRAMA EDUCATION METHODS AMONG EARLY CHILDHOOD EDUCATORS IN CENTRAL ASIA	Nurzhanov Akylbek Aygul Zhanat, Bolatbek Toktarov, Dastan Asanov
		2	THE ROLE OF DRAMA EDUCATION IN ENHANCING CREATIVITY IN PRESCHOOLERS	Aibek Akhmetov, Gulnar Ibraeva
		3	THE SIGNIFICANCE OF MANDATORY EARLY CHILDHOOD EDUCATION FROM THE PARENTS' PERSPECTIVE IN KENYA	Peter Njoroge, Alice Mwangi
		4	PARENTS' PERSPECTIVES ON MANDATORY PRESCHOOL ATTENDANCE IN KENYA	James Mwangi, Faith Njeri
		5	THE ROLE OF PARENTAL ENGAGEMENT IN THE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN WITH DISABILITIES	Dr. Adebayo Olumide, Sarah N'Dri
		6	ASSESSMENT OF PSYCHOMOTOR DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN: A REVIEW OF DEVELOPMENTAL TOOLS	Kwame Amoah, Amina Osei, Kwabena Asante
		7	COMPARING TWO MATH INTERVENTIONS FOR PRESCHOOLERS WITH AUTISM	Assoc. Prof. Dr. Thabo Modise, Assis. Prof. Dr. Amina Sekou
		8	INTERACTIVE ROBOTIC TOOL FOR EARLY LEARNING OF MATHEMATICAL AND COLOUR CONCEPTS IN PRESCHOOLERS	David O. Okafor, Grace O. Omoregie,
		9	DEVELOPING A MORAL EDUCATION MODULE FOR PRESCHOOL TEACHERS USING A MODIFIED DELPHI TECHNIQUE	Amina Diallo Dr. Kwame Mensah

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON PRESCHOOL EDUCATION AND EARLY CHILD DEVELOPMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 12	Dr. Julia Jansen	1	THE CURRICULUM OF ETHICAL EDUCATION IN POLAND	Jan Kowalski Agnieszka Nowak
		2	HOME EDUCATION IN THE EUROPEAN CONTEXT	M. Dubois, L. Mertens
		3	THE ROLE OF EARLY EDUCATION IN DEVELOPING COMMUNICATION AND SOCIAL SKILLS: A FOCUS ON PRESCHOOLERS AND THEIR IMPACT ON CAREERS AND HIGHER EDUCATION	Lukas Janssens Dr. Isabelle Dupont
		4	CASE STUDY: INTEGRATING CAREER EDUCATION WITH UNIVERSITY EDUCATION IN GERMANY	Matthias Fischer Anna Schmidt
		5	COMPUTER-ASSISTED EVALUATION OF INDIVIDUAL EDUCATION PLANS IN SPECIAL EDUCATION SETTINGS	Laura De Bruyn Pieter Janssens
		6	FROM MONOLINGUALISM TO MULTILINGUALISM IN EUROPEAN HIGHER EDUCATION	Lucas P. Jansen Sofia M. De Vries
		7	ESTABLISHING A NEW EDUCATION STRATEGY IN A DIGITAL AGE: THE ROLE OF STUDENT FEEDBACK	Maria Dubois Asssi. Prof. Dr. Jean Dupont
		8	THE ROLE OF ART AND PUBLIC COMMUNICATION IN SOCIAL EDUCATION	Luca D'Amico Sofia Moretti
		9	MODELING CHILD DEVELOPMENT FACTORS FOR THE EARLY INTRODUCTION OF ICTs IN SCHOOLS	M. T. Gossens L. P. Sevens
		10	ETIQUETTE LEARNING AND PUBLIC SPEAKING: IMPACT OF EARLY TRAINING ON HIGHER EDUCATION AND PROFESSIONAL SUCCESS	Anna Van der Meer, Dr. Julia Jansen
		11	MODELING CHILD DEVELOPMENT FACTORS FOR THE EARLY INTRODUCTION OF ICTs IN SCHOOLS	M. L. Dupont, F. H. Garcia

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON THEOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Prof. Dr. RAMAZAN BİÇER	1	HIRİSTİYAN TEOLOJİSİNİN TEŞEKKÜLÜNDE PAVLOS'UN YERİ VE ÖNEMİ	Prof. Dr., RECEP ÖNAL YL Öğrencisi, Muhammed Berad ÇULHA
		2	ACADEMIC STUDIES IN NORWAY ON ISLAMOPHOBIA AND INTERRELIGIOUS DIALOGUE	Prof. Dr., RECEP ÖNAL
		3	GÜNÜMÜZ TEFSİR MESELELERİ HAKKINDA BAZI TEZLER	Dr. Araştırma Görevlisi Hasan Can ATEŞ
		4	LİBERAL İNSAN HAKLARI KURAMININ ÇÖKÜŞÜ: GAZZE SONRASI DÜNYADA "EVRENSEL" BEYANNAMEYİ SORGULAMAK	Dr. Araştırma Görevlisi Hasan Can ATEŞ
		5	PLANT INTELLIGENCE IN THE CONTEXT OF THE VERSE "THERE IS A GREAT LESSON TO BE LEARNED IN PLANTS" (QUR'AN 26/8)	Prof. Dr. RAMAZAN BİÇER
		6	NEW ACROPOLIS, A NEW AGE RELIGIOUS MOVEMENT	Prof. Dr. RAMAZAN BİÇER
		7	THE RELATIONSHIP BETWEEN RELIGION AND SCIENCE IN THE PRIMARY EDUCATION RELIGIOUS CULTURE AND MORAL KNOWLEDGE CURRICULUM OF THE CENTURY OF TURKIYE MAARIF MODEL	Sümeyye Özdoğan Asst. Prof. Dr. Mehmet Yıldız
		8	AN EXAMINATION OF THE PROBLEM OF BELONGING IN WORDS ATTRIBUTED TO SUFIS ON SOCIAL MEDIA	Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ulu

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON THEOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Doç. Dr., Sezai ENGİN	1	Kur'an'ın Mucizeleri ve Onun Hukuk, Ahlak ve Toplum Üzerindeki Etkisi	Azhar Khudhair Abbas AL-AZZAWI Dr. Öğr. Üyesi, Vedat YETKİN
		2	Abese Suresi'nin İniş Sebepleri ve Ayetlerin Anlamına Etkisi: Analitik Bir İnceleme	Mohamad ALDAHER Dr. Öğr. Üyesi, Vedat YETKİN
		3	HUKUK FAKÜLTELERİNDE İSLAM HUKUKU EĞİTİMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi, Meryem CİHANGİR
		4	İSLÂM HUKUKUNUN TÜRK AİLE HUKUKUNA ETKİSİ: NİKÂH, TALÂK VE NAFKA ÜZERİNE BİR İNCELEME	Dr. Öğr. Üyesi, Meryem CİHANGİR
		5	İmam Mâtürîdî'nin Kudret-İrâde Anlayışı ve Toplumsal Kaderle İlişkisi	RAMAZAN SEZER
		6	Memlûk Dönemi Hadis Şerh Yazıcılığı ve Literatüründe İbn Mülakkın (ö. 804/1401)	Doç. Dr., Sezai ENGİN
		7	IMAM MÂTURÎDÎ'S UNDERSTANDING OF GREAT SIN AND INTERCESSION	KÜBRA AKTİ
		8	Kur'an'daki "Ey İman Edenler" Hitabının Psikolojik Tefsir Çerçevesinde Analizi	Sedat ÖZMEN Dr. Öğr. Üyesi, Vedat YETKİN

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON MATHEMATICS March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ	1	TEACHING MATHEMATICS: COMBINING TRADITIONAL AND MODERN APPROACHES	Nuride ORUCOVA Elgayid ALÍZADE
		2	SOME PROPERTIES OF GENERALIZED b -KANNAN TYPE MAPPINGS	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ Asst. Prof. Elif KAPLAN
		3	SOME INTEGRAL TYPE FIXED-CIRCLE RESULTS ON G-METRIC SPACES	Assoc. Prof. Dr. Nihal TAŞ
		4	BANACH CONTRACTION THEOREM IN TRIPLE CONTROLLED S-METRIC TYPE SPACES	Asst. Prof. Dr. ELİF KAPLAN Assoc. Prof. Dr. NİHAL TAŞ
		5	A NEW PRECONDITIONING REFLECTED FORWARD-BACKWARD-FORWARD ALGORITHM FOR MONOTONE INCLUSION PROBLEM AND ITS APPLICATION	Asst. Prof. Ebru ALTIPARMAK
		6	ON CONTROLLED PARTIAL METRIC SPACES	Assist. Prof. Dr. Elif GÜNER Prof. Dr. Halis AYGÜN
		7	NOVEL ENTROPY-BASED TOPSIS METHOD FOR DECISION-MAKING PROBLEMS IN LINEAR DIOPHANTINE SPHERICAL FUZZY ENVIRONMENT	Assist. Prof. Dr. Elif GÜNER Prof. Dr. Halis AYGÜN
		8	DİL EVRİM TEORİSİ İÇİN MATEMATİKSEL BİR YAKLAŞIM	Dr. EMİLE F. DOUNGMO GOUFO Dr. M KHUMALO Dr. IGNACE TCHANGOU TOUDJEU Dr. AHMET YILDIRIM

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARCHITECTURE, LANDSCAPE ARCHITECTURE AND URBAN March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Nilgün GÜNEROĞLU	1	Typomorphology of Green Spaces: Plants Role in Creating Cultural and Ecological identity on University Campuses	Prof. Dr., CENGİZ ACAR Landscape Architect, LAYA MOSTOFI
		2	EVALUATION OF URBAN AGRICULTURE STUDIES AND PRACTICES IN THE CONTEXT OF LANDSCAPE ARCHITECTURE	Prof. Dr. Habibe ACAR Prof. Dr. Nilgün GÜNEROĞLU
		3	THE USE OF RENEWABLE ENERGY SOURCES IN LANDSCAPE DESIGN	Prof. Dr. Nilgün GÜNEROĞLU Prof. Dr. Habibe ACAR
		4	ZAMANIN GÖLGESİNDE BİR SİLÜET; VAN İSKELE YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULU (YİBO)	Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK
		5	ANTİK ÇAĞDAN İTİBAREN KENT FORMU ANLATISININ SİLİFKE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	Öğr. Gör. Dr., MELTEM AKYÜREK ALGIN

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Dr. Öğretim Üyesi SELCEN NUR KIŞLA	1	MERMİ ÇEKİRDEKLERİ ÜZERİNDEKİ BALİSTİK KARAKTERİSTİK İZLERE TOPRAK ETKİSİNİN ZAMANA BAĞLI OLARAK İNCELENMESİ	Prof. Dr. AYLİN YALÇIN SARIBEY EZGİ KARACA
		2	GÖÇMEN İŞÇİNİN HUKUKİ STATÜSÜNE İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE GÖÇMEN İŞÇİLERİN HAKLARININ KORUNMASI	Dr. Öğretim Üyesi SELCEN NUR KIŞLA
		3	THE ROLE OF THE UN SECURITY COUNCIL IN THE IMPLEMENTATION OF THE PROVISIONAL MEASURES OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE	Dr. Öğretim Üyesi SEHER ÇAKAN
		4	9 MM ÇAPINDA TABANCAYLA YAPILAN ATIŞLARDA KUMAŞ YÜZEYLER ÜZERİNDEKİ ATIŞ ARTIKLARININ ZAMANA BAĞLI DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ	PROF. DR. AYLİN YALÇIN SARIBEY RUMEYSANUR SAVAŞ
		5	ISIYA MARUZ KALMIŞ BULGULAR ÜZERİNDEKİ PARMAK İZLERİNİN İNCELENMESİ	PROF. DR. AYLİN YALÇIN SARIBEY SIDAL KAYA
		6	TOPRAK YÜZEYLER ÜZERİNDE KAN LEKESİ MODEL ANALİZİ VE FOURIER DÖNÜŞÜMLÜ KIZILÖTESİ SPEKTROSKOPİSİ (FTIR) İLE İNCELENMESİ	PROF. DR. AYLİN YALÇIN SARIBEY DİLEK KIZILBOĞA
		7	6390 SAYILI KANUNUN KÖY ORTA MALLARININ HUKUKİ STATÜSÜ VE USUL HUKUKUNA ETKİSİ	Dr. Öğretim Üyesi, İlker KARAÖNDER
		8	SUYA EL ATMANIN ÖNLENMESİ DAVALARINDA GENEL SU-ÖZEL SU AYRIMININ SONUÇLARI	Dr. Öğretim Üyesi, İlker KARAÖNDER

ICAFVP 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON AGRICULTURE, FOOD, VETERINARY AND PHARMACY SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Prof. Dr. Ali BİLGİLİ	1	A Case of Toxidermia Associated with Metronidazole and Terbinafine Use	Saadi Fatima Zohra
		2	The Impact of Early Detection on Acetaminophen Toxicity : A Case Study Analysis	BESSAID Kamilia, TOUAMI Fadila, MILOUD ABID Dalila, KRID Meriem, ABOUREJAL Nesrine,
		3	Pediatric Tebufenpyrad Toxicity: A Case Report of Accidental Ingestion	TOUAMI Fadila, BESSAID Kamilia, MILOUD ABID Dalila, KRID Meriem, ABOUREJAL Nesrine
		4	TREATMENT OF ARTICULATIO CUBITI LUXATION WITH LINEAR TYPE IA EXTERNAL FIXATION IN A CAT: A CASE REPORT	Dr. Öğr. Üyesi, Kerem YENER Doç. Dr., Ünal YAVUZ
		5	Walnut Green Husk Extract as a Sustainable Feed Additive in Ruminant Nutrition	Res. Asst. Atakan BUNDUR Prof. Dr. Özge SIZMAZ,
		6	Ammonia Emissions in Poultry: Environmental Impacts and Mitigation Strategies	Res. Asst. Atakan BUNDUR Prof. Dr. Özge SIZMAZ,
		7	ANTIFUNGAL POTENTIAL OF <i>RICINUS COMMUNIS</i> EXTRACTS AGAINST SOIL-BORNE PATHOGENS	Dr. Öğr. Üyesi RAZİYE KOÇAK Dr. Öğr. Üyesi ÖZDEN SALMAN
		8	MEDICINES USED IN IRREGULAR HEART RHYTHMS IN CATS AND DOGS	PhD Student Bülent Burak DOĞAN Prof. Dr. Ali BİLGİLİ

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Assoc. Prof. İtir ERKAN	1	ASSESSMENT OF BIOLOGICAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING VIOLENCE BEHAVIOUR IN FORENSIC SCIENCES	Assoc. Prof. İtir ERKAN
		2	Vital Security Interests of States in International Law	Assist. Prof. Heidar Piri
		3	ABUSE OF DUTY IN THE PUBLIC SECTOR: A COMPARATIVE ANALYSIS ACROSS HEALTHCARE, EDUCATION, AND LAW ENFORCEMENT IN EUROPE	Ilma Bici Adrian Gashi
		4	TÜRK HUKUK SİSTEMİNE UYGUN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ HUKUKİ KARAR DESTEK SİSTEMİ: KURAMSAL ÇERÇEVE VE MİMARİ ÖNERİ	Öğr. Gör. Dr. MUHAMMED BURAK GÖRENTAŞ
		5	GENDER CHANGE IN ACCORDANCE WITH CREATION ACCORDING TO ISLAMIC LAW	Arş. Gör. Dr. MUSTAFA ÜNAL
		6	SUÇ EĞİLİMLERİNİN NLP İLE TESPİTİ: KRİMİNAL DÜŞÜNCE VERİ SETİNİN OLUŞTURULMASI VE ROBERTA MODELİNİN EĞİTİLMESİ	Arş. Gör. Adli Psikolog HAKKI HALİL BABACAN Avukat, Yls Öğr., SERHAT KAAN SEVSAY

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Doç. Dr. Fatih GÜLER	1	The Sources of Inheritance Laws in the Facilitation Treatise by Muhammad ibn Abi Bakr al-Mar'ashi, Sajqili Zadeh (1150 h.)	Doktora Öğrencisi Shahinah Hameed Abdullah Prof. Dr. Ali Rıza Gül
		2	RELEASE IN THE PRACTICE OF KASÂME IN OTTOMAN CRIMINAL LAW	Dr. Öğr. Üyesi Abdsussamed ATASOY
		3	FUNCTIONS OF COLLECTION ENDORSEMENT IN BILLS OF EXCHANGE AND THE SITUATION PRESENTED BY PERSONAL DEFENSES	Dr. Öğr. Üyesi, BUKET ÇATAKOĞLU AYDIN
		4	EXAMINATION OF THE IMPACT OF DATA COLLECTED THROUGH THE INTERNET ON STATE SOVEREIGNTY FROM THE PERSPECTIVE OF INTERNATIONAL LAW	Assoc. Prof. Dr. Süleyman DOST Habibe Betül YAVUZ
		5	THE IMPACT OF THE CONSTITUTIONAL COURT ON CONDOMINIUM LAW	Doç. Dr. Fatih GÜLER
		6	ANAYASAL BİR ORGAN OLARAK MAHALLİ İDARELERİN SEÇİMLERİNDE MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ ADAYLIK VE SEÇİLME ORANLARI	Rabia GÜLER Doç. Dr. Fatih GÜLER
		7	TÜKETİCİ HUKUKU KAPSAMINDA AVUKATLIK SÖZLEŞMELERİNDEN KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLARDA ARABULUCULUK	Dr. Öğr. Üyesi Gaye TUĞ LEVENT

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Dr. arlos Eduardo Martins	1	THE RISE OF CYBER FRAUD IN FINANCIAL REPORTING: A CALL FOR FORENSIC ACCOUNTING SOLUTIONS	M. Ahmed Farooq,
		2	INTEGRATING KNOWLEDGE MANAGEMENT INTO FORENSIC SCIENCE PRACTICE	Laila Hossain,
		3	THE IMPACT OF INEFFICIENT DATA STORAGE ON MEMORY UTILIZATION	Tan Kien Hwa, Siti Nabilah Ahmad,
		4	MANAGING FORENSIC INVESTIGATIONS IN THE AFTERMATH OF A STRUCTURAL DISASTER: THE COLLAPSE OF THE SÃO PAULO SHOPPING MALL	Dr. arlos Eduardo Martins
		5	OVERCOMING BARRIERS IN DIGITAL EVIDENCE COLLECTION: THE PATH TO ADMISSIBILITY	Chia Su Ling,
		6	FORENSIC SCIENCE IN GHANA'S LEGAL FRAMEWORK: A STUDY ON PATHOLOGICAL TRUTHS	Assoc. Prof. Dr. Kwame Nkrumah Owusu
		7	LEVERAGING HEURISTIC MODELS FOR DETECTING MONEY LAUNDERING ACTIVITIES IN FINANCIAL INSTITUTIONS	Vincent Tano,
		8	THE ROLE OF ARMED GROUPS IN INTERNAL CONFLICTS: A STUDY OF THE SYRIAN CIVIL WAR	Dr. Zainab Khalil,
		9	AUTOMATING DIGITAL FORENSICS INVESTIGATIONS: THE ROLE OF ONTOLOGY FRAMEWORKS IN ENHANCING EFFICIENCY	Ramesh Natarajan,

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Assis. Prof. Dr. Ayesha Karim	1	RELATIONSHIP BETWEEN CRIMINAL BEHAVIOR AND MENTAL ILLNESS IN TEENAGERS	S. Rahman, A. Sayed, M. Hassan, K. Abdullah
		2	CRIMINAL LAW INSTRUMENTS TO COUNTER CORPORATE CRIMES IN SOUTH AFRICA	Thando Mhlongo
		3	SEXUAL AND GENDER BASED CRIMES IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW: MOVING FORWARDS OR BACKWARDS?	Assis. Prof. Dr. Ayesha Karim
		4	THE NATURE OF ORIGIN OF NEW CRIMINAL OCCURRENCES IN THE WEST BANK REGION: CULTURAL AND CRIMINOLOGICAL “INTERSECTION” IN 2010-2020	Lecture Dr. Sami Al-Najjar
		5	SMUGGLING OF MIGRANTS AS AN INFLUENTIAL FACTOR ON NATIONAL SECURITY, ECONOMIC AND SOCIAL LIFE IN TURKEY	Samuel Kibaki
		6	CYBER SECURITY IN KENYA: A COLLABORATION BETWEEN COMMUNITIES AND PROFESSIONALS	Esther Muthoni, Juma Njoroge,
		7	Psychopathic Disorders and Judges Sentencing: Can Neurosciences Change This Aggravating Factor in a Mitigating Factor?	Dr. Ahmed Fathi
		8	THE CONDUCT OF LAUNDERING MONEY THROUGH TRANSPORT OF CASH IN THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA REGION	Ali Mansour

ACADEMY 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAW AND FORENSIC SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON II	Prof. Dr. Mariana Fernández	1	THE ROLE OF LEGAL INTERPRETATION IN SHAPING A HIGHLY QUALIFIED JUDICIARY IN ARGENTINA	Prof. Dr. Mariana Fernández
		2	THE DEFENSE ATTORNEY'S ROLE IN THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM OF EGYPT, CAIRO 2020	Dr. Ahmed Hassan Hamed Al. Jobeyir
		3	SEXUAL AND GENDER-BASED VIOLENCE IN INTERNATIONAL LAW: MOVING TOWARDS JUSTICE OR RETREATING?	Amina Belhaj
		4	JUDICIAL REFORMS IN A POST-CONFLICT COUNTRY: BUILDING LEGITIMACY THROUGH SYSTEMATIC CHANGE	Assoc. Prof. Dr. Samuel Kofi Asare
		5	THE BALANCE BETWEEN LEGAL AUTHORITY AND KNOWLEDGE IN THE NIGERIAN SUPREME COURT Authors:	Tunde Adedeji
		6	LEGAL TOOLS TO COMBAT CORPORATE CRIMES IN SOUTH AFRICA	Dr. Nkosi Mthembu
		7	KNOWLEDGE MANAGEMENT IN FORENSIC SCIENCE: A GLOBAL PERSPECTIVE	Ahmed Al-Mansoori Mei-Ling Wang
		8	THE DEVELOPMENT AND EXECUTION OF THE VISION FOR FORENSIC SCIENCE 2025 IN KENYA "	Amina Ouma, Samuel Ndegwa, Grace Wambui, David Odhiambo
		9	FINANCIAL STATEMENT FRAUD: A CALL FOR INTEGRATING FORENSIC ACCOUNTING IN CORPORATE PRACTICES	Mariama Diop

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON THEOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Assoc. Prof. Dr. M. K. Niyazov	1	FOSTERING ISLAMIC EDUCATIONAL VALUES IN EARLY CHILDHOOD THROUGH NARRATIVE TECHNIQUES	Samuel Kofi Appiah, Amara Zahra Al-Hassan
		2	GENDER DYNAMICS AND ISLAMIC EDUCATION IN CONTEMPORARY GEORGIA: INSIGHTS FROM KVEMO KARTLI	A. Omotoso, Assis. Prof. Dr. M. Zhang, K. Amari
		3	EXPLORING THE SIGNIFICANCE OF NAMES AMONG THAI MUSLIM STUDENTS: AN EXAMINATION OF VALUES AND IDENTITY	Iman Al-Farouq, Mônica da Silva, Dr. Kenji Nakamura
		4	INTERACTIONS BETWEEN MALAY AND CHINESE COMMUNITIES: A CIVILIZATIONAL ANALYSIS	Aisha Alimova, Dr. Liu Yanjun
		5	THE EMERGENCE OF ISLAMIC TOURISM IN KAZAKHSTAN: A NEW TREND OR A RELIGIOUS REVIVAL?	Assoc. Prof. Dr. M. K. Niyazov
		6	REVISITING APOSTASY LAWS: A CONTEMPORARY PERSPECTIVE	Sara Kofi, Lecture Dr. Ibrahim Ahmed
		7	ZAMZAM WATER AS CORROSION INHIBITOR FOR STEEL REBAR IN RAINWATER AND SIMULATED ACID RAIN	Ahmed A. Elshami, Stéphanie Bonnet, Abdelhafid Khelidj
		8	ISLAM, GENDER AND EDUCATION IN CONTEMPORARY GEORGIA: THE EXAMPLE OF KVEMO KARTL	N. Gelovani, D. Ismailov, S. Bochorishvili

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON THEOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Assoc. Prof. Dr. Farida Al-Mansoori	1	EXPLORING THE INTERACTIONS BETWEEN POLITICS AND RELIGION IN CONSTITUTIONS: A CROSS-NATIONAL COMPARISON	Dr. Mei-Ling Zhou Dr. Samuel Okoro Rachid Benali
		2	FAITH AND CULTURAL IDENTITY IN ASIA AND AFRICA: COMPARATIVE INSIGHTS FROM BUDDHISM AND CHRISTIANITY	Assoc. Prof. Dr. Farida Al-Mansoori
		3	THE IMPACT OF ISLAM ON SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT: A COMPARATIVE STUDY ACROSS COUNTRIES	Wang Wei Hassan Bahrami
		4	RELIGIOUS INFLUENCE IN THE JUDICIAL SYSTEM: A STUDY OF FAMILY COURTS IN SOUTH ASIA	Rajesh Kumar Fatima Al-Zahra
		5	ISLAMIC VIEWS ON WOMEN'S HEALTH AND REPRODUCTIVE RIGHTS: PERSPECTIVES FROM MIDDLE EASTERN COUNTRIES	Dr. Yara Al-Farsi Dr. Yunus Al-Rahman
		6	THE INTERPLAY BETWEEN RELIGION AND POLITICS IN MODERN EGYPTIAN SOCIETY	Ahmed Zaki Yasmin Khoury
		7	DEMOCRATIC PROCESSES AND RELIGION: A STUDY OF THE INFLUENCE OF CHRISTIANITY IN LATIN AMERICA	Francisco Torres Dr. Natalia Ramirez
		8		

ICSAS 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON THEOLOGY March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Assis. Prof. Dr. Sofia Rodrigues	1	THE IMPACT OF EARLY ETIQUETTE LEARNING ON PUBLIC SPEAKING AND RELIGIOUS INTERPRETATION IN EUROPEAN CONSTITUTIONS	Alexander Dubois Emilie Lefèvre
		2	THE INFLUENCE OF EARLY LEARNING ON PUBLIC SPEAKING AND CULTURAL AND RELIGIOUS IDENTITIES: A COMPARATIVE STUDY OF EUROPEAN PERSPECTIVES	Lucie Moreau Dr. Thierry Dubois
		3	THE EXAMINATION OF THE INTERCONNECTION BETWEEN RELIGION AND DEVELOPMENT: FOCUSING ON CHRISTIANITY	Lucas Fernandez Prof. Dr. Ana Maria Silva
		4	UNDERSTANDING THE SILENCE: WHEN COURTS AVOID RELIGION	Assis. Prof. Dr. Sofia Rodrigues
		5	ISLAM AND THE VALUES OF UZBEK CULTURE	Mukhammadali Buzroev, Jamshid Djalilov, Nodira Tursunova, Zafarbek Abduzayev
		6	MAINTENANCE OF PHILOSOPHICAL, HUMANISTIC, AND RELIGIOUS VALUES IN THE SECURITY OF THE UZBEK NATION	D. A. Karimov, M. K. Muminov, R. S. Tursunov, N. B. Shamsiev
		7	WHOOEAIISM: A CONCEPT OF RELIGION ORIGIN AMONG THE KAZAKH PEOPLE	Nurzhan K. Kudaibergenov, Aida Z. Yessentayeva

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Rika Santoso	1	USING INFORMATION THEORY TO ANALYZE COGNITIVE SYSTEMS IN HUMANS AND MACHINES	Timur Akhmetov, Aygul Tursunbekova, Bekzat Zhanibekov
		2	USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO IMPROVE DECISION-MAKING IN SYSTEMS ENGINEERING: A CASE STUDY IN MACHINE VISION	Ahmed A. Al-Hassan, Fatima B. Al-Sayed
		3	USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO IMPROVE DECISION-MAKING IN SYSTEMS ENGINEERING: A CASE STUDY IN MACHINE VISION	Ahmed A. Al-Hassan, Fatima B. Al-Sayed
		4	ADVANCES IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR SPEECH RECOGNITION TECHNOLOGY	Ahmed A. Al-Sabah Layla M. Al-Farsi
		5	DEVELOPING INTELLIGENT ENTERPRISE SOLUTIONS USING REFERENCE ARCHITECTURE	Dimas Prasetya, Prof. Dr. Rika Santoso
		6	PREDICTING BANK TELEMARKETING SUCCESS USING ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS	Lecture. Dr. Dmitry Ivanov, Dr. Sergey Petrov
		7	ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION	T. Nguyen, P. Tran, L. Hoang, V. Pham
		8	A PROACTIVE APPROACH TO INNOVATION MANAGEMENT	Maria Ionescu, Dr. Radu Popescu
		9	COMPARATIVE STUDY ON THREE ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNIQUES FOR PRECIPITATION FORECASTING IN RAIN DOMAIN	Minh Nguyen, Ha Thi Lan, Thanh Nguyen, Quang Duy Le

ICSAS 4th INTERNATIONAL CONFERENCE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Eleni Papadopoulou	1	REIMAGINING INTELLIGENCE: INSIGHTS FROM INFORMATION THEORY	Dr. Eduardo Silva, Akira Nakano
		2	LEVERAGING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SYSTEMS ENGINEERING: INSIGHTS FROM A REMOTE SENSING APPLICATION	Amina Z. N'Guessan, Hiroshi T. Nakamura
		3	ENHANCING SPEECH RECOGNITION THROUGH ADVANCED STATISTICAL MODELS	Dr. Amina Al-Mohamed, Dr. Li Wei
		4	STRATEGIC DECISION-MAKING THROUGH ADVANCED DATA ANALYTICS	Amina Nkosi, Ryo Tanaka, Kofi Asante
		5	INTEGRATIVE FRAMEWORK FOR INTELLIGENT ENTERPRISE SYSTEMS	Maria Silva, Jun-Ho Lee
		6	FORECASTING TELEMARKEETING SUCCESS IN BANKING USING DEEP LEARNING TECHNIQUES	Javier Morales, Liu Wei, Amara Ndiaye
		7	ENHANCING SOFTWARE RELIABILITY THROUGH ADVANCED COMPUTATIONAL TECHNIQUES	Aisha Nkosi, Hiroshi Tanaka, Pedro Lima, Eleni Papadopoulou
			ADVANCED APPROACHES FOR PRECIPITATION FORECASTING USING MACHINE LEARNING TECHNIQUES: A COMPARATIVE ANALYSIS	Léa Roussillon, Mikhail Ivanov, Amina Jalloh, Hiroshi Nakamura, Sofia Silva
			ADVANCEMENTS IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPROACHES FOR DISSOLVED GAS ANALYSIS IN TRANSFORMERS: A COMPREHENSIVE REVIEW	Dr. Liang Wei, Dr. Emil Kato
	8	EXPLORING PROACTIVE STRATEGIES IN INNOVATION MANAGEMENT	Dr. Liang Wei, Dr. Emil Kato	

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON HEALTH MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Prof. Dr. Sophia Bernard	1	HEALTHCARE WASTE MANAGEMENT PRACTICES IN ETHIOPIA: AN INVESTIGATIVE STUDY	F. Mulugeta Tadesse, A. Alemayehu Berhanu, S. Kibrom Tesfaye, M. Dawit, L. Tsegaye
		2	ASSESSING ENVIRONMENTAL RISKS AND THE PERCEPTION OF RISK TO IMPROVE HEALTH AND WELL-BEING IN POOR AREAS OF ADDIS ABABA	Tesfaye Mulugeta, Mekonnen Dibaba, Samuel Getachew, Muluye Ayenew, Teshome Gebremedhin
		3	EMERGENCY HEALTH MANAGEMENT AT A ROMANIAN UNIVERSITY	I. Popescu, M. Dumitrescu, L. P. Ionescu, V. R. Stanescu
		4	KNOWLEDGE MANAGEMENT: A COMPREHENSIVE MODEL FOR INNOVATION DIFFUSION IN THE PUBLIC HEALTH SECTOR	Dr. Lucie Dupont, Prof. Xavier Martin, Dr. Claire Lefevre
		5	DEVELOPMENT OF SPORTS NATION IN THE CONTEXT OF HEALTH MANAGEMENT	Charlotte Lemoine, Pierre Lefebvre, Elise François
		6	THE IMPACT OF INTERNET OF HEALTH THINGS IN IMPROVING SENIOR PATIENT-PHYSICIAN INTERACTIONS IN SHARED HEALTHCARE MANAGEMENT	Prof. Dr. Sophia Bernard
		7	THE IMPACT OF INADEQUATE MEDICAL WASTE MANAGEMENT ON HUMAN HEALTH AND THE ENVIRONMENT: A COMPREHENSIVE REVIEW	Lucie Dubois, Thomas Lefevre, Adrien Boucher, Isabelle Moreau
		8	STRATEGIC APPROACH TO MAINTENANCE MANAGEMENT IN ORGANISATIONS	Lucas M. Wehling, Isabelle V. Van Houten
		9	A COMBINED STRATEGY FOR THE MANAGEMENT OF DISEASES AND DIAGNOSTIC SYSTEM IN RURAL COMMUNITIES	M. T. Dubois, J. R. Lefevre

ICSAS 1st INTERNATIONAL CONFERENCE ON HEALTH MANAGEMENT March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	P Dr. J. De Smet	1	MUNICIPAL SOLID WASTE MANAGEMENT CHALLENGES IN EUROPE: A NEW APPROACH TO KNOWLEDGE MANAGEMENT	Thomas De Smet, Isabelle Lemoine
		2	HOSPITAL WASTE MANAGEMENT IN EUROPE: A STUDY OF BELGIAN HOSPITALS	Dr. J. De Smet, A. Vermeulen
		3	CULTURAL INFLUENCE IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT: A COMMUNICATION PERSPECTIVE	M. Lemoine, T. De Smet
		4	COMMUNICATION AND HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF CULTURAL ALIGNMENT	A. Ali, S. Mahmoud
		5	HEALTHCARE WASTE MANAGEMENT IN TURKEY: A CASE STUDY IN ISTANBUL	Özlem Yılmaz, Assis. Prof .Dr. Abidin Fıncı, Murat Özdemir
		6	MANAGING CHANGE PROJECTS IN SUPPLY CHAINS: A CASE STUDY OF A LEBANESE TECHNICAL SERVICES FIRM	Rami Al-Hassan Layla Zoghbi Nabil Khoury
		7	MANAGING MULTIPLE CHANGE PROJECTS IN SUPPLY CHAINS: A CASE STUDY OF A QATARI MULTI-TECHNICAL SERVICES COMPANY	Khaled Al-Mansoori Layla Ahmed Hassan Fathi

ICAFVP 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON AGRICULTURE, FOOD, VETERINARY AND PHARMACY SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Dr. Mina Mehani, Prof. Dr. Nasrin Salhi	1	HARNESSING THE POWER OF GARLIC AND TURMERIC: AN ORGANIC SOLUTION FOR CONTROLLING TOMATO PESTS AND IMPROVING YIELD	Carlos Silva, João Pereira, Mariana Santos
		2	EXPLORING THE EFFICACY OF BANANA PEELS AS A BIOSORBENT FOR MANGANESE REMOVAL FROM AQUEOUS SOLUTIONS	Dr. Ahmed Hussein, Sara Ali, Mohammad Farooq
		3	INVESTIGATING THE BROAD-SPECTRUM ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF EUCALYPTUS CAMENDULENSIS ESSENTIAL OIL AGAINST SELECTED BACTERIA AND FUNGI	Dr. Julia Vargas, Marta Delgado, Juan Gonzalez
		4	CRAFTING THE SQUARE WATERMELON MOLD: A MECHANICAL FORCE GAUGE DESIGN AND DEVELOPMENT JOURNEY	Dr. Mina Mehani, Prof. Dr. Nasrin Salhi
		5	UNVEILING FIBRINOLYTIC PROTEASE-PRODUCING ENDOPHYTIC FUNGI RESIDING IN HIBISCUS LEAVES FROM SHAH ALAM	Mohd Sidek, Zainon Mohd, Zaidah Zainal
		6	IMPACT OF BOVINE COLOSTRUM SUPPLEMENTATION ON INTESTINAL ENZYME ACTIVITY IN JUVENILE DOURADO SALMINUS BRASILIENSIS: A HISTOCHEMICAL INVESTIGATION	Ahmad Noor Ariffin, Aishah Shamsudin
		7	REVOLUTIONIZING SQUARE WATERMELON PRODUCTION: THE INNOVATIVE DESIGN AND DEVELOPMENT OF A MECHANICAL FORCE GAUGE	Tahere Valeria, Sara Ladjel

ICAFVP 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON AGRICULTURE, FOOD, VETERINARY AND PHARMACY SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Dr. João Pereira	1	Exploring the Cytotoxic Potential of Eugenia caryophyllata Extracts: A Fractionation Approach Using Sulforhodamine-B Assay	Maria Costa, Dr. João Pereira
		2	Evaluating the Stability and Imaging Quality of 18F-FDG: The Effect of Polyethylene Glycol in Nuclear Medicine	Hanan Al-Mansouri, Fatima Al-Harthy, Sultan Al-Dosari
		3	Development of Amino Acid-Based Biodegradable Micelles for Targeted Cancer Drug Delivery	Dr. Mohamed Amin, Prof. Ahmed Mansour
		4	Impact of Lost-to-Follow-Up on Health-Related Quality of Life in Tuberculosis Patients: A Case Study from Somalia	Dr. Fatima Abdulkadir, Ibrahim Mohamed
		5	Exploring the Antimicrobial Properties of Clove Oil: Synthesis, Characterization, and Efficacy Testing	Dr. Khadija Abdelrahman, Prof. Ibrahim Moussa
		6	Antibiotic Resistance in Acute Care Units: A Study on Prescription Practices and Intervention Strategies in Tunisia	Dr. Maher Ben Salah, Dr. Lina Amara, Omar Saad
		7	Evaluating the Hepatoprotective Effects of Cinnamomum verum in Animal Models: A Study on Carbon Tetrachloride-Induced Liver Injury	Dr. Khalid Saleh, Rasha Ahmed

ICAFVP 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON AGRICULTURE, FOOD, VETERINARY AND PHARMACY SCIENCES March 7 - 9, 2025 İzmir Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 8 Mart / March 8, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	A Assoc. Prof. Dr. Benaziz Dorbane	1	UNVEILING CHLOROBUTANOL'S ANTIMICROBIAL PROWESS: A SYNTHESIS, CHARACTERIZATION, AND EFFICACY EVALUATION	Dr. Nazmul Mosaddik, Ashik Huda, Abdul Awal
		2	OPTIMIZING FUROSEMIDE DISPERSIBLE TABLETS FOR PEDIATRIC USE: A COMPREHENSIVE FORMULATION AND EVALUATION STUDY	Dr. Shafiqur Nabi, Rukhsana Shaheen, Mustofa Rahman
		3	UNVEILING THE ANTIFUNGAL POTENTIAL OF SOUTH AFRICAN MEDICINAL PLANTS: A TRADITIONAL KNOWLEDGE-GUIDED EXPLORATION	Nadia Bahdja, Thili Malha, Zahoua Taoufik, Mourad Marzouk, Hadjadj Mekacher
		4	NAVIGATING THE THERAPEUTIC LANDSCAPE OF TOXIC PLANTS: AN ETHNOBOTANICAL EXPLORATION OF TRADITIONAL MEDICINE PRACTICES IN TLEMEN, ALGERIA	Assoc. Prof. Dr. Benaziz Dorbane
		5	HARNESSING THE ANTIBACTERIAL POWER OF SILVER DIAMINE FLUORIDE IN FISSURE SEALANTS: A COMPREHENSIVE EVALUATION	Assis. Prof. Dr. S. Djeraba
		6	REPLICATING HUMAN SKIN WITH SHED SNAKE SKINS: DEVELOPMENT OF A NOVEL MODEL MEMBRANE FOR PERCUTANEOUS ABSORPTION RESEARCH	Dr. Elyebdri Asma, Soumia Addoun
		7	PRECISION DRUG DELIVERY OF GLIBENCLAMIDE: EXPLORING THE IMPACT OF POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE CONCENTRATION ON RELEASE PROFILES AND KINETICS	Assoc. Prof. Dr. Nassima Boumediou
		8	OPTIMIZING NITROGEN MANAGEMENT IN AGRICULTURE: BALANCING FERTIGATION PRACTICES WITH BIOSORPTION BY SOIL MICROORGANISMS	: Dr. Ahmed Al-Mansoori, Dr. Fatima
		9	ENHANCING NIGELLA SATIVA L. YIELD THROUGH BIOFERTILIZER AND MANURE APPLICATION: A COMPARATIVE ANALYSIS	Dr. Lucas Fernandes, Prof. Dr. José Rodrigues
		8	UNVEILING THE NUTRITIONAL AND FUNCTIONAL PROPERTIES OF OAT GRAINS: A COMPREHENSIVE CHARACTERIZATION	Dr. Siti Nurhaliza Binti Abdul Aziz, Prof. Dr. Mohd. Zainal Abidin



ICSAS ACADEMY CONFERENCES
March 7 – 9, 2025
IZMIR



Contents

ETİK BİR İHLAL OLARAK MOBBİNG	1
ETİK OKURYAZARLIĞI: KAVRAMSAL BİR TARTIŞMA	9
AİLE DANIŞMANLIĞI AÇISINDAN AİLE FONSIYONLARINA YÖNELİK FELSEFİ BİR YAKLAŞIM: P4C	18
GARETH B. MATTHEWS'İN ÇOCUKLUK FELSEFESİ VE P4C YAKLAŞIMI	19
M. S. DAWKINS'TE ETİK AÇIDAN ANTROPOMORFİZM, HAYVAN BİLİNCİ VE HAYVAN REFAHI SORUNU	20
TÜRKÇE FELSEFENİN BİR İMKÂNI OLARAK NERMİ UYGUR'UN DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ ÜZERİNE...31	
FOSTERING NATIONAL ADVANCEMENT: THE PIVOTAL INFLUENCE OF PHILOSOPHY AND EDUCATION IN THE POST-PANDEMIC LANDSCAPE	41
EMPOWERING STUDENTS THROUGH SUSTAINABLE LIVING: MOTIVATION AND ECONOMIC SELF-SUFFICIENCY AMONG UNDERGRADUATES IN KENYA.....	42
A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO ABSURDISM AND EXISTENTIALISM IN CONTEMPORARY THEATRE	43
YALIN İLKELER KULLANILARAK BAKIM PROGRAMI VERİMLİLİĞİNİN OPTIMIZE EDİLMESİ: LIBYA PETROL VE GAZ SEKTÖRÜNDE BİR VAKA ÇALIŞMASI	44
INTEGRATION OF EASTERN PHILOSOPHIES AND ETHICAL PRINCIPLES IN BUSINESS MANAGEMENT	45
CORE PRINCIPLES OF THE THEORY OF CONSTRAINTS: A NEW PERSPECTIVE	46
PHILOSOPHICAL HERMENEUTICS AND ITS IMPACT ON JUDICIAL IMPARTIALITY IN BRAZIL	47
A COMPARATIVE STUDY OF SPIRITUAL IMPACTS ON ARCHITECTURAL DESIGN: ISLAMIC AND GOTHIC TRADITIONS.....	48
EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN RELIGION AND DEVELOPMENT: A FOCUS ON ISLAMIC PERSPECTIVES	49
EXPLORING THE SYMBOLISM AND PHILOSOPHY IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE.....	50
EXPLORING THE SYMBOLISM AND PHILOSOPHY IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE.....	51
BRIDGING ANCIENT WISDOM AND MODERN SOCIETY: LESSONS FROM SUFI AND ISLAMIC PHILOSOPHY	53
RECONCILING EFFICIENCY AND COMPASSION IN OPEN KNOWLEDGE SYSTEMS: AN EDUCATIONAL APPROACH.....	54
THE DEVELOPMENT OF DEMOCRATIC PRINCIPLES IN PAKISTAN: ISLAMIC THOUGHT AND COMPARATIVE POLITICAL THEORY	55
THE INFLUENCE OF RELIGIOUS AND MORAL VALUES ON NATIONAL SECURITY: INSIGHTS FROM KAZAKHSTAN	56
CRITICAL ANALYSIS OF SERVANT LEADERSHIP: A REVIEW OF EXISTING LITERATURE	57
UNVEILING SYMBOLISM IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE: A PHILOSOPHICAL PERSPECTIVE	58

INTEGRATING ETHICAL FRAMEWORKS: A COMPARATIVE STUDY OF ASIAN AND AFRICAN PERSPECTIVES ON BUSINESS ETHICS59

INNOVATIONS IN OPEN SCIENCE: TRANSFORMING RESEARCH PARADIGMS60

REEVALUATING CONSTRUCTIVIST PARADIGMS: AN EXISTENTIAL AND PHENOMENOLOGICAL PERSPECTIVE.....61

Dr. Ahmed Al-Mansoori University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Work, Bucharest, Romania61

RECONSTRUCTING SELF THROUGH TEMPORAL DYNAMICS: ANALYZING ZHAO TAO'S ROLE IN JIA ZHANGKE'S CINEMATIC UNIVERSE.....62

Gulnara Iskakova Asim Raza University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Work, Bucharest, Romania62

ENHANCING CONSTRUCTION EFFICIENCY: A STUDY ON THE ADOPTION OF LEAN PRACTICES63

ANALYZING AESTHETIC DIMENSIONS IN MUSEUM ARCHITECTURE64

INTEGRATING PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES INTO INTERDISCIPLINARY PHYSICAL EDUCATION PROGRAMS65

THE INFLUENCE OF CULTURAL PHILOSOPHY ON INDIVIDUAL IDENTITY IN TURKIC TRADITIONS66

TRADITIONAL EASTERN PRACTICES IN CONTEMPORARY SUSTAINABLE ARCHITECTURE.....67

EXPLORING POSTMODERN TRAGI-COMEDY: AN ANALYSIS OF TOM STOPPARD'S 'ROSENCRANTZ AND GUILDENSTERN ARE DEAD'68

THE ROLE OF ISLAM IN SHAPING CULTURAL VALUES IN KAZAKHSTAN69

ARTISTIC RESPONSES TO CLIMATE CRISIS: EXPLORING INNOVATIVE APPROACHES TO SUSTAINABLE FUTURES THROUGH INTERDISCIPLINARY ART PRACTICE70

UNVEILING DARKNESS: EXPLORING EXISTENTIAL THEMES AND MUSICAL NARRATIVES IN "TRUE DETECTIVE"71

RETHINKING ABSENCE: THE ROLE OF SILENCE AND PAUSE IN SAMUEL BECKETT'S WAITING FOR GODOT72

ADVANCEMENTS IN CONSTRAINT MANAGEMENT THEORY: A COMPREHENSIVE REVIEW.....73

ETİK BİR İHLAL OLARAK MOBBİNG

Prof. Dr. Emet GÜREL

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi

emet.gurel@ege.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-5120-8042

Prof. Dr. Mikail BATU

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

mikailbatu@neu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-6791-0098

ÖZET

Etik, kavram, ilke ve uygulamalar bakımından günümüz iş yaşamında belirleyici anlam ifade etmektedir. Örgütsel açıdan etiğin görece öneminin artması, etik dışı davranışların daha görünür hale gelmesini sağlamıştır. Bu bağlamda mobbing, etik dışı davranışların en bilinen ve en yaygın karşılaşılan türlerinden biridir. Mobbing en yalın ifadeyle psikolojik şiddet ve yıldırma demektir. Daha geniş ifadeyle mobbing; bir birey ya da grup tarafından diğer birey ya da bireylere yapılan sistematik kötü muameleyi ifade etmektedir. Mobbing, yalnızca bir eylem biçimi olarak değil, bir etik ihlali ve hukuki bir suç olarak da değerlendirilmelidir. Bu tür davranışlar genellikle etik bilgi ve farkındalığı eksik olan kişi ya da kişiler tarafından etik kültürün yetersiz olduğu örgütlerde yaygın olarak görülmektedir. Etik davranışın ve etik eğitimin öneminden hareket eden bu çalışma, mobbingi etik bir ihlal olarak mercek altına almaktadır. Kavramsal bir nitelik arz eden çalışmada mobbing olgusu etik bir perspektifle incelenerek temel kavramları, nedenleri ve sonuçları bağlamında tartışılmaktadır. Evrensel bir sorun olan mobbingi konu alması ve mobbingin etik ile olan bağına dikkat çekmesi çalışmayı alanyazın ve ardıl çalışmalar açısından değerli kılmaktadır. Çalışma, etik okuryazarlık ve etik eğitimi gibi kavramlara katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik İhlal, Mobbing, Örgütsel Etik, Etik Okuryazarlığı, Etik Davranış, Etik Farkındalık, Etik Eğitimi.

MOBBING AS AN ETHICAL VIOLATION

ABSTRACT

Ethics has a decisive meaning in today's business life in terms of concepts, principles and practices. The increase in the relative importance of ethics from an organizational perspective has made unethical behaviors more visible. In this context, mobbing is one of the most well-known and most common types of unethical behaviors. Mobbing means psychological violence and intimidation in the simplest terms. In broader terms, mobbing refers to the systematic mistreatment of an individual or group by another individual or group. Mobbing should be evaluated not only as a form of action but also as an ethical violation and a legal crime. Such behaviors are generally seen in organizations where ethical culture is inadequate by individuals or individuals who lack ethical knowledge and awareness. Based on the importance of ethical behavior and ethical training, this study examines mobbing as an ethical violation. In this conceptual study, the phenomenon of mobbing is examined from an ethical perspective and discussed in terms of its basic concepts, causes and consequences. The fact that it addresses mobbing, which is a universal problem, and draws attention to the connection of mobbing with ethics makes the study valuable in terms of the literature and subsequent studies. The study aims to contribute to concepts such as ethical literacy and ethics education.

Keywords: Ethics, Ethical violation, Mobbing, Organizational ethics, Ethical literacy, Ethical behavior, Ethical awareness, Ethical education.

1. GİRİŞ

“İnsan onuruna saygı göstermeyen her davranış, etik bir ihlaldir ve insanlık suçudur.”

I. Kant

Çalışma yaşamında etik ilkeler, bireylerin haklarını korumanın yanı sıra kurumsal sürdürülebilirliği, verimlilik ve etkililiği sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak iş ortamında etik ilkelere uygun hareket etmek kadar etik ilkelerin ihlali de söz konusu olabilmekte ve bu etik ihlaller birey, örgüt ve toplum nezdinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu sonuçlardan en çok etkilenenler kurum çalışanları olabilmekte ve bu durum onların tüm yaşamlarını etkileyebilmektedir. Mobbing ise çalışma yaşamında en sık karşılaşılan etik ihlal türlerinden biri olarak dikkat çekmektedir.

Etigin günümüz iş yaşamındaki belirleyiciliğinden hareket eden bu çalışma kapsamında mobbing etik bir ihlal olarak ele alınmakta ve kavramsal bir bakışla tartışılarak incelenmektedir.

2. ETİK VE ETİK İHLAL

Etik; bireylerin, toplulukların ve toplumların değerlerine, doğru ve yanlış anlayışlarına dayanan bir davranış ve karar verme rehberidir. Genellikle ahlâk ile ilişkilendirilen etik; bireylerin, mesleklerin ve kurumların uyması beklenen genel ilkeleri ifade etmektedir. Dolayısıyla adalet, doğruluk, sorumluluk, dürüstlük ve saygı gibi evrensel değerleri kapsamaktadır.

İhlal ise en yalın ifadeyle bozma ve zarar vermedir. Daha geniş ifadeyle ihlal, yasaya ve düzene uymama olarak karşılık bulmaktadır (Hançerlioğlu, 1994; TDK, 2025). Bu bağlamda bir kural, bir yasa, norm ya da anlaşmanın çiğnenmesi ya da bunlara aykırı hareket edilmesi ihlal olarak adlandırılmaktadır. Bir ihlal; yapısı ve niteliği uyarınca hukuki, sosyal, kültürel ya da ahlaki düzenin bozulmasına neden olabilmektedir. Bireysel ya da örgütsel düzeyde gerçekleşebilen ihlaller, hukuki düzenin kurulu olduğu sistemlerde yaptırımlarla sonuçlanmaktadır. Etik de bir ihlal alanı olarak değerlendirilebilmektedir.

Etik ihlal; belirli bir meslek, örgüt ya da toplumda geçerli olan etik standartların, değerlerin ya da ilkelerin çiğnenmesi anlamına gelmektedir. Bu anlamıyla etik ihlaller, bireylerin ya da örgütlerin doğru ve yanlışla ilgili genel kabul görmüş kurallara aykırı davranışlarını ifade etmektedirler. Çizelge 1’de sunulduğu üzere yolsuzluk, haksız kazanç, rüşvet, ayrımcılık, bilgi manipülasyonu, çıkar çatışması, kişisel verilerin kötüye kullanımı ve mobbing gibi çeşitli etik ihlal türleri bulunmaktadır. Etik ihlaller, hukuki yaptırımları içerebilecekleri gibi, yalnızca ahlaki kınama ya da itibar kaybına da yol açabilmektedirler.

Çizelge 1. Etik İhlal Türleri ve Tanımları

Etik İhlal Türü	Tanımı
Yolsuzluk	Kamu ve özel sektörde yetkinin kötüye kullanılması.
Haksız kazanç	Yasal olmayan yollardan ya da hak edilmeden elde edilen ve başkasının zararına elde edilen maddi ve manevi kazanç

Rüşvet	Kamu ve özel sektörde haksız avantaj karşılığında bir ücret/bedel verme ya da alma.
Ayrımcılık	Cinsiyet, yaş, ırk, din vb. temelli adaletsiz davranışlar.
Bilgi Manipülasyonu	Bilginin yanıltıcı şekilde sunulması veya gizlenmesi.
Çıkar Çatışması	Kişisel ya da örgütsel çıkarların profesyonel kararları etkilemesi.
Kişisel Verilerin Kötüye Kullanılması	Kişisel bilgilerin izinsiz kullanımı veya paylaşımı.
Mobbing	Çalışma ortamında sistematik psikolojik taciz.

Etik ihlaller; birey, örgüt ve toplum düzeyinde çeşitli sonuçlar doğurabilmektedir. Etik ihlallerin, bireysel, örgüt ve toplum düzeyindeki olumsuz sonuçları, Çizelge 2’de sunulmuştur. Bireysel düzeyde etik ihlaller; stres, iş kaybı, güven kaybı, yabancılaşma, etik ikilemler gibi psikolojik ve mesleki sonuçlara yol açarken; kurumsal düzeyde itibar kaybı, düşük çalışan motivasyonu, düşük iş birliği, iletişim ve etkileşim, hukuki yaptırımlar gibi riskler oluşturabilmektedir. Toplumsal düzeyde ise etik ihlaller adalet duygusunun zedelenmesine, güvensizlik ortamının oluşmasına, hukuka olan inancın azalmasına, değer erozyonuna ve etik yozlaşmaya neden olabilmektedir.

Çizelge 2. Etik İhlallerin Sonuçları

Düzye	Olumsuz Sonuçlar
Bireysel	Stres, iş kaybı, güven kaybı, yabancılaşma, etik ikilemler vb.
Kurumsal	İtibar kaybı, düşük çalışan motivasyonu düşük iş birliği, iletişim ve etkileşim, hukuki yaptırımlar vb.
Toplumsal	Güvensizlik ortamı, adalet duygusunun zedelenmesi, hukuka olan inancın azalması, değer erozyonu, etik yozlaşma vb.

Etik ihlaller nedeniyle oluşan olumsuz sonuçlar önlenmesi için etik kuralların net ve açık bir şekilde tanımlanmalı, kurum ve bireyler tarafından benimsenmeli, etkin bir biçimde uygulanmalı ve caydırıcı yaptırımlarla desteklenmelidir. Ayrıca etik ihlallerin önlenmesi ve olumsuz sonuçlarının en aza indirilmesi için birey, örgüt ve toplum düzeyinde kapsamlı bir etik yönetim anlayışı benimsenmelidir. Bu bağlamda etik kuralların yalnızca belirlenmesi değil; aynı zamanda etkili bir şekilde uygulanması, izlenmesi ve ihlaller karşısında caydırıcı yaptırımlarla desteklenmesi gerekmektedir. Böylece bireyler, kurumlar ve toplum genelinde etik değerlerin sürdürülebilirliği sağlanarak güven ve adalet duygusu pekiştirilebilmektedir.

3. MOBBİNG

Çalışma hayatında bireylerin psikolojik ve duygusal baskıya maruz kalması, iş verimliliğini ve çalışanların motivasyonunu olumsuz etkileyen önemli bir sorundur. Göktürk ve Bulut'a (2012: 55) göre mobbing, bireyin çalışma hayatında sistematik olarak duygusal ve psikolojik baskıya maruz kalmasını ifade eden bir saldırı biçimidir. Kurumsal düzeyde ele alındığında, bir çalışanın diğerleri tarafından olumsuz ve dışlayıcı davranışlara hedef olması anlamına gelmektedir.

Mobbingin temelinde çoğu zaman geçmişte yaşanmış bir çatışma veya güç dengesizliği bulunmaktadır. Bununla birlikte, mobbing yalnızca bireyler arası çatışmalardan değil; aynı zamanda örgütsel kültür, güç ilişkileri, liderlik eksiklikleri ve yüksek rekabet ortamı gibi faktörlerden de kaynaklanabilmektedir. Örneğin, belirsiz görev tanımları ve etkisiz yönetsel yaklaşımlar, çalışanlar arasında güvensizlik yaratarak mobbingin ortaya çıkmasını kolaylaştırmaktadır (Eşenli & Aktel, 2019).

Mobbing sürecini detaylı bir şekilde ele alan İtalyan-Ege Modeli, bu olguyu altı aşamada açıklamaktadır. İlk aşamada, belirlenen kurbanın sistematik olarak yıldırılması ve köreltilmesi yavaş ve planlı adımlarla gerçekleşmektedir. İkinci aşamada mobbing süreci belirginleşmekte ve mağdur, maruz kaldığı davranışların olağan dışı olduğunu fark etmeye başlamaktadır. Üçüncü aşamada psikolojik ve fiziksel sağlık sorunları ortaya çıkmaktadır; mağdur stresin etkisiyle psikosomatik rahatsızlıklar yaşayabilmekte ve çevresine olan güvenini kaybetmeye başlamaktadır. Bu aşamada anksiyete bozukluğu, uyku problemleri ve tükenmişlik sendromu gibi psikolojik etkiler de görülebilmektedir. Dördüncü aşamada yönetim, sürece dahil olmakta ancak çoğu durumda pasif bir tutum sergileyerek sorunu göz ardı etmektedir. Bazı durumlarda ise yöneticilerin doğrudan mobbing sürecine dahil olduğu hiyerarşik baskılarla mobbingin pekiştirildiği de görülmektedir. Bu durum, mağdurun yönetimden de destek alamayacağına inanmasına ve depresyon gibi ciddi psikolojik sorunlar yaşamasına yol açmaktadır. Beşinci

aşamada sağlık sorunları ağırlaşmakta, birey ciddi depresyon belirtileri göstermeye başlamakta ve çalışma hayatındaki işlevselliği önemli ölçüde azalmaktadır. Altıncı ve son aşamada ise mobbingin mağdura yönelik somut sonuçları ortaya çıkmaktadır. Bu aşamada mağdur işten ayrılabilen, işten çıkarılabilmekte ya da kalıcı psikolojik travmalar yaşayabilmektedir (Çobanoğlu, 2005).

Mobbing yalnızca birey üzerinde değil, toplum ve ülke ekonomisi üzerinde de önemli olumsuz etkiler yaratmaktadır. Tınaz'a (2006: 26) göre, mobbingin yol açtığı psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklar sağlık harcamalarını artırmakta, iş gücü kaybına neden olmakta ve bireyleri erken emekliliğe zorlamaktadır. Ayrıca mobbing mağdurlarının yaşadığı stres ve tükenmişlik nedeniyle iş performanslarında düşüş yaşanmakta, bu da örgütsel verimlilik kaybına yol açmaktadır. Örgütler açısından bakıldığında mobbingin bir sonucu olarak yüksek çalışan devir oranı (turnover), düşük iş tatmini ve örgütsel bağlılık kaybı gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda ise iş gücü potansiyeli tam olarak değerlendirilemeyen, bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum ortaya çıkmaktadır (Leymann, 1996; Einarsen vd., 2020).

Yüçetürk ve Öke (2005), mobbingin hem kamu hem de özel sektörde önemli bir sorun olduğunu vurgularken, Gündüz ve Yılmaz (2008) tarafından yapılan bir araştırmada, ortaöğretim kurumlarında idareciler ve öğretmenler arasında mobbing davranışlarının yaygın olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre, başarıların küçümsenmesi, önerilerin önemsenmemesi ve yerine getirilen görevlerde hataların özellikle dile getirilmesi gibi yıldırma stratejileri, mobbing sürecinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu noktada, mobbingin önlenmesi için yalnızca bireysel farkındalık artırımı değil, aynı zamanda örgütsel düzeyde politika geliştirilmesi ve yöneticilerin mobbing karşıtı stratejileri benimsemesi gerekmektedir. Özellikle, mobbingin önüne geçebilmek adına yasal düzenlemeler ve iş hukuku çerçevesinde yaptırımların uygulanması önem arz etmektedir. Birçok ülkede mobbingin önlenmesine yönelik çeşitli hukuki çerçeveler oluşturulmuşken, bu konuda yetersiz kalan ülkelere mağdurların haklarını savunma sürecinde önemli zorluklarla karşılaştıkları görülmektedir.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Mobbing; alanyazının da ortaya koyduğu üzere bireysel, örgütsel ve toplumsal açıdan fizyolojik ve psikolojik sağlığı olumsuz etkileyen, performansı olumsuz etkileyen, çalışma verimliliğini düşüren ve işgücü kaybına neden olan bir olgudur. Mobbing, temelde insani bir süreçtir; ancak etkileri ve yayılımı açısından örgütsel ve toplumsal nitelik arz etmektedir. Bu anlamıyla

mobbing, etik değerlerin ihlali ve insan hakları açısından ele alınması gereken önemli bir sorundur.

İnsan onuruna, profesyonel yaklaşıma ve iş etiğine aykırı bir davranış biçimi olan mobbing; kurum içi güven ve barış duygusunun zedelenmesine, kurum içi iletişim ve ilişkilerin bozulmasına, örgütsel etkililik ve performansın düşmesine zarar verdiği gibi toplumsal adalet ve eşitlik ilkelerini zedelemektedir. Mobbingin etik bir ihlal olarak görülmesi, bireylerin korunması ve örgütlerin etik standartlarının yükseltilmesi için yaşamsal bir öneme sahiptir. Bu bağlamda etik farkındalık ve bilinci artırarak etik okuryazarlığı geliştirecek eğitim ve politikaların oluşturulması, liderlik eğitimleri verilmesi, etkili iletişim mekanizmalarının kurulması ve örgütsel etik ilkelerin oluşturularak güçlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Çobanoğlu, Ş. (2005). *İşyerinde Duygusal Saldırı ve Mücadele Yöntemleri*. İstanbul: Timaş Yayınevi.
- Einarsen, S., Hoel, H., Zapf, D., & Cooper, C. L. (2020). *Bullying and Harassment in the Workplace: Developments in Theory, Research, and Practice*. 3rd Edition. USA: CRC Press.
- Eşenli, G. & Aktel, M. (2019). Yönetimde Örgüt Kültürü İle Mobbing İlişkisinin Yeri Ve Önemi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24 (3): 525-549.
- Göktürk, G.Y., Bulut, S. (2012). Mobbing: İşyerinde Psikolojik Taciz. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (24): 53-70.
- Gündüz, H. B. & Yılmaz, Ö. (2008). Ortaöğretim Kurumlarında Mobbing (Yıldırma) Davranışlarına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri (Düzce İl Örneği). *Milli Eğitim*, (179): 269- 282.
- Hançerlioğlu, O. (1994). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kant, I. (1997). *Groundwork of the Metaphysics of Morals*. Translated by M. Gregor. UK: Cambridge University Press.
- Leymann, H. (1996). The Content and Development of Mobbing at Work. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 5 (2): 165-184. DOI: 10.1080/13594329608414853.
- Tınaz, P. (2006). İşyerinde Psikolojik Taciz Mobbing. *Çalışma ve Toplum*, 4 (11): 13-28.



Türk Dil Kurumu (TDK) (2025). *Türkçe Sözlük*. <http://sozluk.gov.tr>. Erişim Tarihi: 31.01.2025.

Yüçetürk, E. & Öke, M.K. (2005). Mobbing and Bullying: Legal Aspects Related to Workplace Bullying in Turkey. *Journal for Labour and Social Affairs in Eastern Europe*, 8 (2): 61-70.

ETİK OKURYAZARLIĞI: KAVRAMSAL BİR TARTIŞMA

Prof. Dr. Emet GÜREL

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi

emet.gurel@ege.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-5120-8042

Prof. Dr. Mikail BATU

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

mikailbatu@neu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-6791-0098

Özet

Etik, günümüz dünyasının küresel ve ulusal düzeyde en çok konuşulan ve tartışılan kavramlarından biridir. Bu durum, kurum ile kuruluşları etiğin yaşama ve iş süreçlerine dair tüm alanlara nüfuz edebilmesi için çaba göstermeye ve çalışmaya yönlendirmektedir. Kâr amacı gütsün ya da gütmesin tüm kurumlarda etik; ilkeleştirilmekte, raporlara konu olmakta, üzerine mevzuatlar oluşturulmakta ve örgütsel yapıya entegre edilmektedir. Küreselleşmenin etkisiyle şekillenen yeni dünya düzeninde gündeme gelen değişim ve dönüşümler, yeni yaklaşımlara duyulan gereksinimi artırmaktadır. Etik yaklaşımlar, sundukları sistematik bakış açısıyla bireysel ve toplumsal boyutta önemli bir gereksinime cevap niteliği taşımaktadır. Etiğin günümüzdeki görece öneminden ve sürdürülebilirlik ile olan bağından hareket eden bu çalışmada, etik okuryazarlığı konu edilmektedir. Çalışma, kavramsal bir bakış açısına sahiptir. Çalışmada öncelikli olarak etik kavramı ve etik kavramının günümüzdeki durumu ele alınmakta, ardından etik okuryazarlığı kavramı kapsamı ve süreci bağlamında açıklanmaktadır. Çalışmanın insan ve toplum yaşamı açısından belirleyici bir nitelik arz eden etik okuryazarlığını konu alması nedeniyle önemli olduğu ve ardıl çalışmalar noktasında alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Okuryazarlık, Etik Okuryazarlığı, Etik Davranış, Etik Farkındalık, Etik Eğitimi.

ETHICAL LITERACY: A CONCEPTUAL DISCUSSION

Abstract

Ethics is one of the most widely discussed and debated concepts at both global and national levels in today's world. This prominence drives institutions and organizations to make efforts and take actions to ensure that ethics permeates all areas of life and business processes. Whether in profit-oriented or non-profit organizations, ethics is institutionalized, reported, legislated, and integrated into organizational structures. The changes and transformations brought about by globalization in the new world order have increased the need for new approaches. Ethical frameworks, with their systematic perspectives, address critical needs at both individual and societal levels. This study focuses on ethical literacy, drawing on the growing importance of ethics today and its connection to sustainability. Adopting a conceptual framework, the study first examines the concept of ethics and its contemporary manifestations. Subsequently, it explores the scope and process of ethical literacy within this context. The study is significant as it addresses ethical literacy-a concept that plays a decisive role in human and social life-and is expected to contribute to the literature, paving the way for further research.

Keywords: Ethics, Literacy, Ethical Literacy, Ethical Behaviour, Ethical Awareness, Ethical Education.

1. GİRİŞ

Etik, bireylerin, toplumların ve günümüzde akıllı dijital teknolojilerin doğru ile yanlış arasındaki ayrımı yapmasını sağlayan temel değerler bütünüdür. Yaşamın her alanına nüfuz eden etik; yalnızca bireysel karar alma süreçlerinde değil, aynı zamanda toplumsal ve kurumsal düzeyde de kılavuz niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda etik, bireylerin farkındalıklarını artırarak toplumsal değerlerin sürdürülebilirliğini destekleyen kurumların iş planlarını şekillendiren önemli bir mekanizmadır.

21. yüzyıla özgü önemli okuryazarlık türlerinden biri olan etik okuryazarlık; bireylerin etik değerleri anlama, yorumlama ve bu değerleri günlük yaşamlarında etkin bir şekilde uygulama becerilerini ifade etmektedir. Etik okuryazarlık; yalnızca bireylerde etik farkındalık yaratmayı hedeflemekle kalmayıp aynı zamanda toplumsal yapının etik temellerini güçlendirmeyi de amaçlamaktadır.

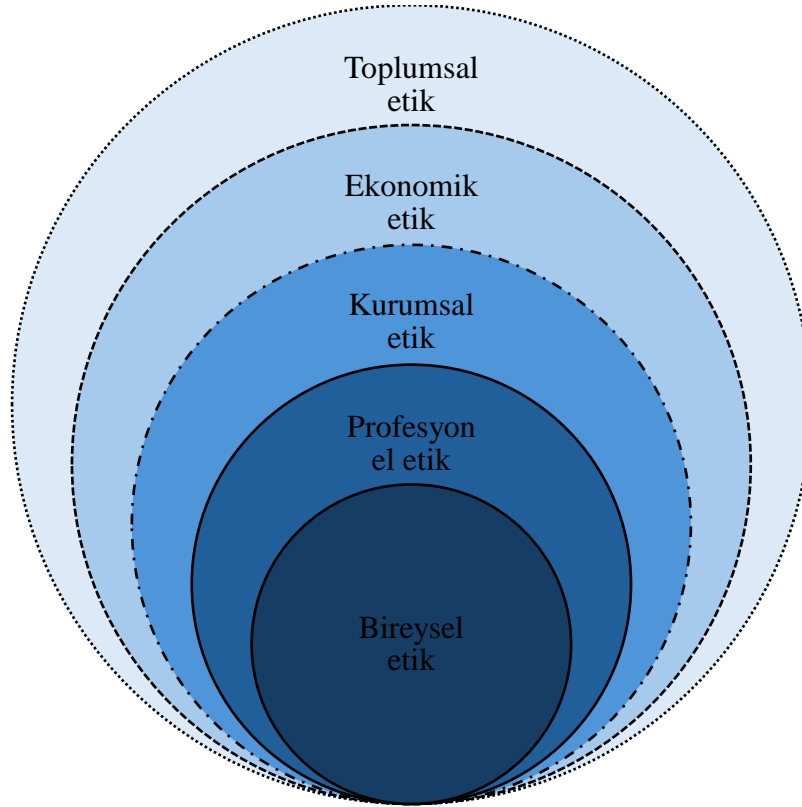
Etigin, insan ve toplum yaşamındaki öneminden hareket eden bu çalışmada etik okuryazarlığı kavramsal bir bakışla ele alınmakta ve tartışılmaktadır.

2. ETİK

Etik, insan ve toplum davranışlarını düzenleyen etkili bir araçtır. Genel bakış açısıyla etik, insanların yaptıklarına rehberlik eden ahlâki ilkelerle ilgilidir. İyi-kötü, doğru-yanlış, ahlâklılı, ahlâksız, erdemli-erdemli gibi değerler; etiğin uğraş alanını oluşturmaktadır. Toplumsal yaşamda ve iş yaşamında etik değerlerin varlığı, önem ve gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir.

Felsefi düzlemde etik, ahlâki ilkelerle ilgili bilim dalıdır. Bu anlamıyla etik, belli bir yer ve zamana özgü olarak iyi davranışla kötü davranışın kurallarını saptayan bilimdir (Hançerlioğlu, 1994: 378). İnsanın kişisel ve toplumsal yaşamındaki ahlaksal davranışları ile ilgili soruları ele alıp inceleyen bilim dalı olan etik; ‘iyi nedir?’ ya da ‘ne yapmalıyız?’ sorularını kendine ödev olarak koymaktadır (Akarsu, 1975: 68). Dolayısıyla bir disiplin olarak etik; olanın ötesine geçmekte ve olması gerekenin temellerini atmaya çalışmaktadır (Pandya & Aukerman, 2020: 1).

Şekil 1. Etiğin Boyutları



Kaynak: Anunciação, 2014 & Anunciação vd., 2016’dan yararlanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Etik, mikrodan makroya uzanan bir kavramsallaştırma alanıdır. Şekil 1’de sunulduğu üzere bireyden topluma uzanan bir boyutlandırmaya sahiptir. Bu bağlamda etik, yalnızca bireysel bir kavram olarak değil, aynı zamanda profesyonel, kurumsal, ekonomik ve toplumsal düzeylerde

de ele alınmaktadır. Farklı alanlardaki etik anlayışları, bireyin değerleriyle şekillenmekte ve toplumsal yapıya entegre olmaktadır. Dolayısıyla, etik bireyin ötesinde, kurumların, sektörlerin ve toplumların işleyişini doğrudan etkileyen bir yapıdadır.

Bireyin yaşamının tüm sürecine etki eden ve onun davranışlarına yansıyan bireysel etik (personal ethics), özellikle iş süreçlerinde öğrenilen ve belli standartları olan profesyonel etik (professional ethics), kurumsal değerleri bütünü ile doğrudan ilişkili olan kurumsal etik (organizational ethics), kazanma ve harcama süreçlerini değerler üzerinden irdeleyen ekonomik etik (economical ethics) ve yaşanan çevrede sahip olunan çoklu yaşamın gerektirdiği değer temelli süreçlerle ilgili olan toplumsal etik (societal ethics) boyutlarından söz etmek mümkündür. Bu bağlamda etiğin temel öznesinin, birey olduğuna dikkat çekmek mümkündür. Bireyin etik değerleri ve yönelimi, etiğin diğer boyutlarının hayata geçmesini sağlamaktadır.

Etik, son zamanlarda popüler ve ilgi duyulan bir disiplin olarak önemli bir çerçevede yeniden ele alınmaktadır. Önceleri felsefenin bir dalı olarak konumlanan ve yaşamın uzağında bir soyutlama olarak değerlendirilen etik, zamanla insana özgü niteliğinin farkına varılmasıyla ilgi canlanmasına uğramıştır. Günümüzde etik, daha çok iş yaşamı ile ilişkilendirilmekte ve iş yaşamındaki davranış biçimlerini inceleyerek düzenleyen bir disiplin olarak kabul görmektedir. Bu yönelim, küreselleşme sürecine koşut olarak nerdeyse tüm toplumların kapitalist yönelimli olması ve iş yaşamının görece öneminin artması ile ilişkilendirilebilmektedir.

3. ETİK OKURYAZARLIK

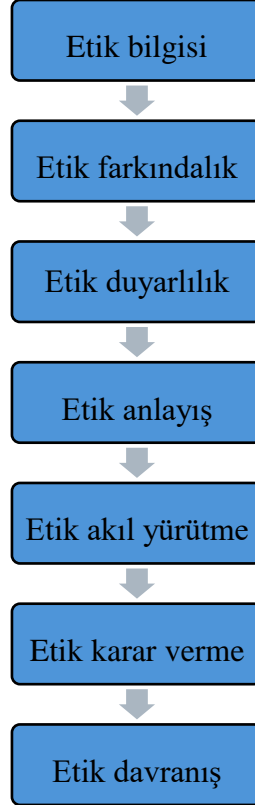
Doğru ve uygun davranışların sergilenmesine ilişkin bir disiplin olan etik, bir eğitim ve öğrenme sürecidir. *Etik okuryazarlık (ethical literacy)* ise en yalın ifadeyle etik davranışın öğrenilmesine ve etik farkındalığın yaratılmasına hizmet eden bir okuryazarlık türüdür. Etik okuryazarlık; etik bakış açılarının belirlenmesi ve durumsal deneyimlerin etik yönelimlerinin anlaşılması olarak tanımlanabilmektedir.

Olayların ve durumların doğruluğunu veya yanlışlığını ayırt etmeyi sağlayan sistematik bir yaklaşım olan etik, uygun eylemler sergilenmesini sağlayan bir rehber niteliğindedir. Etik okuryazarlık, etik bakış açılarının belirlenmesi ve durumsal deneyimlerin etik yönelimlerinin anlaşılmasıdır. Bu anlamıyla etik okuryazarlık; bireylerin karar verme kapasitesinin geliştirilmesi için ilkeleri eleştirel bir şekilde analiz etmesine, uygulamasına ve değerlendirmesine izin vermektedir (Şen & Sevim, 2021).

Etik eğitimi ve sürdürülebilirlik açısından büyük önem arz eden etik okuryazarlığı, etiğe dair bir dizi kural ve politikayı aktarmaktan ziyade; paylaşılan etik değerlere dayanan açık, pozitif

öğrenme ortamları ve öğrenme kültürü yaratmayı hedeflemektedir (Mirk, 2010: 18). Etik okuryazarlığı; bireylerin etik değerleri, ilkeleri ve kavramları anlayıp yorumlayarak bunları bireysel ve toplumsal bağlamda uygulama becerilerini ifade eden bir süreçtir. Bu süreç; bireylerin etik bilgi edinerek etik farkındalık geliştirmesinden etik davranış sergilemesine kadar bir dizi aşamalı gelişimi kapsamaktadır.

Şekil. 2. Etik Okuryazarlık Süreci



Kaynak: Araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Şekil. 2’de sunulan etik çerçeve; etik okuryazarlık sürecinin aşamalarını sistematik bir şekilde tanımlamaktadır. Etik bilgisiyle başlayan ve etik davranışla sonuçlanan etik okuryazarlık sürecinin aşamalarını şu şekilde açıklamak mümkündür:

3.1. Etik bilgisi: Etik okuryazarlık sürecinin ilk aşaması olan etik bilgi (ethical knowledge); etik değerler, tutumlar ve ilkelere dair temel bilgilere sahip olunması anlamına gelmektedir. Bu aşama kapsamında etik kavram ve kuramların anlaşılması, bunların bireysel ve mesleki alanlarda kullanılabilmesi için gerekli bilgi altyapısı oluşturulmaktadır.

Etik okuryazarlığının başlangıç aşaması ve temeli olan etik bilgi, etik farkındalığın geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Etik bilgi olmaksızın; etik farkındalık, etik

duyarlılık ve etik davranış geliştirmek mümkün değildir. Diğer bir deyişle etik bilginin yokluğu, etik okuryazarlığın diğer tüm aşamalarının gerçekleşmesini olanaksız kılmaktadır.

Etik bilgi toplum içerisinde edinilebileceği gibi kişinin kendi çabası ile de elde edinilebilmektedir. Ancak bu noktada kişinin bu bilgiye açık olması veya bu bilgiyi öğrenmeyi amaçlaması gerekmektedir. Elde edilen etik bilgi temelini kişi ya kabul edip yeni bir perspektifle algı sürecine girebilmekte, bu bilgiye ek olarak yeni bir bilgi sürecini oluşturabilmekte veya bu bilgiyi reddederek eski düşünsel perspektifi ile devam edebilmektedir.

3.2. Etik farkındalık: Etik okuryazarlık sürecinin ikinci aşaması olan etik farkındalık (ethical awareness); en yalın ifadeyle etik bir durumun ya da ikilemin varlığının farkına varılması ve tanınmasıdır (Rest, 1986). Etik farkındalık, etik bir kavramın veya sorunun varlığını algılama ve önemini fark etme anlamına gelmektedir.

Etik farkındalık aşamasında etik bir konunun ya da durumun varlığı tanınmaktadır. Etik farkındalık, etik bilgiyi temel alan ve etik duyarlılığa yönlendiren bir süreçtir. Bu süreçte kişinin çevresine karşı algısı değişebilmekte ve durumları/olayları algılama şekli önemli ölçüde etkilenebilmektedir.

3.3. Etik duyarlılık: Etik okuryazarlık sürecinin üçüncü aşaması olan etik duyarlılık (ethical sensibility); etik durumlara, sorunlara ve etik tehditlere karşı dikkat ve hassasiyet kazanılması olarak karşılık bulmaktadır. Etik duyarlılık, etik bir olay ve durumun nerede ve nasıl ortaya çıkabileceğini fark ederek etik anlayışa yönelmeyi sağlamaktadır. Etik duyarlılıkta bireyin kişilik ve karakter yapısının da büyük önemi bulunmaktadır. Var olan durumlara nasıl bir duyarlılık geliştirileceğine kişinin hayat deneyimleri kadar bu iki kavram da etkili olmaktadır.

Etik duyarlılık, etik farkındalık ile tanınan etik konu ya da duruma karşı daha derin bir anlayış ve tepki geliştirmek demektir. Dolayısıyla etik duyarlılık, etik konulara ilişkin dikkat ve hassasiyet geliştirmeyi içermektedir. Bu anlamıyla etik duyarlılık, etik bilgi ve gerçek yaşam arasında bir köprü işlevi görmekte ve etik anlayış ile etik karar verme için bir zemin hazırlamaktadır.

3.4. Etik anlayış: Etik okuryazarlık sürecinin dördüncü aşaması olan etik anlayış (ethical understanding); etik değerler ve ilkeler hakkındaki bilgiyi anlamlandırma anlamına gelmektedir (Kohlberg, 1984). Bu süreçte bilgi birey tarafından tam olarak algılanmış ve anlaşılmış olmaktadır.

Etik anlayış; olası bir etik durumun, zorluğun ya da tehdidin nedenini, kökenini, bağlamını ve sonuçlarını kavramak demektir. Diğer bir deyişle etik anlayış, etik bir durumun ardındaki değerleri ve ilkeleri anlayarak derin bir kavrayış geliştirmek demektir. Birey bu süreçte durumun etik boyutunun bilincine varmış olmaktadır.

3.5. Etik akıl yürütme: Etik okuryazarlık sürecinin beşinci aşaması olan etik anlayış (ethical reasoning); etik sorunlara ilişkin çeşitli bakış açılarını analiz ederek değerlendirme yapma becerisidir (Jones, 1991). Etik akıl yürütme ile mantıklı ve bilinçli karar alma süreçlerinin geliştirilmesi sağlanmaktadır. Bu anlamıyla etik akıl yürütme, etik yargının bireyin sahip olduğu tüm bilgi birikimi ve hayat deneyimiyle oluşturulması suretiyle etik karar vermeye geçişi ifade etmektedir.

3.6. Etik karar verme: Etik okuryazarlık sürecinin altıncı aşaması olan etik karar verme (ethical decision-making); etik ilkelere dayalı olarak bilinçli ve somut kararalma yeteneği olarak tanımlanabilmektedir (Trevino, 1986). Etik karar verme, etik ikilemleri çözmeye yönelik sistematik bir süreçtir.

Etik karar verme sürecinde etik değerler, etik ilke ve standartlar, yasal gereklilikler temel alınarak durumun tüm paydaşlar üzerindeki etkisi mercek altına alınmaktadır. Etik kararlar; özerklik (autonomy), zarar vermeme (nonmaleficence), yarar sağlama (beneficence), adalet (justice), sadakat (fidelity), dürüstlük (veracity) gibi ilkelere dayanmalıdır (Forrester-Miller & Davis, 2016).

3.7. Etik davranış: Etik okuryazarlık sürecinin yedinci ve son aşaması olan etik davranış (ethical behaviour); alınan etik kararların bireysel ve toplumsal bağlamda uygulanması anlamına gelmektedir. Etik davranış; etik bilgi, yargı ve kararların yaşamda ve mesleki uygulamalarda hayata geçirilerek yaygınlaştırılabilirliğini sağlamaktadır (Bandura, 1986).

Etik davranış; yalnızca etik ilkeleri bilmeyi ve etik ilkelere inanmayı değil, etik ilkeleri uygulamayı ve hayata geçirmeyi de içermektedir. Etik davranış, etik okuryazarlık sürecinin nihai hedefidir. Bu aşamada etik çerçeve bağlamında nasıl hareket edilmesi gerektiği ortaya konmaktadır. Etik davranışın sürdürülebilirliği, etik okuryazarlığın içselleştirilmesi ve özümsemesi demektir. Dolayısıyla etik davranışın, eğitim ve öğrenim aracılığıyla nasıl geliştirilebileceğini ortaya konmasında yarar vardır.

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Etik, bireylerin, toplumların ve hatta akıllı teknolojilerin çalışma standartlarını belirleyen temel bir düzenleyici unsurdur. İnsan davranışlarını şekillendiren, toplumsal uyumu sağlayan ve ahlâki ilkeleri ortaya koyan bir yapı sunarak, anomi oluşumunun önüne geçmektedir. Etik, yalnızca bireysel ve toplumsal düzeyde değil, aynı zamanda profesyonel hayatta ve teknolojik gelişmelerin yönlendirilmesinde de belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu bağlamda, etik okuryazarlık bireylerin etik ilke ve değerleri anlama, eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme ve uygulama yetkinliğini kazanmalarını sağlayan önemli bir beceridir. Etik okuryazarlığı, bireylerin ve toplumların etik farkındalık geliştirmesine, etik duyarlılık kazanmasına ve karşılaştıkları durumları etik çerçevede analiz ederek bilinçli kararlar almalarına olanak tanımaktadır. Etik bilgisini temel alan bu süreç, etik akıl yürütme, etik karar verme ve etik davranış geliştirme becerilerini destekleyerek bireysel ve toplumsal düzeyde daha bilinçli ve sorumlu bir yapı oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

Akarsu, B. (1975). *Felsefe Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Anunciação, P.F., 2014. *Ética, Sustentabilidade e Sociedade da Informação e Conhecimento*. Lisboa: Chiado Editora.

Anunciação, P., Hayashi JR, P., Abib, G. & Batista L. F. (2016). Ethics, Etiquette and Purpose of Life: In Search of the Coevolution's Missing Link in the Strategic Field. *Asian Journal of Economics and Empirical Research*, 3 (1): 32-39. DOI: 10.20448/journal.501/2016.3.1/501.1.32.39.

Bandura, A. & National Institution of Mental Health (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. USA: Prentice-Hall, Inc.

Forester-Miller, H. & Davis, T. E. (2016). *Practitioner's Guide to Ethical Decision Making* (Rev. Ed.). <http://www.counseling.org/docs/default-source/ethics/practitioner's-guide-to-ethical-decision-making.pdf>. Erişim Tarihi: 31.01.2025.

Hançerlioğlu, O. (1994). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Jones, T. M. (1991). Ethical Decision-Making by Individuals in Organizations: An Issue-Contingent Model. *The Academy of Management Review*, 16 (2): 366-395. DOI: 10.2307/258867.

Kohlberg, L. (1984). *The Psychology of Moral Development*. USA: Harper & Row.

- Mirk, P. (2010). Ethical Literacy for Today's Schools. *Educational Canada*. 45 (3): 17-19.
- Pandya, J. & Aukerman, M. (2020). Ethical Literacy Education. *Oxford Research Encyclopedia of Education*. <https://oxfordre.com/education/view/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore-9780190264093-e-821>. Erişim Tarihi: 27.01.2025.
- Rest, J. R. (1986). *Moral Development: Advances in Research and Theory*. USA: Praeger.
- Şen, B. G. & Sevim, Y. (2021). Aile Eğitiminde Etik Okuryazarlık. *Marifetname*, 8 (1): 370-392.
- Trevino, L. K. (1986). Ethical Decision Making in Organizations. *The Academy of Management Review*, 11 (3): 601-617. DOI: 10.2307/258313.

AİLE DANIŞMANLIĞI AÇISINDAN AİLE FONKSİYONLARINA YÖNELİK FELSEFİ BİR YAKLAŞIM: P4C

Aile Danışmanı, ZEYNEP KORKMAZ

zeynepkorkmaz-a@outlook.com - 0000-0002-8197-5840

ÖZET

Aile, bireylerin duygusal, sosyal ve bilişsel gelişiminde kritik bir rol oynar. Sağlıklı aile yapısı, üyeler arasında güçlü iletişim, etkili sorun çözme becerileri, değişimlere uyum sağlama, başa çıkma becerileri ve değerler sistemi gibi işlevsel becerilerin gelişmesiyle tanımlanır. Bu bağlamda, sağlıklı bir ailede aile üyeleri arasındaki iletişim kalıpları kuvvetlidir, çatışmalar azdır ve mevcut çatışmalar sağlıklı çözüm yollarıyla ele alınır. Ayrıca, kriz durumlarında hızlı ve etkili toparlanma, değişimlere uyum sağlama ve baş etme becerileri gibi özellikler de sağlıklı ailelerin belirgin özelliklerindedir. Bu çalışma, aile danışmanlığı açısından P4C (Çocuklar için Felsefe) yaklaşımının sağlıklı aile fonksiyonlarına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemleri başlığı altında yer alan sistematik derleme yöntemiyle çocuklar için felsefenin çocuklarda iletişim, işbirliği, problem çözme, dini ve ahlaki becerilerine etkisini inceleyen araştırmalar analiz edilmiştir. Sistematik derleme, alanında uzman kişiler tarafından elde edilebilir en iyi araştırma kanıtını belirlemek için benzer yöntemler ile yapılmış çok sayıdaki araştırmanın yapılandırılmış ve kapsamlı bir sentezidir. Yapılan alan yazın taraması sonucunda seçim kriterlerine uygun bulunan 10 yüksek lisans, 1 doktora tezi çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. İncelenen 11 tez çalışmasının sistematik derlemesi, P4C'nin çocukların iletişim, işbirliği, problem çözme, dini ve ahlaki değerler konusundaki becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. P4C uygulamalarının bu kazanımları, çocukların ailedeki rollerini daha sağlıklı bir şekilde yerine getirmelerine ve aile içindeki etkileşimi güçlendirmelerine olumlu katkı sağlar. Sonuç olarak, çocuklar üzerinden aile üyelerine kazandırılacak bu becerilerin, ailenin daha sağlıklı ve işlevsel bir yapıya kavuşmasını sağlayacağı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: P4C, çocuklar için felsefe, sağlıklı aile.

GARETH B. MATTHEWS'İN ÇOCUKLUK FELSEFESİ VE P4C YAKLAŞIMI

Bilim Uzmanı, ZEYNEP KORKMAZ

zeynepkorkmaz-a@outlook.com - 0000-0002-8197-5840

ÖZET

Çocuklar için felsefe, çocukların düşünsel gelişimlerini destekleyen, onların felsefi sorgulamalar yapmalarına olanak tanıyan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, çocukların dünyayı anlamalarına yardımcı olmak amacıyla, onların yaş ve gelişim seviyelerine uygun felsefi sorularla entelektüel becerilerini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar için felsefe, sadece bir eğitim aracı değil, aynı zamanda çocukların etik ve sosyal değerlerini keşfetmelerini sağlayan bir süreçtir. Gareth B. Matthews, çocuklar için felsefe alanında önemli katkılar sunmuş bir filozoftur. Çocukların doğal bir felsefi merakla doğduklarını savunur ve bu merakın, doğru bir eğitimle daha da güçlendirilebileceğini belirtir. Matthews, çocukların varlık, doğruluk, adalet gibi temel felsefi kavramlar üzerine düşündüklerini ve bu sorgulamanın, onların düşünsel potansiyellerini ortaya koyduğunu ifade eder. Ayrıca, Matthews felsefenin yalnızca çocuklarla sınırlı kalmayıp, yetişkinlerle de yapılabileceğini savunmuş, özellikle varoluş ve maneviyat gibi derin felsefi konularda insan düşüncesine dair yeni bakış açıları geliştirmiştir. Sonuç olarak, Matthews'ın çocuklar için felsefe yaklaşımı, çocukların felsefi düşünme becerilerini geliştirirken, aynı zamanda onların dünyayı daha derinlemesine anlamalarını ve toplumsal sorumluluklar bilinciyle yetişmelerini sağlar. Felsefenin çocuklar ve yetişkinler arasında bir köprü kurarak insanın varoluşsal ve manevi dünyasına ışık tutabileceği, Matthews'ın yaklaşımının önemli bir boyutunu oluşturur. Bu yaklaşım, çocukları düşünsel varlıklar olarak kabul eder ve onların potansiyellerini desteklemeyi amaçlar. Bu çalışmada, Gareth B. Matthews'ın çocukluk felsefesi yaklaşımına bağlı olarak, çocuklar için felsefe yaklaşımının çocukların düşünsel gelişimlerini teşvik etmesi, felsefi sorgulamalarla düşünsel kapasitelerini açığa çıkarması ve felsefenin sadece çocuklarla değil, aynı zamanda yetişkinlerle de uygulanabilirliği üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: P4C, çocuklar için felsefe, çocukluk felsefesi

M. S. DAWKINS'TE ETİK AÇIDAN ANTROPOMORFİZM, HAYVAN BİLİNCİ VE HAYVAN REFAHI SORUNU

Yüksek Lisans Öğrencisi GÜLŞAH ERTÜRK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 23280800@stu.omu.edu.tr-0009-0002-3348-845

Prof.Dr. HASAN AYDIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, haydin@omu.edu.tr-0000-0002-0692-3725

ÖZET

İnsanbiçimcilik (antropomorfizm), insan olmayan varlıklara insani nitelikler yüklemeye eğilimlidir ve özellikle hayvanlar söz konusu olduğunda belirgin şekilde ortaya çıkar. Bu dilin kökenleri mitoloji, din ve halk hikâyelerine kadar uzanır. Hayvanlara yönelik insanbiçimci dilin bilişsel, duygusal ve iletişimsel nedenleri bulunur. İnsan zihni, hayvanları anlamlandırırken kendi deneyimlerine başvurur ve benzetmeler yapar. Hayvanlara insani duygular atfetmek, onların davranışlarını kavramayı kolaylaştırır. Bu eğilim, zihin kuramıyla da bağlantılıdır; insanlar, hayvanların bilinç sahibi olduğunu göz önünde bulundurur ve onların davranışlarını kendi deneyim dünyalarıyla anlamlandırmaya çalışır. İnsanbiçimci dil, hayvan hakları savunusunda da kullanılır. Hayvanlara bireysellik ve duygu atfetmek, etik argümanları güçlendirebilir. Ancak bu yaklaşım, hayvan davranışlarının yanlış yorumlanmasına yol açabilir. Örneğin, bir yırtıcının "acımasız" olarak tanımlanması, doğadaki ekolojik dengeleri insan ahlakıyla değerlendirmek anlamına gelir. M. S. Dawkins, "Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma" (1998) ve "Hayvanlar Ne İster" (2012) eserlerinde, hayvanlara yönelik insanbiçimci söylemleri eleştirir ve hayvanları bilimsel bağlamda anlamamız gerektiğini savunur. Ona göre, hayvanlara insani duygular atfetmek, onların gerçek motivasyonlarını gölgeleyebilir. Bir köpeğin "suçlu hissettiği" düşüncesi, aslında insanın kendi psikolojik dünyasını hayvana yansıtmasıdır. Dawkins, hayvanların duygularını insan kalıplarına sokmak yerine, onların evrimsel ve biyolojik bağlamlarını incelemeyi önerir. Bu bildiride, M. S. Dawkins'in hayvanlara yönelik insanbiçimci dile dair eleştirileri ve bilimsel nesnellik savunan yaklaşımı analiz edilerek, hayvan davranışlarını insan merkezli önyargılardan arındırarak değerlendirmenin önemi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hayvan, hayvan bilinci, insanbiçimcilik, davranışçılık, insanbiçimcilik eleştirisi.

1. Giriş

Marian Stamp Dawkins, 2013 yılında yayımladığı *Hayvanlar Ne İster?* adlı eserinde insanbiçimcilik ve bilinç kavramlarına odaklanmaktadır. Eserde, insanbiçimci yaklaşımın hayvan refahına olan katkılarını ve sınırlılıklarını tartışır. Bununla birlikte, "Hayvanlarda bilinç var mıdır?", "varsa, hangi tür bilinç biçimlerine sahiptirler?" gibi soruları ele alır. Son olarak, insanbiçimci bakış açısının hayvan bilincine ilişkin bilimsel açıklamalar üzerindeki etkilerini değerlendirir. M.S. Dawkins'in *Hayvanlar Ne İster? İnsan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği* adlı eserinin III. Bölümünde *İnsanbiçimcilik Sorunu* başlığı temel alınmıştır. İnsanbiçimci yaklaşım, pratik yaşamda bilişsel, duygusal ve iletişimsel düzeylerde farkında olunmaksızın ortaya çıkabilir. İlk bakışta hayvanlara yönelik empatiyi artırma potansiyeli taşısa da hayvanların deneyimlerini ve zihin durumlarını anlamada çeşitli sınırlılıklar barındırır. Bilimsel bağlamda ise hayvan bilincini araştırma ve anlama süreçlerini karmaşıktırarak yanıltıcı sonuçlara yol açabilir. Bu bağlamda, insanbiçimcilik, bilinci açıklama çabalarında

bilimsel çerçevenin dışına çıkma riski taşır. Bu bildiride, felsefi bir bakış açısıyla insanbiçimci yaklaşımın yarattığı sorunlar ele alınacaktır. Bilincin incelenmesindeki zorluklar vurgulanacak ve konuya ilişkin farklı görüşler değerlendirilecektir. Araştırmada, hayvan davranışlarının nesnelleştirilip nesnelleştirilemeyeceği, insanbiçimciliğin doğası ve hayvan davranışlarını anlamadaki rolü gibi sorular ele alınarak, insanbiçimcilikten vazgeçmenin mümkün olup olmadığı tartışılacaktır.

2. İnsanbiçimcilik Nedir?

İnsanbiçimcilik, bilinen diğer adıyla antropomorfizm, insana özgü özelliklerin dil aracılığıyla hayvanlar, teknolojik araçlar, cansız nesnelere, doğa olayları ve doğaüstü varlıklara atfedilmesidir. Antropomorfizm, özellikle dilsel düzeyde pratik yaşamda sıkça karşımıza çıkar. Bu yaklaşım, hayvanlar ve tanrı gibi insan dışı varlıkların yorumlanmasında da kullanılır. Naif veya insanmerkezci antropomorfizm ise bireyin erken yaşlardan itibaren hayvanların insanbiçimci temsillerine maruz kalmasıyla pekişir. Örneğin, çocukların oyun sürecinde oyuncaklarıyla kurdukları ilişkide insanbiçimci eğilimler gözlemlenebilir. Söz konusu yaklaşımın pratik yaşamda kullanıldığı, çoğu zaman fark edilmez. Bunun temel sebebi insan dünyasının dil ile kurulmuş olmasıdır. İnsanın yaygın olarak kullandığı iletişim yöntemi dildir. “İnsan akli gibi olmayan bir akli, insanlardaki gibi olmayan duyguları ya da insan bilinci gibi olmayan bilinçlilik deneyimlerini ifade edecek hiçbir sözcüğümüz yoktur.”¹ Dil, dünyayı anlama ve yorumlama biçimimizi şekillendirir; nesnelere verdiğimiz isimler ve onları açıklama yöntemlerimiz bu bağlamda dile dayanır. Duygular ve insana özgü nitelikler de dil aracılığıyla ifade edilir. Nitekim, “Hayvanların içsel deneyimlerini sözel olarak ifade edemedikleri düşünüldüğünde, altta yatan duygusal deneyimlerini anlamak oldukça zordur.”² Bu noktada eksik olan yalnızca dil değil, insan dışındaki varlık ve nesnelere ilişkin gerçekliklerdir. O halde insan zihni, kendisine ait olmayan nitelikleri göz önünde bulundurarak diğer varlıkların doğasını kavrayabilir mi? Dawkins, bu soruya ilişkin şu değerlendirmede bulunur:

Kullandığımız tüm sözcükler kendi insani deneyimlerimizi tanımlayan sözcüklerdir. Bunları kullanırız ve bunları kullanarak kasıtlı ya da değil, insan deneyimlerini tanımlayan kelimelerin anlamlarının hayvanlarınkilerle aynı olduğunu bildirmiş oluruz. Bazı insanlar bundan memnuniyet duyar. Söylemek istedikleri de budur. Hayvanlar açık bir şekilde bizim gibi bir bilince sahip oldukları için bunu sorgulamaya bile gerek olmadığına inanırlar. Ayrıca hayvanları anlamamanın en iyi yolunun kendi bilinç deneyimlerimizden geçtiğine de inanmaktadırlar. Hayvanları insan biçiminde gören bu anlayış 'insanbiçimcilik' olarak adlandırılır.³

İnsanbiçimciliğin anlaşılmasına yönelik bir örnek, köpeklerin kuyruk sallamasının mutluluk ifadesi olarak yorumlanmasıdır. Mutluluk, insana özgü bir duygu olup, hayvanların

¹ T. Nagel, “What is it like to be bat?,” *Philosophical Review* 83: 435-50, 1974; D.C Dennet, *Kinds of Minds: Towards an Understanding of Consciousness*, Weidenfeld and Nicolson, Londra, 1996; S. Buidiansky, *If a Lion Could Talk: Animal Intelligence and the Evolution of Consciousness*, The Free Press, New York, 1998.’dan aktaran Marian Stamp Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, çev.Çağatay Tarhan. İstanbul: Alfa Bilim Yayınevi, 2013:26.

² Lisa A. Williamsa, S. F. Brosnanb , Z. Clayc, *Anthropomorphism in comparative affective science: Advocating a mindful approach*, s. 303.

³ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.26-27.



belirli uyaranlara—örneğin mama gördüklerinde kuyruk sallamaları gibi—verdikleri tepkiler olumlu bir davranış olarak gözlemlenebilir. Ancak, bu tepkiyi mutluluk olarak adlandırmak, insanbiçimci bir yorumun göstergesidir.

Hayvan bilincini anlamaya ilişkin olarak Dawkins, bazı düşünürlerin aksine, dilin aşılması bir engel oluşturmadığını savunur. “Bu kanının daha da aşırıya kaçan bir açıklamasına göre, dil olmadan düşüncenin varlığı mümkün değildir. Dolayısıyla dilin yokluğu sadece hayvanların farkında oldukları şeyleri bize anlatmalarını değil, herhangi bir şeyin farkına varabilmelerini de imkânsız kılar.”⁴ Ancak Dawkins’e göre, dil anlaşmayı kolaylaştırır da zorunlu değildir. Nitekim “bebekler konuşmayı öğrenmeden önce onları anlayabiliriz ve dillerini bilmediğimiz felaket kurbanlarının acısını anlayabilmek için kelimelere ihtiyaç yoktur.”⁵

3. İnsanbiçimciliğin Bir Sınırı Var Mı?

İnsanbiçimci yaklaşım, bazı alanlarda eleştirilse ve araştırmalara ket vursa da hayvan davranışlarını anlamlandırmada belirli bir ölçüde yarar sağlayabilir. Özellikle genetik, fizyolojik ve evrimsel açıdan insan türüne yakın olan primatların davranışlarını incelemede insanbiçimcilik bilimsel bir kolaylık sunar. Farklı yöntemler kullanılsa da, “Fakat hayvan davranışına ilişkin çalışmalarda ve özellikle primatların davranışlarında insanbiçimcilik, bilimsel veri sağlamada kullanılan esas yöntem olmaktadır.”⁶ Hollandalı etolog Frans de Waal, insan ve hayvan duygulanımlarındaki benzerlikleri görmezden gelmenin, hem kendimize hem de hayvanlara dair temel gerçekleri gözden kaçırma riski taşıdığını belirtir.⁷ Benzer şekilde, Dorothy Cheney ve Robert Seyfarth, vervet maymunlarıyla yaptıkları çalışmalarda şu sonuca ulaşır: “Bir gözlemci için hayvanlara nedenler ve taktikler atfetmek, bir bireyin daha sonra ne yapacağını tahmin etmenin en iyi yoludur.”⁸ Bu görüşler doğrultusunda, insanbiçimciliğin hayvan davranışlarını incelemede kimi zaman kaçınılmaz bir rol oynadığı söylenebilir.

İnsanbiçimcilikten vazgeçmek mümkün müdür? Ya da insanbiçimci yaklaşım olmaksızın hayvanları anlamak olanaklı mıdır? İnsanbiçimciliğin sınırlarını ve işlevini kavrayabilmek için bu sorulara yanıt aramak önemlidir. Hayvan davranışlarını anlamada insanbiçimciliğin zorunlu olduğunu veya insan davranışlarını öngörmek için hayvan davranışlarının insanbiçimci bir yaklaşımla incelenmesi gerektiğini savunan görüşler mevcuttur. Bununla birlikte, insanbiçimciliğin hayvanları anlamada gereklilik taşımadığını öne süren karşıt yaklaşımlar da bulunmaktadır. Yirminci yüzyılda hayvan davranışlarını incelemede insanbiçimcilik yaygın olarak kullanılmıştır; ancak bu yaklaşım çoğu zaman bilimsel temelden yoksundur. Yirmi birinci yüzyılda ise insanbiçimcilik büyük ölçüde reddedilmiştir. “Bu yüzyıl

⁴ Marian Stamp Dawkins, *Hayvanların Sessiz Dünyası Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma*, İstanbul: Çikolata Yayınevi, 2016, s. 31-32.

⁵ Dawkins, *Hayvanların Sessiz Dünyası Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma*, s. 32.

⁶ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.29.

⁷ F.B.M. de Waal, *Good Natured: the Origins of Right and Wrong on Human and Other Animals*, Harvard University Press, 1996.’dan aktaran A.g.e., s.29.

⁸ “D.L. Cheney, R.M. Seyfarth, *How Monkeys See the World: Inside the World of Another Species*, University of Chicago Press, Chicago, 1990, s.303”dan aktaran A.g.e., s.29.

boyunca hayvan davranışlarına ilişkin çalışmalar, Niko Tinbergen⁹, Kondrad Lorenz¹⁰ ve diğer öncüllerin maharetli ellerinde, doğa tarihindeki başlangıcından etoloji¹¹ olarak adlandırılan gerçek anlamdaki bilim dalına evrilmiştir.”¹² Dawkins de insanbiçimciliğin bilimsel bir yöntem olarak kullanılmasını eleştirir ve bazı savunucularının hayvanları "bir miktar kürklü insanlar" olarak gördüklerini belirtir. Ona göre, etolojinin saygın bir bilim dalı haline gelmesi insanbiçimciliğin reddedilmesiyle mümkün olmuştur.¹³

İnsanbiçimci yaklaşıma ilişkin görüşler ikiye ayrılır: Bunu hayvan davranışlarını anlamının tek yöntemi olarak görenler ve bilim dışı olduğunu savunarak tamamen reddedenler. Ancak bu iki uç görüşün ardından, insanbiçimciliği sınırlamayı öneren bir yaklaşım ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşımı benimseyen etologlar ve bilim insanları, hayvan davranışlarını incelemede ve bilinç araştırmalarında bilimsel tutumdan sapmamak için insanbiçimciliğin dikkatle ve belirli sınırlar içinde kullanılabileceğini öne sürerler. Bu sınırlamanın temel gerekçelerinden biri ise hayvanların duygularını anlayabilme çabasıdır. “Griffin,¹⁴ tüm hayvan türlerinin bilinçli olarak farkında olduğunu ve dolayısıyla antropomorfizmin hayvanlar hakkında düşünmenin tamamen uygun bir yolu olduğunu savunmuştur.”¹⁵ “Uzun zamandır gündemden çıkarılmış olan hayvanlardaki bilinç deneyimleri, onun düşüncesine göre, biyolojinin ana çalışma alanı içine, birazcık insanbiçimci olmak zorunda olsak bile geri getirilmeliydi.”¹⁶ Benzer bir görüş ileri süren Gordon Burghardt¹⁷ insanbiçimciliğin etolojideki kullanımının, “davranış hakkında sınırlanabilir tahminlere yol açan hipotezler üretmeyle sınırlandırılması gerektiğini” belirtir. O, insanbiçimciliğin etolojideki kullanımının, örneğin, davranış hakkında sınırlanabilir tahminlere yol açan hipotezler üretmeyle sınırlandırılması gerektiğini ileri sürmüştür.¹⁸ Ancak Dawkins, buna izin vermenin “barajın kapaklarını açmak” anlamına geleceğini ve insanbiçimciliğin sınırlarının tamamen kaldırılması riskini doğuracağını ifade eder.

⁹ Niko Tinbergen, 1907-1988 yılları arasında yaşamış, Hollandalı Etolog ve Ornitologdur. İnsanbiçimciliği reddetme yaklaşımı sunmuştur: Fonksiyonel Açıklamalar, Deneysel Manipülasyon, Objektif Gözlem. İnsanbiçimciliği, hayvan davranışlarının objektif bir biçimde incelenememesinden, tekrar edilemez oluşundan reddeder. Çalışmalarında evrimsel fonksiyonu göz önüne alır. Dört temel soruya dayanan (nedensellik, evrim, işlev ve gelişim) bir yöntem geliştirmiştir.

¹⁰ Kondrad Lorenz, Avusturyalı zoolog ve etologdur. İnsan ve hayvan davranışları arasındaki benzerlikler üzerine çalışmalar yapmıştır. Özellikle kuşlar ile ilgili yaptığı çalışmalar ön plana çıkmaktadır. .

¹¹ Hayvan davranışlarını inceleyen bilim dalı.

¹² Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.31.

¹³ Bkz. Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.31.

¹⁴ Donald Griffin (1915-2003), Amerikalı bir biyolog ve etologdur. Hayvanların bilişsel yetenekleri ve iletişim biçimleri üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır. Özellikle hayvanların bilinçli düşünme kapasiteleri üzerine araştırmalarıyla dikkat çekmektedir. .

¹⁵ Clive D. L. Wynne, *What are Animals? Why Anthropomorphism is Still Not a Scientific Approach to Behavior*, *Comparative Cognition & Behavior Reviews*, cilt no. 2, (2007), s. 125.

¹⁶ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.34.

¹⁷ Gordon M. Burghardt, hayvan davranışları, özellikle oyun davranışı ve sürüngen davranışı alanlarındaki çalışmalarıyla tanınan Amerikalı bir etolog ve karşılaştırmalı psikologdur.

¹⁸ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.35.

“Antropomorfizmin son dönemdeki bir diğer savunucusu olan Mark Bekoff¹⁹ "antropomorfizmin diğer canlıların davranış ve duygularının bizim için erişilebilir olmasını sağladığını" savunmaktadır.”²⁰ Ona göre “bir köpekle birlikte yaşamak hayvanların duyguları olduğunu ilk elden anlamaktır.”²¹ Ancak bu yaklaşım, Dawkins’e göre, bilim temelli hayvan davranışı araştırmalarını tehlikeye atmaktadır. Nitekim Dawkins, “insanbiçimcilik hayvan davranışını çalışmaya yönelik dış bir boyut değil, onu çalışmanın temel yöntemlerinden biri olmuştur”²² diyerek bu yöntemin bilimsel sınırları aşabileceğini öne sürer. Dolayısıyla, bilimsel temelden yoksun bir yaklaşımın hayvan bilincine dair nesnel veriler sunamayacağı açıktır. Dawkins, hayvan davranışçıları tarafından hayvan duygularına yönelik söylemlerin aşırıya kaçmış olabileceğini kabul eder, ancak bunun insanbiçimciliğin meşruiyetini sorgulamak için yeterli olup olmadığını tartışır. Aynı zamanda, bu yaklaşımın sınırlarının belirlenip belirlenmediğini ve hipotezlerin nesnel yöntemlerle sınanıp sınanamayacağını sorgular.²³ İki karşıt görüşün ötesinde, insanbiçimciliği bilimsel çalışmalarında etkili bir şekilde kullanan Jane Goodall²⁴, insanbiçimcilik ile bilimsel yaklaşımı “iki farklı pencereden bakmak” şeklinde açıklar. Dawkins, Goodall’ın düşüncesini şöyle aktarır: “Bir şeyi bir pencereden bir başkasını başka pencereden görmek bir çelişki barındırmaz, ama dünyanın farklı görünümünü elde ettiğinizin farkında olmak önemlidir.”²⁵

İnsanbiçimciliğin sınırlarına dair şunu söylemek mümkündür: Bilimsel ve deneysel olarak kanıtlanamayan insanbiçimcilik, özellikle hayvan davranışlarını anlamada yanıltıcı olabilir. Farklı görüşler bulunsa da, hayvan davranışlarını incelemede nesnel sonuçlara ulaşmak için insanbiçimci yaklaşıma mesafeli durulması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

4. İnsanbiçimciliğe Karşı Eleştiriler

İnsanbiçimcilik yapısı gereği bilimsel metodolojinin zıttı bir tutum sergiler. İnsana has özelliklerin hayvanlara yüklenmesi bilimsel açıdan zorluklar yaratır. Subjektif bir yanı olan insanbiçimciliğe karşı çeşitli eleştiriler yöneltilmiştir. Her şeyden önce, insanbiçimcilik, bilimsel metodolojiyle örtüşmeyen bir yaklaşım sergiler ve insana özgü özelliklerin hayvanlara atfedilmesi bilimsel araştırmalarda zorluklar yaratabilir. Niko Tinbergen, hayvanlardaki öznel duyguların varlığını reddetmese de, insanbiçimciliğin tahmine dayalı bir yöntem olarak kullanılmasına karşı çıkar. Davranışçı psikologlar Watson ve B.F. Skinner da insanbiçimciliği reddedenler arasındadır. Biyoloji alanında görülen insanbiçimciliğin tüm biçimlerini açık bir

¹⁹ Marc Bekoff, Amerikalı bir etolog, ekolojist ve hayvan davranışları uzmanıdır. Hayvan bilişi, duyguları ve etik konularındaki çalışmaları ile tanınır. Colorado Üniversitesi'nde (University of Colorado) Emeritus Profesörü olarak görev yapmıştır ve birçok kitabın yazarıdır. Bekoff, aynı zamanda hayvan hakları savunucusudur ve hayvanların etik muamele görmesi konusunda çeşitli çalışmalar yürütmüştür.

²⁰ Clive D. L. Wynne, *What are Animals? Why Anthropomorphism is Still Not a Scientific Approach to Behavior*, Comparative Cognition & Behavior Reviews, s. 135.

²¹ “M. Bekoff, *The Emotional Lives of Animals*, New World Library, Novato, CA, 2007, s. xx.”dan aktaran Marian Stamp Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.35.

²² Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s. 35-36.

²³ Bkz. Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.36.

²⁴ Jane Goodall, İngiliz primatolog, etolog ve antropolog olarak tanınır. Şempanzeler üzerine yaptığı kapsamlı saha çalışmaları ile bilinir ve bu alandaki çalışmaları sayesinde hayvan davranışları ve primatoloji konusunda önemli katkılarda bulunmuştur. Goodall, aynı zamanda çevre ve hayvan hakları savunucusudur.

²⁵ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.37.

şekilde eleştiren John Kennedy²⁶ bile Watson ve Skinner'in davranışın nesnel duygulanımları da içeren içsel nedenlerine itirazlarında 'çok ileri' gittiklerini belirtmiştir. 'Bilimsel olarak saygınlığı yok' ifadesi, 'böyle bir şey yoktur'a dönüşmüştür.'²⁷

Dawkins, insanbiçimciliğin hayvan davranışlarını yorumlamada yanıltıcı olabileceğini vurgular ve şu soruyu sorar: "Öyleyse insanbiçimcilik tam olarak neden iyi bir bilim değildir?" Bu soruya, Huns Kummer'in²⁸ babunların davranışlarını incelediği bir anlatı üzerinden yanıt verir. Meşhur yanıt şöyledir:

"Bir gün Kummer, dişi bir babunun yavaş yavaş bir kayanın arkasına gidip oturduğunu ve burada, gruptaki baskın bir erkeğin onun ancak başını görebileceği şekilde saklandığını gördü. Dişi, kayanın arkasındayken sıradan bir erkeği temizlemeye başladı ve elleri, onu temizleme işini yaparken gördüğünde saldıracak olan baskın erkeğin görüş alanının dışındaydı."²⁹

Kummer, dişi babunun baskın erkeğin fark etmemesi için kayanın arkasına yavaşça geçişini, bilinçli bir aldatma davranışı olarak yorumlar. Dawkins ise bu insanbiçimci açıklamaya eleştirel yaklaşarak şöyle der:

"Kummer'in bu hikayesi babunların karmaşık davranışlarının nasıl ortaya çıkabildiğini ve onların birbirlerini bilinçli olarak gerçekten kandırma yetenekleri olabileceğini göstermektedir. Fakat bir hikaye, tek başına babunların bunu gerçekten yapabileceğine kaynak oluşturmaz. Bu da yalnızca tek bir olay olması nedeniyle değil, bize dışının davranışı hakkında yeterli bilgiyi sağlamaması nedeniyle'dir."³⁰

Dawkins'in insanbiçimciliğe karşı tavrı açıktır. Ancak bu karşıtlık, yalnızca "dışının davranışının yeterli bilgi vermemesi" ile sınırlı değildir. Dawkins, insanbiçimciliğin deneysel temelden yoksun olması nedeniyle de eleştirir. Ona göre, "sorun bunların deneysel olmamaları ve davranışların nasıl ortaya çıktığına dair pek çok farklı hipotezle baş başa bırakmalarındır. İnsanbiçimcilik, insanları, insanlardaki durumlara benzer açıklamaları tercih etmeye ve daha az ilgi uyandıranları göz ardı etmeye yönlendirmektedir."³¹

Dawkins insanbiçimciliğe karşı olsa da keskin bir biçimde tümünden reddetmez. Onun bilim için bir araç olması gerektiğini öne sürer. İnsanbiçimciliğin, hayvan davranışlarına dair yaptığı yorumların tek başına birer kanıt olmadığını, fakat bir tür başlangıç noktası olabileceğini işaret eder. Bununla beraber insanbiçimci yorumların, doğal olarak insan aklına gelebilecek ilk yorumlar olduğunu kabul eder. Fakat onun insanbiçimcilikte eleştirdiği bir başka özellik, farklı

²⁶John S. Kennedy (1912-1993), İngiliz entomolog ve hayvan davranış bilimcisi olarak bilinir. Kennedy, hayvanların davranışları ve özellikle böceklerin yön bulma, göç ve beslenme davranışları üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır.

²⁷Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.29.

²⁸Hans Kummer, Alman bir primatolog ve etologdur. Primatoloji, primatların davranışlarını, sosyal yapılarını ve ekolojilerini inceleyen bilim dalıdır. Hans Kummer, özellikle Afrika primatları üzerine yaptığı araştırmalarla tanınır.

²⁹Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.38.

³⁰Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.38.

³¹Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.39.

mevcut yorumları araştırmayı caydırma ve hatta hor görme potansiyeline sahip olmasıdır. Dawkins bilimin insanbiçimcilikten yararlanabileceğini şöyle açıklar:

“Hayvanlarla empati kurmak ve başka bir yolla sağlanamayacak fikirler üretmek için insani eğilimlerin zenginliğini kullanabilir ve sonuçları itibariyle hala bilimsel niteliğini koruyabilir.”³²

İnsanbiçimciliğe karşı çıkan bir diğer isim ise Singer’dır. O, insanbiçimciliğin hayvan refahına zarar verdiğini savunur ve hayvanların insan yararına deneylerde kullanılmasına karşı çıkar. Singer’a göre hayvan deneyleri, insanbiçimciliğin olumsuz bir yansımasıdır. İnsanbiçimcilik olmasaydı, hayvanlar insan pratiklerine indirgenmezdi. Bununla birlikte, Singer şunu da belirtir: “Hayvanlar üzerindeki az sayıdaki fiili deneyin, daha önce kabul ettiğim varsayımsal gerekçe doğrultusunda haklı gösterilmesi mümkün, yani çıkarların eşit gözetilmesi ilkesini ihlal etmeden.”³³ Dolayısıyla Singer, çıkarların eşit gözetilmesi koşuluyla, insanbiçimciliğe dayalı bazı deneylerin mümkün olabileceğini kabul eder.

5. Hayvan Bilincini Anlamak: İnsanbiçimciliğin Rolü ve Etkisi

Hayvan bilinci tartışmaları, 17. yüzyılda Descartes ile başlamış ve Darwin’in evrim teorisiyle derinleşmiştir. Geçmiş yüzyıllara kıyasla modern dönemde insanbiçimci yaklaşım terk edilmeye çalışılsa da tamamen ortadan kalkmamıştır. Hayvan bilinci bağlamında şu sorular ön plana çıkmaktadır: "Hayvan bilinci nedir?" ve "hayvan bilincini anlamak için insanbiçimci yaklaşım gerekli midir?" Bilişsel etolojinin güncel tartışmalarından biri, Descartes’in 17. yüzyılda ortaya koyduğu düalizm kavramıdır. “Düalizm adını beynimizin çalışma biçimini, bedenin fiziksel bileşeni (beyin de buna dahil) ile aklın zihinsel ‘bileşeni’ arasındaki bir tür düet olarak görmesinden almaktadır.”³⁴ Descartes, düalizmi şöyle açıklar:

"Bu incelemeye başlangıç olarak burada ilkönce ruh ve beden arasında büyük bir fark olduğunu görüyorum: Beden doğası gereği her zaman bölünebilir, ruhsa hiçbir şekilde bölünemez; nitekim ruhumu, yani sadece düşünen bir şey olarak kendimi, göz önüne aldığımda, kendimde hiçbir parça ayırt edemiyor, tersine mutlak surette bir ve bütün bir şey olduğumu apaçık biçimde kavıyorum.”³⁵

Descartes’e göre, zihin fiziksel terimlerle açıklanamaz bir olgudur. Bilim, beyindeki hücre etkileşimlerini açıklasa ve bunların hareketlerini takip etse dahi bilinç, yalnızca bu süreçlerle açıklanamaz. Bunun nedeni, zihnin bir bileşenin doğasının bilinemez ve dolayısıyla açıklanamaz olmasıdır. Hayvan davranışlarının altındaki mekanizmayı bilince indirgemek ise yanıltıcıdır. Bilincin ne olduğuna dair bazı problemler çözülmüş olsa da kesin bir tanımı yoktur. Dawkins bunu şöyle ifade eder: “Bizlerin ya da diğer türlerin sahip olduğu bilincin sinir bozucu bir özelliği var. Onun ne olduğunu biliyoruz, ama onu tanımlayabilmek neredeyse imkansız.”³⁶ Hayvanlar söz konusu olduğunda bilinç meselesi daha karmaşık hale gelir. İnsanlar birbirlerinin deneyimlerini gözlemleyebilir ve empati kurabilir, ancak deneyimi tam anlamıyla kavramak mümkün değildir. Her deneyim özeldir; benzer özellikler taşısa ve aynı görünse dahi bireysel

³² Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.51-52.

³³ Singer, *Pratik Etik*, s. 99.

³⁴ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.71.

³⁵ René Descartes, *Meditasyonlar Gassendi'nin Meditasyonlara İtirazı ve Descartes'in Bu İtirazlara Yanıtı*, çev. İsmet Birkan, Ankara: BilgeSu Yayıncılık, 2014, s. 84.

³⁶ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s. 53.



farklar barındırır. Dawkins'in deyişiiyle, "davranışlarınız ve hatta beyninizin hangi bölgelerinin etkin olduğu yeterli donanımına sahip olunursa anlaşılabilir, böylece davranışlar ve beynin etkinliği, sizin iç dünyanızın dışında kalan bilimsellik ve nesnellikle tanımlanabilir."³⁷ Bu bağlamda deneyimi yalnızca yaşayan kişi bilebilir. Bilinç tartışmalarının başlangıcında, bu konu bilim dışı kabul edilmiştir. Ancak, son yıllarda bilincin tekil bir olgu olmadığı, aksine birden fazla bilinç meselesinin var olduğu kabul edilmiştir.

Dawkins, bilincin kişisel doğasının onun kendini ele vermemesine yol açtığını öne sürer. İnsan bilinci, kişisel deneyimlerin benzerliği sayesinde anlaşılabilirken, hayvan bilincinin kavranması tür farkı nedeniyle daha karmaşıktır. Dawkins, "başka insanlarla ilişkilerimizde içine girmeye çalıştığımız 'aynı ama farklı' dünyalar bu kez öteki canlı türlerinin 'aynı olmaya ve daha da farklı' dünyalarına dönüşür. Ama bu dünyalara girme yöntemi aynı mantığa dayalı olabilir."³⁸ diyerek, hayvanların deneyimlerini anlamak için benzeşmeden yola çıkarak akıl yürütmenin mümkün olduğunu savunur. Bu yöntem, insanbiçimci bir yaklaşımı benimsemek değil, hayvanların biyolojik yapıları ve yaşam biçimleri çerçevesinde benzerlikleri incelemektir. Dawkins, hayvanları insanlar gibi düşünmenin yanıltıcı olabileceğini söyler ve şöyle der: "Bunu yaparken de onların biyolojik yapısı ve yaşam biçimi hakkındaki bilgilerimizi kullanarak, tıpkı bizim gibi oldukları inancına kapılmaktan kurtulmalıyız;³⁹ (hayvanların tıpkı insanlar gibi olduğuna inanmak) benzerlikleri hiç görmemek kadar yanıltıcı olabilir."⁴⁰

Dawkins, David Chalmers'ın bilinç problemini "kolay" ve "zor" olmak üzere ikiye ayırmasına da değinir. Chalmers'a göre "kolay" problemler, hayvanların ve insanların uyarıları nasıl ayırt ettiği, çevrelerindeki nesnelere nasıl tanıdığı, nasıl dikkat kesildiği ya da uyku ile uyanıklık arasında nasıl gidip geldiği gibi soruları kapsar."⁴¹ Dawkins, bu problemlerin çözümüne katkı sunabilecek bilgisayar donanımları olduğunu ve beyin etkinliklerinin incelenmesinin insanlar için bilişsel psikoloji, hayvanlar için ise bilişsel etoloji kapsamında değerlendirildiğini belirtir. Bu bağlamda, hayvan bilinci bilimsel araştırmalar içinde hatırı sayılır bir yer edinmiştir. Chalmers'ın "zor" problemi ise bilincin öznel deneyimini ve farkındalığın doğasını sorgular. Dawkins'e göre bu problem, yalnızca bildiklerimize değil, bilmediğimiz şeyleri belirleme çabasına da meydan okur.⁴² Dawkins, hayvan bilinci çalışmalarında bu gizemin kabul edilmesi gerektiğini savunur. Ona göre, "zor problem"i reddetmek, gelecekte hayvan bilincinin araştırılmaya değer bulunmamasına yol açabilir ve bu da hayvan refahını riske atabilir. Henüz çözülemeyen bu mesele metaforik olarak şöyle ifade edilir:

"Bilinç deneyimi, onu taşıyan mekanizmanın bir parçası olmadan otobüste oturan bir yolcuya benzemektedir. Kolay problem, otobüs hareket ettirenin ne olduğudur. Zor problem, yolcunun

³⁷ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, 53.

³⁸ Marian Stamp Dawkins, *Hayvanların Sessiz Dünyası Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma*, İstanbul: Çikolata Yayınevi, 2016, s. 26-27.

³⁹ Not: Cümle alıntı olduğu için basım hatası aynen yazıldı.

⁴⁰ Dawkins, *Hayvanların Sessiz Dünyası Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma*, s. 29-30.

⁴¹ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s. 54.

⁴² Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.55.

neden orada bulunduğudur. Otobüsün çalışmasına ilişkin pek çok şey bilmemize karşın yolcunun ne yaptığına ilişkin bir fikrimiz yoktur."⁴³

Tüm hayvanların aynı bilince sahip olduğunu söylemek mümkün değildir. Bir milyon civarında sinir hücresine sahip bahçe yılanı ile daha karmaşık yapıya sahip hayvanları eşitlemek olanaksızdır. Hayvan bilinci üzerine önemli çalışmalar yürüten Donald Griffin, çoğu hayvan davranışındaki esneklik ve uyum yeteneğini, bilinç göstergesi olarak değerlendirir. Ona göre, farklı durumlara uyum sağlamak ve bilinenin dışında yeni bir davranış sergilemek hayvan bilincinin varlığına işaret eder. Griffin, gözlemlediği bir olay üzerinden bu esnekliği açıklar. İzlediği bir grup dişi aslanın avlanma biçimlerini incelerken, aslanların içgüdüsel değil, planlı ve taktiksel bir şekilde hareket ettiğini aktarır.

"Griffin'e göre, izlediği bir grup dişi aslan avlanırken içgüdüsel olmaktan çok belirli bir taktikle ve planlı olarak hareket etmiştir. Aslanlar bir Afrika antilobunu topluca kovalamaktansa dağılmış ve içlerinden biri ana gruptan ayrılarak antiloptan gizlenmiştir. Diğerleri antilobu gizlenmiş olan arkadaşlarına doğru kovalamış ve sonra o da avını yakalamıştır."⁴⁴

Griffin, bu gibi durumlarda hayvanların yalnızca deneyim ya da genetik aktarım sayesinde değil, düşünerek bir çözüm ürettiklerini savunur. Ona göre, bu esnek davranışlar hayvanların basit makinelerden farklı olduğunun ve bilinç sahibi olduklarının güçlü bir göstergesidir. Dawkins, özellikle primatlar bağlamında hayvan bilincine dair örneklerin dikkat çekici olduğunu vurgular. Ona göre, "Düşünen hayvanlar ki buradaki 'düşünme'nin örtülü biçimde 'bilinçli düşünmek' anlamına geldiği kabul edilir, toplumun gözüne girmiş ve kamuoyunda kendine yer bulmuştur."⁴⁵ Dan Dennett⁴⁶'in "oyunbozan" kavramı ise hayvanların insan benzeri düşünüş biçimlerinin, aslında doğuştan gelen ya da öğrenilen davranışlarla açıklanabileceğini öne sürer. Örneğin, dişi aslanların antilop avlama taktiklerinin düşünme sonucu değil, öğrenilmiş ya da içgüdüsel davranışlar olduğunu savunur. Ancak bu teoriye meydan okuyan örnekler de vardır. Maymunların birbirlerini kandırma davranışları, "Zihin Teorisi" bağlamında bilinçli bir eylem gibi görünse de, oyunbozan teorisi bunu, maymunların birbirlerinin vücut dilini izlemeleriyle açıklamaktadır. "Sorun kafanın içinde çözülür" hipotezi ise hayvanların düşünme yetilerini savunur. Bu hipoteze göre, "Kaybeden konumunda olan hayvan, neler olabileceğini önceden düşünerek doğru çözümü ortaya koymalıdır."⁴⁷ Bu ise hayvanların karmaşık olaylar arasında bağlantı kurma ve kendi yararına strateji geliştirme kapasitesine işaret eder.

Dawkins'e göre bilinç, açıklanamayan bir olgu olmaya devam etse de, hayvanların bir sorunu çözebilmesi, onların belirli bir zihinsel kapasiteye sahip olabileceğini düşündürür. Dawkins, genlerin hayvanlara esneklik, uyum yeteneği ve öğrenme becerileri kazandırdığını; bunların da düşünmenin alt koşullarını içerdiğini savunur. Kalıtsal davranışlar ve öğrenme süreçlerinin bilinçlilikle ilişkili olabileceğini belirtirken, zor problemin farkında olmanın

⁴³ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.55.

⁴⁴ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.59.

⁴⁵ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s.60.

⁴⁶ Daniel Clement Dennett III, 1942 doğumlu, Amerikalı bir felsefeci, yazar ve bilişsel bilimcidir. Felsefe ve bilişsel bilim alanlarında özellikle bilinç, zihin ve özgür irade konularındaki çalışmalarıyla tanınır.

⁴⁷ Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s. 62.

önemine dikkat çeker.⁴⁸ Ona göre, bilinçli deneyimlerin doğasına dair sınırlı bilgiye sahip olduğumuzu kabul etmek, birçok hayvanın bu deneyimleri yaşama olasılığını artırabilir.

6. İnsanbiçimci Yaklaşımın Hayvan Refahı Üzerindeki Etkileri

Hayvan refahı, hayvanların yaşam standartlarını ve sağlıklarını en üst düzeyde tutmayı amaçlar ve onların fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarının karşılanmasını, doğal davranışlarını sergileyebilecekleri uygun koşulların sağlanmasını gerektirir. Bu kavram bilimsel, etik ve yasal sorumlulukları beraberinde getirir. Hayvan refahı ile insanbiçimcilik arasında dil ve uygulama açısından bir ilişki bulunmaktadır. İnsanbiçimci dil, hayvanların nasıl yaşamaları gerektiğine dair insan perspektifine dayalı direktifler sunar. Örneğin, reklamlarda tavukların çiftliklerde veya ineklerin mezbahalarda mutlu olduğu anlatılsa da bu, gerçeği yansıtmayan bir illüzyondur. İnsanbiçimcilik hayvan refahına hem yararlı hem de zararlı etkilerde bulunabilir. Doğru ölçütler sunabileceği gibi yanıltıcı da olabilir. Örneğin, köpeğin kuyruk sallaması genellikle mutluluğun göstergesi olarak yorumlanır; ancak köpekler tedirgin ya da stresli olduklarında da aynı davranışı sergileyebilir. Bu yaklaşım, hayvanların biyolojik ve psikolojik gereksinimlerini göz ardı ederek yanlış anlamalara yol açabilir.

“Naif antropomorfizm hayvan refahına yönelik kaygıları artırabilirken, aynı zamanda insanların hayvan-insan ilişkisine dair bakış açılarını çarpıtarak hayvan refahı ve koruma açısından olumsuz sonuçlara yol açabilir. Örneğin araştırmalar, büyük maymunların film eğlence endüstrisinde ve diğer antropomorfize edilmiş bağlamlarda tasvir edildiğini görmenin, nesli tükenmekte olan koruma statülerine ilişkin kamu tutumlarını olumsuz etkilediğini göstermiştir. Örneğin, insan bağlamına yerleştirilmiş bir şempanze görmek, katılımcıların büyük maymunları nesli tükenmekte olan canlılar olarak görme ihtimalinin azalmasına ve onları evcil hayvan olarak uygun görme ihtimalinin artmasına yol açmıştır (Leighty vd., 2015; Ross vd., 2011). Bu bağlamda, naif antropomorfizmin insanların hayvanlara, özellikle de doğal yaşam alanlarında çevresel yıkım tehdidi altında olan hayvanlara yönelik muamele ve anlayışları üzerinde ciddi olumsuz etkileri olabilir.”⁴⁹

Bununla birlikte, insanbiçimciliğin hayvan refahına olumlu katkıları da vardır. Empati kurma ve farkındalık yaratma bu katkılar arasındadır. Örneğin, bir köpeğin acı çektiğini düşünmek, onu veterinerine götürme davranışını teşvik edebilir. Ayrıca, insanbiçimci reklamlar, anlatılar ve filmler, hayvan refahının yasal ve etik boyutlarına dikkat çekerek toplumsal bilinç oluşturabilir.

7. SONUÇ

Marian Stamp Dawkins'in Hayvanlar Ne İster? adlı eserinin üçüncü bölümünde ele aldığı insanbiçimcilik sorunu, hayvan davranışlarının ve bilincinin bilimsel açıdan doğru bir şekilde anlaşılmasında kritik bir meseleye işaret eder. İnsanbiçimcilik, gündelik hayatta farkında olmadan kullanılan bir yaklaşım olsa da bilimsel araştırmalarda, hayvanların zihinsel süreçlerini değerlendirirken yanıltıcı olabilir. Dawkins, insan deneyimlerine dayalı bu yaklaşımın hayvanların bilinçli deneyimlerini tam anlamıyla ifade edemeyeceğini savunur.

⁴⁸ Bkz. Dawkins, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, s. 66.

⁴⁹ Lisa A. Williamsa, S. F. Brosnanb, Z. Clayc, *Anthropomorphism in comparative affective science: Advocating a mindful approach*, s.302.

Her ne kadar insanbiçimcilik, hayvan davranışlarını anlamada empatiyi teşvik edebilse de bilimsel yöntemlerin, daha nesnel ve titiz bir yaklaşımla sürdürülmesi gerektiği açıktır. Etoloji ve davranış psikolojisi gibi disiplinlerde yapılan çalışmalar, hayvan bilinci konusundaki önyargılardan arınarak daha kesin sonuçlar elde edilmesini mümkün kılmaktadır. Donald Griffin ve B.F. Skinner gibi bilim insanlarının geliştirdiği deneysel yöntemler, hayvanların esnek davranışlarını ve bilişsel yetilerini inceleyerek, onların bilinç düzeyleri hakkında daha somut veriler ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, hayvan bilinci ve davranışlarını anlama sürecinde insanbiçimciliğin sınırları göz ardı edilmemelidir. Bilimsel araştırmalarda insan deneyimlerinden kaynaklanan varsayımlar yerine, hayvanların biyolojik ve psikolojik gereksinimlerini temel alan objektif ve kanıta dayalı yaklaşımlar benimsenmelidir. Dawkins'in çalışması, hayvan bilinci konusundaki bilimsel ve etik tartışmalara ışık tutarak, hayvan refahının doğru anlaşılmasına katkıda bulunur.

Kaynakça

Dawkins, M.Stamp, *Hayvanların Sessiz Dünyası Hayvanlarda Bilincin Varlığı Üzerine Bir Araştırma*, İstanbul: Çikolata Yayınevi, 2016.

Dawkins, M.Stamp, *Hayvanlar Ne İster? Hayvan Bilinci Hayvan Refahı ve İnsanın Esenliği*, çev. Çağatay Tarhan, İstanbul: Alfa Yayınevi, 2013.

Descartes, René, *Meditasyonlar Gassendi'nin Meditasyonlara İtirazı ve Descartes'in Bu İtirazlara Yanıtı*, çev. İsmet Birkan, Ankara: BilgeSu Yayıncılık, 2014.

Singer, Peter, *Pratik Etik*, çev. Nedim Çatlı, İstanbul: İthaki Yayınları, 2015.

Williamsa, A. Lisa, S. F. Brosnanb , Z. Clayc, *Anthropomorphism in comparative affective science: Advocating a mindful approach*, Elsevier Dergisi, 0149-7634, (2020).

Wynne, D. L. Clive, Wynne, *What are Animals? Why Anthropomorphism is Still Not a Scientific Approach to Behavior*, Comparative Cognition & Behavior Reviews, cilt no. 2, (2007).

TÜRKÇE FELSEFENİN BİR İMKÂNI OLARAK NERMİ UYGUR’UN DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ ÜZERİNE

Arş. Gör. Faruk YORGUN

Bingöl Üniversitesi, farukyorgun@gmail.com- ORCID ID 0000-0001-7097-4618.

ÖZET

Uygur’un genel felsefesi göz önünde bulundurulduğunda, her ne kadar ‘bölük-pörçük felsefe’ olsa da dil ve kültür ekseninde bütünleştiği söylenebilir. Uygur’un anadil ekseninde çağdaş bir kültür kuramı inşa etmeye çalıştığı söylenebilir. Dil (anadil) ve kültürün birbiriyle ilişkisi aynı zamanda felsefe yapmanın imkânını da sağlayan önemli bir etmendir. Uygur’un felsefesinde dil ve kültür felsefenin en temel oluşturucu ve taşıyıcı unsurlarıdır. Uygur açısından, dile ilişkin yapılan her çalışma, zorunlu olarak kültürü de kapsadığından dil ve kültür birlikte düşünülmesi gereken kavramlardır. Uygur, her dilin bir felsefesi olduğunu savunurken ve felsefesine de bu noktadan başlamayı tercih ederken temelde üzerine durduğu şey anadilde düşünebilmedir. Bundan dolayı, dilin daha doğrusu anadilin iyi bir şekilde kullanılmasının etkisi kültürde görüldüğü gibi felsefe yapmaya da imkân tanır. Bu çalışmada Uygur’un dil ve kültürü nasıl tanımladığı, bu kavramların ne türden bir ilişkiye sahip oldukları ve nihayetinde dil ve kültür ilişkisi bağlamında Türkçe felsefe yapmanın olanaklılığı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Dil, Felsefe, Türkçe Felsefe.

ON NERMİ UYGUR’S LANGUAGE-CULTURE RELATIONSHIP AS A POSSIBILITY OF TURKISH PHILOSOPHY

ABSTRACT

Although Uygur’s general philosophy may be described as a "fragmentary philosophy," it can be argued that it integrates around the axis of language and culture. It can also be stated that Uygur aims to establish a contemporary cultural theory through the mother tongue. The relationship between language and culture emerges as a significant factor that enables the possibility of philosophizing. In Uygur’s philosophy, language and culture are philosophy’s most fundamental constitutive and sustaining elements. From Uygur’s perspective, every study on language necessarily encompasses culture as well; thus, language and culture appear as concepts that must be considered together. While Uygur asserts that every language has its philosophy and prefers to begin his philosophical inquiries from this standpoint, his primary emphasis is on the ability to think in one’s native language. Consequently, the effective use of language—more precisely, the mother tongue—has an impact not only on culture but also on the ability to engage in philosophical thought. This study examines how Uygur defines language and culture, the nature of their relationship, and ultimately, the possibility of philosophizing in Turkish within the context of this relationship.

Keywords: Culture, Language, Philosophy, Turkish Philosophy.

1. GİRİŞ

Dil ve kültür arasındaki ilişki temele alınarak felsefe yapmanın olanaklarını tartışmak bir anlamda “Felsefe yapmak, bu iki unsur üzerine inşa edilebilir mi?” sorusunu araştırmak



anlamına gelebilir. Zira dil ve kültürden bütünüyle bağımsız bir felsefenin imkânı neredeyse düşünülemezdir. Dil ve kültür, aynı zamanda üzerine konuşulan toplumun üretim imkânlarının dinamiklerini de oluşturur.

Felsefe yapmada dil ve kültür ne gibi işlevlere sahiptir? Neden felsefe zorunlu bir şekilde kültür ve dil kavramlarıyla birlikte anılır? Kültürsüz bir felsefenin imkânı söz konusu olabilir mi? Kültür, felsefe için olmazsa olmaz ön koşullardan biri midir? Çok anlamlı bir kavramın hangi özellikleri felsefe yapmaya olanak tanır ya da kültür tam da kendi içindeki bütünlükten dolayı mı felsefe yapmaya imkân tanır? Bir kültüre sahip olup ancak herhangi bir felsefesi olmayan toplumların kültür ve felsefe ilişkisi nasıl incelenmeli? Bu türden sorular dil, kültür ve felsefe ilişkisi söz konusu olduğunda cevaplanması ya da en azından araştırılması gereken konulara işaret eder. Uygur, felsefe sorusunun niteliklerini tartışırken en temel noktanın “Bir felsefe sorusu nedir?” sorusunu sormak olduğunu ifade eder; çünkü bu soru felsefenin ne olduğunu ne tür özelliklere sahip olduğunu belirtmesi bakımından önemlidir. Bu soruya verilecek muhtelif cevaplar, felsefenin neliğine ilişkin bir açıklamayı gerektirir (Uygur 1995: 15-16). Ancak bu türden sorular üzerine yoğunlaşmadan önce kültür kavramına kısaca değinmek konunun anlaşılması açısından yararlı olacaktır.¹

Williams’ın kültürdeki bir sorun olarak ifade ettiği; genişletmek zorunda kalma durumu şayet kabul edilirse o halde sürekli devinim halindeki kültür ya da kültürlerden hangisi tercih edilerek felsefe yapılabilir (Williams 2017: 382)? Öz veya saf bir kültür olanaklı mıdır? Saf bir kültürün olanaklı olması neredeyse imkânsız bir şeyse bu durumda kültür ve felsefe ilişkisi nasıl ele alınmalıdır? Uygarlık, kültür ve dil arasında ne türden bir ilişki vardır ve uygarlık düşüncesi felsefe yapmaya olanak tanır mı? Kültürün teknoloji karşısındaki durumu göz önünde bulundurulduğunda ve kültürün endüstri haline dönüştürüldüğü bir dönemde kültür üzerine felsefe inşa etme düşüncesi gerçeklikten uzak kalmaz mı? Dilin ve kültürün değişmesi ya da genişlemesiyle birlikte hem içerik hem de gramer yapısında ortaya çıkan farklılıklar felsefe yapmada ne tür sorunlar yaratır veya yaratır mı? Felsefe, dil ve kültürden bağımsız bireysel bir etkinlik olarak düşünülebilir mi?

Yukarıda belirtilen soruların belli bir çoğunluğunun henüz net ve kesin bir cevabı olmamakla beraber kültür ve dil arasındaki bağ üzerinden bir felsefe inşa etme düşüncesi—sonuç her ne olursa olsun—araştırılmaya değer bir konudur. Uygur’un da özellikle dikkat çektiği anadil sorunu, kültür bağlamında önemli bir yer tutar. Şayet içerisinde yaşanan dilin yeterince bilinmemesi durumunda kültür ile doğrudan ve onunla doğru bir ilişkinin kurulamayacağı fikri bu çalışmanın merkezinde yer almaktadır.

Ancak yukarıda işaret edilen sorunlardan da anlaşılacağı üzere, kültürün bizatihi kendisi ciddi ve büyük bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Kültürden ne anlaşılması gerektiği konusu halen örtük bir şekilde beklemektedir. Eagleton, kültürü bu kavram karmaşasından kurtarmanın bir yolu olarak dört farklı kültür tanımı yapar: Kültür, (1) sanatsal ve düşünsel eserler toplamı, (2) ruhsal ve zihinsel gelişim süreci, (3) insanların yaşamlarına yön veren değerler, gelenekler, inançlar ve simgesel pratikler, (4) bütün bir yaşam tarzı anlamına gelebilir

¹ Kültür kavramı üzerine onlarca çalışma vardır ve kültür gibi anlam açısından yoğun ve yüklü kavramları birkaç tanımla ele almak mümkün değildir. Kültürün neliği bile müstakil bir çalışmaya sığmayacak kadar geniş bir konudur. Bundan dolayı bu çalışmada, makalenin anlaşılmasını sağlayacak ve iddiayı destekleyecek birkaç tanımla yetinilmiştir. Amaç doğrudan kültür olmadığından ve daha ziyade kültür ve dil ilişkisinin felsefi bir imkân olarak araştırılması olduğundan bu türden bir yöntem tercih edilmiştir.



(Eagleton 2019: 15). Bu farklı tanımlar düşünüldüğünde, felsefe yapmanın imkânı bir yaşam tarzı olarak kültürü anlamakla mı mümkün yoksa kültür ve felsefe ilişkisini daha özel bir alanda mı ele almak gerekir?

Kültürün bütüncül bir yaklaşımla ele alınıp incelenmesi sonucu bir felsefenin ortaya çıkmayacağını düşüncesi bu çalışmadaki hâkim görüştür. Bundan dolayı Kültür, dil ve felsefe ilişkisi özel bir alan üzerine inşa edildiğinde Türkçe felsefe yapmanın da olanakları üzerine konuşulabilecektir. Uygur'un dil(anadil) ve kültür arasında kurduğu ilişkinin önemi, Türkçe felsefe yapmak için ihtiyaç duyulan özel alanı var etmede yardımcı olmasıdır. Dil, kültür ve eğitim arasında kurulan bütünlüklü bir bağ aynı zamanda Türkçe felsefe yapmanın hem alanını hem de imkânını yaratacaktır. Günay, Uygur'un felsefesi göz önüne alındığında, felsefenin gelişimi ve ifade edilmesi ancak dille mümkün olduğundan kültür felsefesinin durumunun dilden bağımsız düşünülemediğini belirtir. Dolayısıyla Uygur açısından Türk felsefesi, Türkçe, Türkçeyle, Türkçede kendini gösteren bir felsefedir (Günay 224: 300).

Yukarıda ifade edildiği üzere Uygur, Türkçe felsefenin bir imkânını araştırır. Ancak bunu yaparken kesin, net ve mutlak bir felsefe tanımı yapmaz. Zira ona göre felsefe, tek bir tanım altında birleştirilip ifade edilmemelidir. Bunun yerine felsefe, yenikliklere açık tutulmalı ki bu da felsefe yapmanın imkanını da artırır minvalinden bir felsefe tanımı benimsenmektedir (Uygur 1974: 25). Dolayısıyla, Uygur'un dil-kültür arasındaki ilişkiden yol çıkararak felsefe yapması veya kendi deyimiyile denemesi Türkçe felsefenin bir imkânı ve felsefenin neden kesin, net ve mutlak tanımlarla tanımlanmaması gerektiğinin aynı zamanda cevabı olarak görülmelidir.

O halde, dil ve kültür arasındaki ilişkiden yola çıkarak felsefi bir yaklaşım veya Türkçe felsefe yapma nasıl mümkün olacaktır? Karaböcek'e göre, Uygur, kendi felsefi yöntemini oluştururken yöntemin felsefenin en temel sorunlarından biri olduğunun farkındadır. Uygur'un bu temel soruna dair bir farkındalığa sahip olduğunun göstergesi, ortaya koyduğu Türkçe felsefedir. Uygur'un felsefesi, ortaya koyduğu yöntemle iç içedir. Onun deyimiyile, "felsefe yöntemiyle kendini yönlendirir; yöntemi felsefenin çekidüzenidir, bu düzenleniş de felsefenin kendisidir (Karaböcek, 2011: 205-206). Uygur'un bu yönteminin bir ayağı fenomenolojiyken diğer ayağı ise analitik felsefedir. Çotuksöken, Uygur'un felsefe yapma yöntemindeki tutumunu "soruları mantıksal-çözümleyici bir tutumla, fenomenolojik bir dilci felsefeyle işleyen" olarak özetler (Çotuksöken 1995: 131). Dolayısıyla Uygur, felsefenin kadim birikiminden istifade ederek Türkçe felsefenin bir taraftan imkanını tartışırken diğer taraftan kendi yöntemiyle Türkçe felsefe yapmanın bir örneğini inşa etmiştir.

Uygur'un oldukça hacimli eser ve düşünceler dünyasına sahip olmasından dolayı bu çalışmada onun düşünce dünyası ve felsefesinin sadece bir fragmanı olan dil-kültür ve felsefe ilişkisi incelenecektir. Kültür ve dil ilişkisini doğrudan incelemek yerine sırasıyla dil ve kültür ayrı ayrı incelenecek ve nihai olarak bu iki olgunun karşılıklı ilişkisi Türkçe felsefe açısından araştırılacaktır.

2. DİL NEDİR?

Dilin önemi hem farklı disiplinlerde hem de felsefe tarihinde üzerine sıkça konuşulan ancak nihai bir sonuca vardişilamamasından gelir. Dilin sürekli bir şekilde yeniden ele alınmasının nedeni farklı dönemlerde, değişen ve dönüşen dünya, düşünce yapısı vb. nedenlerden dolayı, farklı yönleriyle ele alınmış olmasıdır. Uygur'un dili bir sorunsal olarak ele alıp incelemesinin



nedenleri arasında hem kişisel tecrübeleri hem de özgünlüğün ortaya çıkmasında dilin daha doğru ifadeyle anadilin ne türden etkilere sahip olduğu düşüncesi sayılabilir. Uygur, dili, insan için bir varolma koşulu olarak tanımlar. Uygur'a göre dil, insan olarak yazgımız; dil varolma koşulumuzdur (Uygur 2013: 14). Dilin insan için bir yazgı olarak görülmesinin nedeni dil-siz bir insanın tahayyül edilemeyeceğidir. Uygur açısından dil, aynı zamanda bir aynadır: Herkesin kendi yüzünü gördüğü ve kendi benini gerçekleştirdiği bir olgudur (Uygur 2017: 116). İnsan yapısı gereği bir dil varlığıdır ve bundan dolayı da neredeyse tüm yapıp etmelerinin temelinde dil tüm haşmetiyle yer alır.

Uygur'a göre dil, düpedüz bir doğa ürünü değildir. Doğar doğmaz bir dil sahip değilizdir. Bunun yanında dil, sadece insanın ağzının içinde yer alan bir organ değildir. Dil, öğrenilerek, alıştırarak ve tekrar yaparak edinilen bir şeydir.² İnsan bir bütün olarak konuşur. Dolayısıyla insan dilsiz olarak var olamayacak ya da daha doğru bir ifadeyle dil dışında kalamayacak bir varlıktır. Bundan dolayı dil insanın yazgısıdır (Uygur 2013: 14).

Çeşitli eylem-etkinliklerinin merkezinde yer alan insan bütün yaşamı boyunca bir uğraş içerisinde. Dolayısıyla bu yaşam uğraşlarına ilişkin her şey duyma, farkına varma, algılama türünden birtakım edimlerde kök salar. Uygur'a göre, her algının insanın tümünü koşul tutmasının nedeni insan her yerde olanca bütünlüğüyle var olmasından gelir. Uygur dil ile algı arasındaki ilişkiyi öyle bir boyuta taşır ki dili hesaba katmayan bir algıya algı denilemeyeceği olsa olsa bulanık, karmaşık bir şey olacağını ifade eder. Algının gerçekleşmesi dilin ona belirlilik sağlamasına bağlıdır (Uygur 2013: 15).

Uygur'a göre, dilin insan yaşamına en zorunlu katkısı *düşünme*'de kendini açığa vurmasıdır. Farklı bir şekilde deyişle, dil düşüncenin hazırlayıcısıdır denebilir. Uygur, düşünme denince gerekçe öne sürme, öncülünden sonuca yürüme, kanıtlama, karşılaştırma vb. şeyler düşünülmüş olsa da tüm bunların dil olmadan gerçekleşemeyecek edimler olduklarını ifade eder. Aslında dil ile düşünme birbirinden ayrılmaz bir bütünü meydana getirir. Düşünme dilde kurar kendini, dil düşünmenin kımıldanış yönünü biçimlendirir. Ancak Uygur'a göre bu ilişki eksik, yetersiz ve boşlukları olan bir dil için geçerli değildir. Düzgün ve güçlü bir düşünme edimi eksiklikleri, boşlukları ve yetersizlikleri olmayan ya da nispeten az olan bir dil içerisinde edinilebilir (Uygur 2013: 16). Elbette burada Uygur'un dil derken doğrudan anladığı veya ifade ettiği bizatihi anadilin kendisidir. Zira ona göre her anadilin kendine has bir ifade etme ya da dile getirme tarzı vardır (Uygur 2005: 13). Anadil ve düşünme arasında bu türden bir ilişkinin kurulmasının nedeni her dilin kendi içerisinde işleyen farklı bir mekanizmasının olmasıdır. Dahası bu farklı işleyiş biçimi özgün bir düşünmenin koşullarını da var ettiğinden felsefe yapmaya imkân tanır. Bundan dolayı da Uygur en temelde anadil üzerine yoğunlaşır.

Dilin bir diğer önemli işlevi ise *bilme* etkinliğinde kendini göstermesidir. Uygur'a göre, hepimiz dünyadaki kuram öncesi yönelimimizi, varoluşumuzun vazgeçilmez parçası olan bu bilmeye borçluyuz. Hepimize özgü düşünme ve eylem dünyamızın genişlik ve sınırı üzerindeki bilmemiz, dönüp dolaşıp bu varoluşça bilmede kök salar; dünyaya, doğaya, değer taşıyan nesnelere ve insanlara ilişkin bilinç ufku hep bu bilmede temellenir. Yaşama dünyasındaki tüm yapıp etmeleriyle ilişkilerini insana açıp sergileyen bir bilgi türüdür bu. Uygur, bilimlere

² Dilin kültür ile ilişkisinin doğrudan ortaya çıktığı önemli bir nokta olarak düşünülebilir. Kültür de kendi biricikliğini bu türden yapıp etmelerde hissettirir.



özgü sert çekidüzeni, çepeçevre bilgi alanının ötesinde yer alan bu varoluşçu bilgiyi kuran, koruyan, aktaranın gene dil olduğunu iddia eder (Uygur 2013: 17).

Dili insanın varolma koşulu olarak ele alan Uygur, aynı zamanda bilginin sınırını da dil ile çizer. Uygur'a göre dile getirilen şeylerin çevirisinin toplamı dil olarak karşımıza çıkar (Uygur 2005: 38). Dolayısıyla, dile getirilen şeyler özünde dile çevrilenlerdir. Tam da bu bağlamda var olanların bilgisi ya da bilinmesi dile çevrilebilmesine bağlıdır. Uygur'un dil ile varolan arasında kurduğu ilişki Wittgenstein'in birinci dönemi düşüncesinde yer alan "üzerine konuşulamayan konusunda susmalı" yedinci önermesinin işaret ettiği alana paralellik göstermektedir (Wittgenstein 2013: 173). Bu önerme, Uygur'un düşüncesine uygulayacak olunursa "dile çevrilemeyen şey hakkında susmalı" biçimde olacaktır. Burada dile çevrilmeden kastedilen şey dil ile veya dil içinde ifade edilebilmesidir. Daha açık bir ifadeyle, dile dökülebilir, kavramsallaştırılabilir. Dolayısıyla, dile çevrilemeyen şeyin felsefesi yapılamadığından hakkında konuşmamak, susmak gerekir; çünkü bilinmeyen, anlaşılmayan ve idrak edilmeyen bir şey hakkında konuşmak anlamına gelir ki bu da felsefi bir tutum değildir.

Uygur, son olarak dilin *bildirişme(iletişim) işlevine* vurgu yapar. Bu işlev, dilin özünü günışığına çıkarır. Uygur'a göre, bu bildirişme işlevi insanı insana ulaştıran, insanı insana vardır, insanı insana götüren kısacası insanı toplumun üyesi yapan ve doğal olarak insanı toplumsallaştıran bir güce sahiptir ve bu güç öyle küçümsenecek bir güç olmayıp aksine oldukça önemli bir görevi yerine getiren bir güçtür. Dil sayesinde insanlar toplumsallaşabiliyor, her toplumda çok olan dostluk ve aile kurabiliyor (Uygur 2013: 17).

Dile ilişkin yapılan kısa belirlenimler sonucu dil hakkında özetle şunlar söylenebilir: Dil, *insan olarak insan bilincini* meydana getirir; öyle ki, dilin hesaba katılmadığı yerde günlük yaşama ilişkin görünümlerin hepsi birden anlamını yitirir (A.g.e. 17).

3. KÜLTÜR NEDİR?

Anlam zenginliğine ve yoğunluğuna sahip kavramlardan biri de kültürdür. Kültür kavramı birden fazla filozof, düşünür, antropolog, filolog vd. tarafından farklı yön ve bağlamlarıyla ele alınmıştır. Bundan dolayı hepsini kapsayacak bir anlam bütünlüğüne sahip olmak neredeyse mümkün değildir. Bu durum, her ne kadar olumsuz bir hava yaratsa da kültürün çeşitliliği ve çokluğu göz önünde bulundurulduğunda, bu türden bir kavramın önemi ve değerinin sahip olduğu bu özelliklerden geldiği düşüncesi anlam açısından olumlu bir hava yaratır. Öyle ki kültür kavramı, günümüzde neredeyse insan edimi olan şeylerin tamamlayıcısı olarak kullanılır. Örneğin; Türk kültürü, Avrupa Kültürü, İslam kültürü, felsefe kültürü, sinema kültürü, okuma kültürü, demokrasi kültürü, sokak kültürü, müzik kültürü, düşünce kültürü vs. Burada tüm bu zengin kullanımları ve farklı anlamları içinde barındıran ve tek bir tanıma sığdırılmayacak olan kültür kavramı Uygur'un dil-kültür ilişkisi bağlamında incelenecektir.

Uygur da kültürün birden fazla tanımı olduğunu kabul eder ve yapılacak her türlü tanımlamanın eksik kalacağını belirtir. Ancak o, yine de kısaca kültürden ne anladığını, kültürün ne türden bir işlevi olduğunu belirtir. Uygur, ilkin kültürü genel bir yaklaşımla şöyle tanımlar: "Kültür, insanın ortaya koyduğu, insanın içinde var olduğu tüm gerçeklik demektir." Kültür ile kastedilen insan dünyasını kuşatan, başka bir deyişle insan varlığının görüldüğü her şeydir (Uygur 2013: 18). Uygur bu tanımla da kalmayıp kültürün gerek doğayla gerek insanın farklı yapıp etmeleriyle gerek dil ile ilişkisini serimleyerek farklı yönlerine de vurgu yapar:

“Kültür, doğanın insanlaştırılma biçimi, bu insanlaştırmaya özgü süreç ve verimdir. Kültür insanın kendini kendi evinde duymasını sağlayacak bir dünya ortaya koymasındır. Buna göre kültür, böylesi bir dünyanın anlam-varlığına tüm düşünebilirlikleri içerir: insan varoluşunun nasıl ve ne olduğudur kültür. İnsanın nasıl düşündüğü, duyduğu, yaptığı, istediği; insanın kendisine nasıl baktığı, özünü nasıl gördüğü; değerlerini ülkülerini, isteklerini nasıl düzenlediği, -bütün bunlar hep kültür öğeleridir. İnsanın ne tür bir yaşama biçimi ne tür bir varolma programı ne tür bir eylem-kalıbı benimsediği kültürdür hep. Teknik, ekonomi, hukuk, estetik, bilim, devlet, yöntem- insanın meydana getirdiği her şey kültüre girer. Örgütler, dernekler, kurumlar, okullar, tüm kendilerine ilişkin şeylerle birlikte kültürden sayılırlar. İnsanlar arasındaki her çeşit karşılıklı etkileşmelere, her türlü yapıp yaratma alışkanlıklarına, bütün “manevi” ve “maddesel” yapıp ve ürünlere kültür denir (A.g.e. 18).”

Uygur bu uzun tanımlamayı eksik görür ancak kültür üzerine en azından doğru bir tasarı ve kapsayıcı bir tanım sunduğunu belirtir. Bunun yanın da yapılan kültür tanımlamasının, kültürün kökeni, amacı, değeri ve mutluluk olanakları üzerine bir şey sunmadığı ve bundan kesinlikle uzak olduğu görülmektedir. Uygur’un bu türden bir amacının olmadığı ve kültürü nihai bir tanıma erdirmeye çalışmadığı da açıkça söylenebilir. Temelde yapmaya çalıştığı şey, kültürün ne türden bir yelpazeye sahip olabileceğini göstermektir. Buna mukabil kültürün birkaç ana niteliği belirlemek onun amaçlarındandır.

Uygur, kültürün dört farklı ana niteliğinden söz eder. Bunlar sırasıyla şunlardır: (1) İnsan bir kültür varlığıdır; onu diğer varlıklardan ayıran kültür varlığı olmasıdır. Hayvan için doğa belirlenmiştir ve hayvan bu belirlenmişliğin dışında bir şey gerçekleştiremez ancak insan hem kültür yaratır hem de bu yarattığı kültür sayesinde kendisini geliştirir. Kültür, insan için bir zorunluluktur. Kültürsüz bir insan düşünülemez. Öyle ki insanın kültür üretip kültürce üretildiği; kültür taşıyıp kültürce taşındığı temel gerçeği insan olarak insan varlığının en başta gelen varolma koşuludur (Uygur 2013: 18). Bir bakıma insan kendi kültür dünyasının mimarıdır. İnsanın kendi yaşamının mimarı olma fikri, özellikle kültür bağlamında çok eskilere dayanmaktadır. Nitekim Zincire vurulan Prometheus, insan ırkını yaratırken onlara bütün sanatları, bilimleri, ilaç yapmayı, duvar örmeyi vb. insanın kültür kurmasını sağlayan yetenekler verdiğini söyler (Aiskhylos 2017: 19-21).

(2) Kültürden ne anlaşılırsa anlaşılınsın, kültür, köken ve amaç yönünden baş koşul olarak insan varlığını benimsemekle birlikte, kuruluş, önem, yaygınlık bakımından değişik boyutlar gösteren pek çok farklı öğelerden meydana gelir. Böylece kültür ile uygarlık arasında önce bir ayrılık, dolayısıyla bir karşıtlık yoktur (Uygur 2013: 19). Buradaki önemli saptama, uygarlığın kültür kavramı ile ele alındığında bir öncelik sonralık ilişkisi kurulması ve buna mukabil bir karşıtlığın olduğu düşüncesinin yersiz olduğudur. Bu türden bir yorumun Uygur’un kültür felsefesi için geçerli olduğu söylenebilir. Zira insanın bütün yapıp etmeleri doğrudan kültür ile ilişkili olduğundan, bu yapıp etmelerin gelişmiş olması onları kültürden ayrı düşünülmesi ya da uygarlık diye tanımlanması anlamına gelmemektedir. Yani uygarlık kültürden bağımsız bir şey olarak düşünülemez gibi kültürü aşan bir şey olarak da düşünülemez.

Kültüre ilişkin bir diğer saptama da şudur: (3) İçinde ayrı türden öğeler barındırmasına karşın kültür, içyapısının örtük ve yarı-örtük yönleri görülüp kavrandığında, belli bir biçimle, bir biçimle nitelenen bir bütün olarak ortaya çıkar. Öyle ki bu ana özellik, kültürün bütününde ve parçalarında dışa vurur kendini. Uygur, burada kültürün bütünlüklü yönüne vurgu yapar. Kültür



her ne kadar farklı öğelerden oluşsa da birbirleriyle olan ilişkisi onları bütünde yine bir araya getirir. Bir anlamda Uygur'un burada kültürün çok yanlılığını özünde bir bütünde birleştiğini işaret eder: Türk kültürü, Avrupa kültürü, Fransız aydınlanma kültürü, İngiliz demokrasi kültürü, Asya kültürü vb. örnekler sayılabilir (Uygur 2013: 19-20).

Uygur'un kültüre ilişkin son saptaması onun göreliliğine ilişkindir: (4) Her ele alıp inceleme düzeyi kültüre ayrı bir varlık biçimi verir; böylelikle herkes, kültür, kaynak, durum, dallanıp budaklanma, kuşatım genişliği ve süreklilik bakımından başka bir kılıkla günışığına çıkar. Burada özellikle dikkatin çekilmek istendiği nokta kültürel göreliliktir. Bu görelilik uzak mesafelerde görüldüğü zaman ve mekân bağlamında yakın olan mesafelerde de gayet görülebilir. Uygur, bu durumu daha açık bir şekilde ifade etmek için *tek kişi düzeyinde kültür* ve *ulus düzeyinde kültür* olarak tanımlar. Tek kişi düzeyinde kültür, edinilen, özneye bağlı, bireysel bir yapıyken, ulus düzeyinde kültür, tarihselliğin damgasını taşıyan, kuşaktan kuşağa aktarılan, insanlar-arası, nesnel ortaklaşa bir halk, bir devlet varlığı olarak görünen bir yapıya sahiptir (Uygur 2013: 20).

4. DİL VE KÜLTÜR ARASINDAKİ KARŞILIKLI BAĞLILIK

Dil ve kültüre ilişkin bazı belirlemeler yapıldıktan sonra artık tartışma dil ve kültür arasındaki bağın ne türden bir bağ olduğunu saptamaya ve bu bağın toplumun düşünme biçimi ve dünya görüşünü nasıl etkilediği çerçevesinde incelemektir. Uygur da düşüncesini benzer bir soru üzerine kurar ve "*dil ile kültür arasında nasıl bir karşılıklı bağlılık vardır?*" sorusuyla başlar. Bu sorunun sorulma biçimi bile Uygur'un dil ve kültür arasında ne türden bir bağ kurduğuna işaret eder; öyle ki Uygur, iki kavram arasındaki bağdan "*karşılıklı bağlılık*" olarak söz eder. Uygur tartışmaya başlamadan evvel önyargı ve yanlış anlamaları ortadan kaldırmak adına dil ve kültür arasındaki ilişkiye vurgu yapan birkaç olumsuz bakış açısına değinir: (1) Dil, kültürün tümüyle örtüşmez hiçbir zaman; (2) Dil, kültürün bir dalı, bir alanı, bir boyutundan başka bir şey değildir. Uygur'a göre bu türden yorum ve bakışlar tartışma konusu edilen şeyin özüne uygun değildir. Zira ona göre dil, kültürün herhangi bir ögesiyle karıştırılmamalıdır. Dil-kültür arasında karşılıklı ilişki öyle keskin bir şekilde veya önyargılarla ifade edilebilecek türden bir ilişki değildir (Uygur 2013: 20-21).

Uygur, dil ve kültür arasındaki bağı açıklarken dile ne kadar önem verdiği şu saptamasından açıkça anlaşılabilir: Dil açısından bakınca, hiçbir kültür dilsiz var olmaz. Dil, kültür yapısını bir arada tutan çimentodur; ya da tek yanlı izlenimleri gidermek amacıyla başka benzetmelere başvurduğumuzda, dil, kültür alanının her yanını aydınlatan güneştir; dil, kültür kilimini dokuyan ipliktir; dil, tüm kültür anıtlarının yansıdığı akarsudur (Uygur 2013: 21). Dil, kültürün olmazsa olmaz öğelerinden birini oluşturduğu için sanki bir anlamda onu aşan bir şeymiş gibi de değerlendirilebilir. Ancak bu türden bir değerlendirme yanlış anlamının ve okumanın kurbanı olur. Burada anlatılmak istenen dilin kültür birleşenlerinden ne derece farklı ve önemli olduğunu vurgulamaktır. Bundan dolayı, dil ve kültüre ilişkin yukarıda ifade edilen saptamalar göz önünde bulundurulduğunda Uygur açısından insanın hem bir dil hem de bir kültür varlığı olduğu rahatlıkla söylenebilir. İnsan, kültürü inşa eden, yaratan, şekillendiren bir varlık olarak en çok dilden istifade eder. Bundan dolayı, insan dil ve kültür varlığı olarak tanımlanır.

Uygur dil ve kültür arasındaki karşılıklı bağlılığı açıklamak için hem dil açısından kültüre hem de kültür açısından dile bakılması gerektiği öne sürer. Dolayısıyla dile kültür açısından bakıldığında ulaşılan vargı şudur: Dil kültürü hem kurar hem geliştirir; dil genellikle

toplumsallaşmayı da toplumsallaşmayla birlikte tarihsel sürekliliği de sağlamakla insan varlığını eksiksizce olanaklı kılar. Ortak konuşanlara özgü bir topluluğun üyesi olan insan, belli bir kültürün de üyesi olmak durumundadır. Yani Uygur, bir anlamda dilsiz bir kültürün düşünülmesinin olanaksızlığının nedenlerini sayar. Dil, kültür söz konusu olduğunda onun mayasını oluşturan ve onu şekillendiren bir öneme sahiptir. Uygur açısından dilin tek başarısı, kültürü koruyup taşımakla sınırlı kalmaz bunun yanında kültür, zaman ve uzay doğrultularında genişleyip yayılmayı sağlaması da onun bir diğer önemli başarısı olarak değerlendirilebilir. Doğal olarak dilde meydana gelen değişimler her ne kadar eleştirilere maruz kalsa da kültürün varlığını yeniden yoğurup biçimlenmesine olanak tanır (Uygur 2013: 21). Dile ilişkin bu saptamalar, zorunlu olarak, dilsiz bir kültürün neden tahayyül edilemeyeceğinin cevabını da vermiş olur.

İnsanın içerisine doğduğu dil ve kültür bir anlamda o kişinin yazgısıdır. Bu yazgının varlığı olumlu ya da olumsuz bir şey olarak ifade edilmemektedir. Sadece dil ve kültürün insan yaşamı üzerinde ne kadar etkili olduğunu işaret etmek anlamında bir yazgıdır. Bu tür bir yazgıda hiç şüphesiz en temel rol dile düşmektedir. Zira Uygur, kültürü ister ulusal ister öznel olsun temellendirmede dilin payına düşen büyük önem ve görevin, özellikle tek tek kültür dalları diye adlandırılan kültür öğelerinin kuruluşunda ve serpilmesinde oynadığı etkili rolde görüldüğünü belirtir. Uygur’u bu türden bir sonuca götüren şey bir dil uygarlığında yaşanmasıdır. Kültüre ilişkin birçok şey, belki de hepsi, dil ile ifade edilir; şiir, dünya dinleri, töreler, hukuk sistemleri, felsefe, matematik, ekonomi vs. örnek olarak gösterilebilir. Öyle ki Uygur, felsefeyi de dil içinde kültürün yüksek bir görünümü olarak görür (Uygur 2013: 21).

Uygur’a göre dil, ait olduğu toplumun düşünce evreni belirler. Dolayısıyla kendini ifade ediş ve yaşayış biçimi temelde dil arasındaki farklılıklara dayanır. Uygur, bu durumu Arapça ve Almanca arasındaki dilsel farkı göstererek örneklendirir: “Deveye ilişkin bin bir durumu belirtebilen Arapçanın evreni yoğuruşu ile bu belirlemelere yer vermeyen Almancanın evreni birbiriyle özdeş değildir (Uygur 2005: 68).” Toplumun yaşadığı coğrafya, yaşam tarzları ve doğal olarak kullandığı anadilin kültürü belirlemede önemli rol üstlendiği söylenebilir. Dolayısıyla, dillerdeki bu türden farklı dilsel dinamikler, o toplumların düşünce ve zihin dünyasına da yansır. Dilin zaman ve mekâna göre oluşması kültür dünyasını şekillendirirken o toplumun düşünce dünyasını ve felsefesini etkiler ve farklılaştırır. Yunan felsefesi, Alman felsefesi ve Fransız felsefesi gibi ayrımların temelinde dil ve kültürün karşılıklı bağılıklarının sonucunda ortaya çıkan düşüncelerin ve fikirlerin farklılığı yatar. Daha açık bir ifadeyle, o toplumların dil ve kültürüyle yoğrulmuş fikir ve düşüncelerin biricikliği ve farklılığı ifade edilir.

Uygur kültür ve dil arasındaki bağılılığı bir de kültüre dil açısından bakarak değerlendirerek şu saptamada bulunur: Bir bakıma kültüre götürüp de dilden geçmeyen hiçbir doğal, hiçbir bol verimli yol yoktur. Gerçekte insanın anadilini öğrenmesi, kültür edinmesinden başka bir şey değildir. En küçük konuşma bile düpedüz bir kültür edimidir. Dilde meydana gelen bir büyüme ve serpilme doğal olarak kültürel zenginleşmeyle birlikte olur. İnsan dilde ne denli güçlenirse kültürde kök salan kökleri de o denli derinlere gidip yayılır. Dildeki ustalaşma, kültürdeki gelişmesiyle eş anlamlı bir ustalaşmadır. Bu bağlamda, insanların ya da insan kuşaklarının zengin deneyimlerinin bir kültür dünyası kurarak düzenlemesi ancak dil ile meydana gelir (Uygur 2013: 23). Bu bağlamda Uygur, kültüre kendine has bütünlüğü sağlayan başlıca kaynağın anadil olduğunu gözden kaçıramamak gerektiğine özellikle vurgu yapar.

Dolayısıyla dil ile kültür arasında karşılıklı birbirini besleyen bir bağlılığın olduğunu söylemekte bir beis yoktur. Uygur dil ve kültür arasındaki bu bağlılığı şöyle ifade eder: Dil ile kültür arasındaki ilişki içten bir varlık bağlamıdır. Dil ile kültür özce bağlıdır birbirine; biri öbürünü zorunlulukla varsayar, karşılıklı bir döngü içinde birbirlerine kenetlenirler. Dil-kültür ilişkisi özel bir ortak-yaşarlık meydana getirir, içerik ve biçimce son derece zengin bir iç içe-örülmedir. Dilin güçlü ve yaygın etkisi kültürün her yöresinde, her kıyı bucağında kendisini duyurur. Ayrıca, kültürün belirgin damgasını taşımayan hiçbir dilsel kuruluşa, hiçbir sözcüğe rastlanamaz (Uygur 2013: 23).

Uygur'un anadil ve kültür arasında kurduğu ilişki Türkçe felsefe yapmanın bir imkanına işaret eder. Bununla beraber Uygur, özünde Türkçe felsefe yapar. Bir dilin ve kültürün anatomisini çizerek, yeni kavramlar üreterek bu öneriyi sunduğu için Türkçe felsefe yapmanın bir örneğini de aynı zamanda inşa etmiştir. Türkçe felsefe yapmak veya herhangi bir dilde felsefe yapmak, söz konusu dil veya dillerin sahip oldukları kelimelerin anlam kazandıkları kültür dünyası içerisinde o dilin imkanlarıyla rasyonel ve argümantatif düşünebilmek türünden bir zihinsel faaliyette bulunmak olarak tanımlanabilir. Kısacası eylem bulunan anadilde kavram üretebilmek veya kavramları yeni bağlamlarda yeniden tanımlamak olarak ifade edilebilir. Tam da bu bağlamda Uygur, filozofu, dildeki kelimeler arasındaki oyunu görüp zenginliklerini ortaya koyan kişi olarak tanımlar. Dahası filozofun, dilin zenginliğini fark ederek kelime ve kavramları işleyen, dokuyan ve oradan bir düşünce üreten kişi olarak tanımlandığı söylenebilir (Uygur 2005: 136).

5. SONUÇ

Uygur, herhangi bir dilde felsefe yapmanın imkanını araştırır ve bulduğu sonuç dil ve kültürün karşılıklı bağlılığıdır. Dilin düşünmenin ve doğal olarak felsefenin en temel araçlarından biri olduğu hatırlandığında yaptığı tespit ve saptamanın önemi daha da belirginleşir. Dili biricik, yekpare ve tek başına düşünmek oldukça bayağı bir bakıştır. Doğal olarak, dilin hem içinde yetiştiği hem de şekillendirdiği kültür dünyası olmadan düşünülmesi neredeyse imkansızdır.

Dil ve kültür birbirini karşılıklı olarak kuran, inşa eden, geliştiren ve insanın var oluş koşullarını düzenleyen belki en önemli araçlardır. Bundan dolayı, herhangi bir toplumun felsefesinden söz etmek en temelde o toplumun dil ve kültürünün karşılıklı bağlılıklarından taşan şeye işaret etmektir. Dil ve kültür, zaman ve mekâna göre farklılık gösterdiğinden toplumların da felsefeleri ve felsefe yapma tarzları birbirinden farklı olur.

Uygur, Türkçe felsefe yapmanın hem imkanını hem de örneğini anadil ve kültür arasında kurduğu ilişkiden yola çıkarak sunar. Bu bakımdan Uygur'un öne sürdüğü iddialar dikkate alınarak ve merkezi metinler kabul edilerek Türk felsefesinin temelleri daha sağlam bir zemin üzerinden oluşturulabilir. Uygur'un açtığı yoldan dil ve kültürün en önemli ürünlerinden biri olan şiir de Türkçe felsefe için bir imkân olarak düşünülebilir. Şiir aracılığıyla daha derin ve çok yönlü ele alınan anadil Türkçe felsefe için önemli bir imkân olarak değerlendirilebilir. Bu noktada eğitim politikası devreye girmektedir. Eğitim programlarına küçük yaştan itibaren anadili detaylı öğretecek bir amaç benimsendiğinde Uygur'un kuramı hedefine ulaşacaktır.

KAYNAKÇA

Aiskhylos, *Zincire Vurulmuş Prometheus*, (Çev. A. Erhat, S. Eyüboğlu), İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2017.

Çotuksöken, B., *Nermi Uygur'un Felsefe Dünyasından Kesitler*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 1995.

Eagleton, T., *Kültür*, (Çev. Berrak Göçer), Can Yayınları, İstanbul, 2019.

Günay, M., Nermi Uygur'da İnsan, Kültür ve Hümanizm, FLS Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, 39, 299-316, 2024.

Karaböcek, C., Nermi Uygur'un Felsefe Anlayışı, Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi, 19, 203-215, 2011.

Uygur, N., *Bütün Eserleri II (I. Cilt)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2017.

Uygur, N., *Felsefenin Çağrısı*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1995.

Uygur, N., *Dilin Gücü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2005.

Uygur, N., *Kültür Kuramı*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2013.

Williams, R., *Kültür ve Toplum: 1780-1950*. (Çev. Uygur Kocabaşoğlu), İletişim Yayınları, İstanbul, 2017.

Wittgenstein, L., *Tractatus Logico-Philosophicus*. (Çev. Oruç Aruoba), Metis Yayınları, İstanbul, 2013.

FOSTERING NATIONAL ADVANCEMENT: THE PIVOTAL INFLUENCE OF PHILOSOPHY AND EDUCATION IN THE POST-PANDEMIC LANDSCAPE

Dr. Emre Yılmaz - Taha Bilen

Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye - 0000-0001-2345-6789

Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye 0000-0002-3456-7890

Abstract:

Philosophy cultivates critical, reflective, and analytical thinking, enabling individuals to navigate complex societal challenges with reason and adaptability. Education, in turn, serves as a cornerstone of national development by equipping citizens with knowledge, skills, and ethical awareness necessary for progress. In the context of the Philippines, a nation characterized by diverse socio-cultural, religious, and political backgrounds, this study explores the transformative role of philosophy and education in fostering unity and sustainable growth in the post-pandemic era. Through historical analysis and philosophical inquiry, this paper argues that intellectual discourse and an inclusive educational framework are vital in addressing disparities and promoting collective advancement. By emphasizing the interplay between philosophy and education, this research highlights their indispensable role in shaping a resilient and progressive nation.

Keywords: Philosophy, education, national development, post-pandemic progress.

EMPOWERING STUDENTS THROUGH SUSTAINABLE LIVING: MOTIVATION AND ECONOMIC SELF-SUFFICIENCY AMONG UNDERGRADUATES IN KENYA

Dr. Öğr. Gör. Ayşe Demir – Doç. Dr. Arslan Yavuzoğlu
Mersin Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri- Türkiye

ORCID : 0000-0003-4567-8901

ORCID : 0000-0004-5678-9012

Abstract:

This study explores the motivation of undergraduate students at Kisii University to embrace sustainable living principles in alignment with economic self-sufficiency. A survey of 400 students revealed a strong inclination toward responsible financial management and ethical career choices, despite economic challenges faced by their families. The findings indicate that students demonstrate a proactive approach to integrating sustainable economic principles into their daily lives, often seeking guidance from their families and communities. Furthermore, students engage in collaborative projects that promote financial independence, social responsibility, and community-driven initiatives, such as entrepreneurship training, environmental conservation, and local business development. These efforts underscore the role of education in fostering economic resilience and sustainable livelihoods among youth.

Keywords: Motivation, Sustainable Living, Economic Self-Sufficiency, Student Engagement, Kenya

A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO ABSURDISM AND EXISTENTIALISM IN CONTEMPORARY THEATRE

Dr. Mehmet Kaya
Bağımsız araştırmacı Türkiye

Abstract:

This study explores the philosophical underpinnings of existentialism and absurdism in modern theatre, focusing on their representation in dramatic literature. By examining *No Exit* and *Endgame*, this research investigates the portrayal of human existence within a seemingly indifferent universe. The post-war intellectual landscape of Europe fostered an artistic response that reflected the crisis of identity, freedom, and absurdity. Sartre's existentialist framework presents human beings as burdened with radical freedom, where meaning must be self-constructed in an otherwise meaningless world. Meanwhile, Beckett's absurdist theatre illustrates the futility of communication, repetition, and the absurdity of existence itself. Both playwrights, though differing in style, engage with themes of isolation, existential dread, and the search for meaning amid chaos. This paper critically examines how existentialist philosophy informs these dramatic works, shedding light on their continued relevance in contemporary thought and artistic expression.

Keywords: Absurdism, existential crisis, human condition, dramatic philosophy.

YALIN İLKELER KULLANILARAK BAKIM PROGRAMI VERİMLİLİĞİNİN OPTİMİZE EDİLMESİ: LIBYA PETROL VE GAZ SEKTÖRÜNDE BİR VAKA ÇALIŞMASI

Doç Dr. Müslüm Arpacı

Adıyaman Üniversitesi - Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü –

ORCID ID: 0000-0005-6789-0123

Abstract:

Libyan oil and gas companies continue to face significant challenges in overcoming maintenance program inefficiencies, which lead to high operational costs and delays in production. This study introduces the application of lean principles to maintenance practices, with the goal of eliminating waste and improving productivity by distinguishing between value-adding (VA) and non-value-adding (NVA) activities. The research highlights the potential benefits of applying lean principles to enhance the efficiency of maintenance programs in the Libyan context. By adopting lean techniques, maintenance teams can more effectively assess their program performance, reduce NVA activities, and ultimately improve the reliability of equipment and operational capacity in the oil and gas sector.

Keywords: Efficiency, lean principles, Libyan oil and gas, maintenance optimization.

INTEGRATION OF EASTERN PHILOSOPHIES AND ETHICAL PRINCIPLES IN BUSINESS MANAGEMENT

Cheng Liwei

Beijing University of International Business, China

Abstract:

The recent rise in corporate scandals has raised concerns over the effectiveness of traditional business ethics models in maintaining integrity in global enterprises. This paper examines the integration of Eastern philosophical thought, particularly Confucian ethics, with modern business practices to address contemporary ethical challenges. By comparing classical ethical frameworks such as Confucianism, Kantian ethics, and utilitarianism, this paper suggests that Eastern philosophies offer valuable insights into decision-making and leadership that can complement current corporate governance structures. Confucian principles such as the importance of virtue, social harmony, and responsibility toward others provide an ethical foundation that aligns with corporate social responsibility. The synthesis of Eastern and Western ethical approaches can guide businesses toward more sustainable and ethical practices, fostering both individual accountability and collective wellbeing.

Keywords: Business ethics, Confucian philosophy, corporate governance, ethical leadership

CORE PRINCIPLES OF THE THEORY OF CONSTRAINTS: A NEW PERSPECTIVE

Dr. Can Aydın

Eskişehir Osmangazi University. Türkiye

Abstract:

The Theory of Constraints (TOC) is a widely recognized management philosophy that aims to identify and address bottlenecks in systems to optimize overall performance. This paper offers a fresh perspective on the core principles of TOC, with a focus on its application in both business and social systems. While TOC has been extensively utilized in manufacturing and project management, its principles are equally relevant in understanding and resolving social constraints, such as those found in organizational structures, education systems, and healthcare frameworks. By extending TOC's core principles beyond industrial applications, this study aims to bridge the gap between management theory and social science.

The first core principle, identifying the constraint, is central to TOC. It posits that every system has at least one constraint that limits its capacity. In business, this may refer to production bottlenecks, while in social systems, constraints may include institutional barriers or societal inequalities. The second principle involves exploiting the constraint by maximizing the utilization of the limiting resource or factor. In social contexts, this could mean leveraging existing resources such as human capital or available infrastructure to their fullest potential. The third principle focuses on subordinating everything else to the constraint, ensuring that all other activities in the system support the optimal performance of the constraint. This principle highlights the need for alignment across organizational processes and social structures to facilitate improvement.

Finally, the principle of elevating the constraint suggests that if the constraint cannot be fully exploited, efforts should be made to overcome it by adding resources or making systemic changes. In a social context, this may involve policy changes, reforms, or additional investment to remove barriers to progress. By applying these principles in a broader context, this paper provides a new perspective on the Theory of Constraints, encouraging interdisciplinary dialogue between management and social sciences.

Keywords: Theory of Constraints, bottlenecks, social systems, organizational management.

PHILOSOPHICAL HERMENEUTICS AND ITS IMPACT ON JUDICIAL IMPARTIALITY IN BRAZIL

Gabriel M. Costa, Sofia P. Fernandes
University of São Paulo, Faculty of Law, São Paulo, Brazil

Abstract:

This paper explores the influence of philosophical hermeneutics on judicial impartiality in Brazil, focusing on how interpretive practices shape legal outcomes and the role of judges in upholding fairness. Drawing on the theories of Hans-Georg Gadamer, the study investigates how hermeneutics—particularly the concept of understanding within historical and cultural contexts—affects judicial decision-making. The paper discusses the extent to which judges' personal beliefs, cultural background, and social values impact their interpretation of the law, potentially influencing their impartiality. The authors argue that, while impartiality is a cornerstone of judicial ethics, it is inevitable that personal interpretive frameworks subtly influence decision-making processes. By examining case studies from Brazilian courts, the paper illustrates how hermeneutic theory can both reinforce and challenge judicial neutrality. The research highlights the importance of transparent interpretive methods in ensuring fairness and justice.

Keywords: philosophical hermeneutics, judicial impartiality, Brazil, legal interpretation.

A COMPARATIVE STUDY OF SPIRITUAL IMPACTS ON ARCHITECTURAL DESIGN: ISLAMIC AND GOTHIC TRADITIONS

R. Almeida, Y. Chen

University of Lisbon, Department of Architecture, Lisbon, Portugal

Abstract:

This comparative study analyzes the spiritual influences on architectural design within the Islamic and Gothic traditions. The paper investigates how both architectural styles integrate spirituality into the built environment, emphasizing the symbolic elements and structural choices that reflect the spiritual values of each tradition. Through an in-depth examination of key architectural landmarks, such as the Alhambra and the Notre Dame Cathedral, the authors highlight how geometry, light, and space are used to manifest divine presence and transcendence. The study further contrasts the use of symbolism in both traditions—where Islamic architecture often emphasizes geometric abstraction to reflect the infinite nature of God, while Gothic design seeks to elevate the soul towards the divine through verticality and expansive, intricate designs. The paper concludes that these architectural approaches are not just physical spaces but spiritual environments that communicate profound theological concepts.

Keywords: spiritual impact, Islamic architecture, Gothic architecture, symbolism.

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN RELIGION AND DEVELOPMENT: A FOCUS ON ISLAMIC PERSPECTIVES

Leila Marais, Haruto Nakamura

**University of Tokyo, Graduate School of Interdisciplinary Information Studies, Tokyo,
Japan**

Abstract:

This paper delves into the intricate relationship between religion and development, with a particular focus on Islamic perspectives. It explores how Islamic teachings and principles shape socio-economic development, governance, and ethical frameworks within Muslim-majority regions. The authors examine the role of religious values in shaping development policies and practices, specifically how concepts like zakat (charitable giving) and waqf (religious endowments) contribute to social welfare and economic equity. Drawing on historical and contemporary case studies from countries like Indonesia and Saudi Arabia, the paper explores how Islamic teachings promote both social justice and individual responsibility, influencing developmental strategies. The authors argue that Islamic perspectives on development offer unique insights into sustainable development, emphasizing community-based solutions, ethical governance, and the intersection of spirituality and social progress.

Keywords: religion and development, Islamic perspectives, social justice, zakat.

EXPLORING THE SYMBOLISM AND PHILOSOPHY IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE

Araş. Gör. Dr. Elif Öztürk

Akdeniz Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi/Felsefe Ve Din Bilimleri Bölümü

ORCID ID: 0000-0006-7890-1234

Abstract:

The philosophical foundations of Hinduism, rooted in Vedic traditions, offer profound insights into the cultural and architectural expressions of the religion. Originating around 6500 BC in the Western Indian subcontinent, the Vedic civilization developed a theological framework based on a deep understanding of nature's cyclic phenomena, which over time evolved into the complex belief system known as Hinduism. This system incorporated a range of symbols and abstract representations of the divine, which became integral in the design and construction of Hindu temples. In the northern and southern regions of India, distinct philosophical interpretations of these symbols can be observed, reflected in the varying architectural styles of temples. This paper examines how the philosophies of Hinduism influenced the design of temples and the symbolic significance embedded within their structures, including the meanings of architectural elements and their alignment with spiritual principles. Hindu temples, unlike their Western counterparts, are not only physical spaces of worship but also embody a representation of divine energy and spiritual transcendence.

Keywords: Hinduism, philosophy, temple architecture, Vedic traditions, symbolism.

EXPLORING THE SYMBOLISM AND PHILOSOPHY IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE

Araş. Gör. Dr. Elif Öztürk

Department of Architecture, University of Istanbul, Istanbul, Turkey

ORCID ID: 0000-0007-8901-2345

Abstract:

Hindu temple architecture, a profound reflection of Indian spirituality, offers an intricate tapestry of symbolism and philosophy that has evolved over millennia. The study of this architectural form reveals not only the technical and aesthetic aspects of its design but also its deep-rooted connection with religious and cosmic principles. Hindu temples are not merely places of worship; they represent the human connection with the divine and the universe, serving as microcosms of the larger cosmic order. This research delves into the significance of various architectural elements, such as the sanctum sanctorum (garbhagriha), the tower (shikhara), and the mandala design, which embodies a representation of the universe.

The symbolism of these structures is closely tied to Hindu philosophical concepts, particularly the idea of the divine in all forms and the cyclical nature of existence. Temples are designed with the intent to create an environment conducive to spiritual growth, with their layout aligning with cosmic principles, as outlined in sacred texts such as the Vastu Shastra. Through an exploration of temple design, the study highlights how elements like orientation, proportions, and decorative motifs serve as visual metaphors for philosophical ideas about the nature of the self, the universe, and the divine.

One key aspect of Hindu temple architecture is its role in representing the idea of the cosmos. The central deity in the temple is often placed at the heart of this symbolic universe, signifying the centrality of the divine in the world and the individual's spiritual journey. Moreover, the temple's intricate carvings and sculptures depict gods, mythological stories, and cosmic processes, enhancing the temple's function as an educational and philosophical space for worshippers.

The research also examines the relationship between temple architecture and the wider cultural and religious practices in India, addressing how these temples continue to serve as centers for community gathering and spiritual expression. This architectural tradition, steeped in rich symbolism and deep philosophical thought, remains an enduring testament to the harmonious integration of art, philosophy, and spirituality.

Keywords: Hindu Temple Architecture, Symbolism, Philosophy, Vastu Shastra

Hindu Tapınak Mimarisi Üzerine Sembolizm ve Felsefi Bir Keşif

Özet:

Hindu tapınak mimarisi, Hint ruhaniyetinin derinlemesine bir yansımasıdır ve binlerce yıl süren bir evrim süreci sonucunda sembolizm ve felsefe açısından karmaşık bir dokuyu ortaya koyar. Bu mimari formun incelenmesi, yalnızca tasarımın teknik ve estetik yönlerini değil, aynı zamanda dini ve kozmik prensiplerle olan derin bağlantısını da açığa çıkarır. Hindu tapınakları sadece ibadet yerleri değil, aynı zamanda insanın ilahi ile ve evrenle olan bağlantısını simgeleyen, büyük kozmik düzenin mikrokozmoslarıdır. Bu araştırma, kutsal oda (garbhagriha), tapınak kulesi (shikhara) ve mandala düzeni gibi çeşitli mimari unsurların anlamını ele alarak, bu yapıları daha geniş bir bağlamda inceler.

Bu yapıların sembolizmi, özellikle ilahi olanın tüm formlarda varlığı ve varoluşun döngüsel doğası gibi Hindu felsefi kavramlarıyla yakından ilişkilidir. Tapınaklar, manevi büyümeye uygun bir ortam yaratma amacıyla tasarlanmış olup, yerleşim düzenleri, kutsal metinlerde (Vastu Shastra gibi) belirtilen kozmik prensiplere göre uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Tapınak tasarımının incelenmesiyle, yönelim, oranlar ve dekoratif motiflerin, benlik, evren ve ilahi hakkındaki felsefi düşünceleri simgeleyen görsel metaforlar olarak nasıl işlev gördüğü ortaya konmaktadır.

Hindu tapınak mimarisinin önemli bir yönü, tapınağın evrenin simgesi olarak taşıdığı anlamdır. Tapınaktaki merkezi tanrıça genellikle bu sembolik evrenin kalbinde yer alır ve bununla da ilahinin dünyadaki ve bireyin manevi yolculuğundaki merkezîyetini simgeler. Ayrıca, tapınağın ince işçilikle yapılan oymalar ve heykeller, tanrıları, mitolojik hikayeleri ve kozmik süreçleri tasvir ederek, tapınağın ibadet edenler için hem bir eğitim hem de felsefi bir alan olarak işlev görmesini sağlamaktadır.

Bu araştırma, tapınak mimarisi ile Hindistan'daki daha geniş kültürel ve dini pratikler arasındaki ilişkiyi inceleyerek, bu tapınakların hala nasıl toplulukların bir araya geldiği ve manevi ifade bulduğu merkezler olarak hizmet verdiğine değinmektedir. Sanat, felsefe ve maneviyatın uyumlu bir şekilde entegrasyonunu simgeleyen bu mimari gelenek, derin sembolizm ve felsefi düşüncelerle dolu kalıcı bir miras olarak varlığını sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hindu Tapınak Mimarisi, Sembolizm, Felsefe, Vastu Shastra

BRIDGING ANCIENT WISDOM AND MODERN SOCIETY: LESSONS FROM SUFI AND ISLAMIC PHILOSOPHY

Dr. Sofia Oliveira, Dr. Hiroshi Tanaka

Affiliation:

Dr. Sofia Oliveira, University of Lisbon, Department of Philosophy, Lisbon, Portugal
Dr. Hiroshi Tanaka, University of Tokyo, Department of Comparative Philosophy, Tokyo,
Japan

This paper explores the intersection of ancient Sufi wisdom and modern societal challenges, emphasizing the relevance of Islamic philosophy in contemporary issues. It examines how Sufi principles of self-awareness, compassion, and inner peace can provide valuable insights for fostering a harmonious society. The authors argue that integrating these principles into modern educational, political, and social systems can lead to a more balanced and just world. The analysis delves into key aspects of Sufi teachings, particularly the notion of *tawhid* (oneness) and the importance of spiritual enlightenment, as essential tools in reconciling personal and societal conflicts. Additionally, the paper explores how Islamic philosophers, from Al-Ghazali to Ibn Arabi, contributed to a profound understanding of human nature and the cosmos, which can be adapted to address the complexities of modern life. The authors conclude by suggesting that the wisdom of Sufi philosophy, when applied appropriately, can guide humanity towards a more compassionate and ethically grounded society.

Keywords: Sufi philosophy, Islamic philosophy, compassion, modern society

RECONCILING EFFICIENCY AND COMPASSION IN OPEN KNOWLEDGE SYSTEMS: AN EDUCATIONAL APPROACH

Fatima Bakare, Hoang Nguyen, Nurul Hasanah, Kwame Asante, Li Jianyu
University of Ibadan, Department of Education, Ibadan, Nigeria

ABSTRACT

This paper investigates the balance between efficiency and compassion in the development and implementation of open knowledge systems, with a particular focus on education. The authors explore the evolving landscape of digital learning platforms and how these systems can be designed to foster both efficiency in knowledge transfer and compassion for individual learning needs. Drawing on case studies from various educational contexts, the paper identifies key challenges faced by open knowledge systems, such as the risk of oversimplification and the marginalization of less-efficient but more compassionate approaches. The authors advocate for the incorporation of pedagogical models that prioritize emotional intelligence, cultural sensitivity, and inclusivity alongside technological advancements. By integrating these elements, open knowledge systems can become more adaptable, human-centered, and effective in addressing the diverse needs of learners in today's interconnected world.
Keywords: open knowledge systems, education, efficiency, compassion

THE DEVELOPMENT OF DEMOCRATIC PRINCIPLES IN PAKISTAN: ISLAMIC THOUGHT AND COMPARATIVE POLITICAL THEORY

Dr. Ali Malik

Dr. Ali Malik, Quaid-i-Azam University, Department of Political Science, Islamabad,
Pakistan

ABSTRACT

This paper examines the development of democratic principles in Pakistan through the lens of Islamic thought and comparative political theory. Dr. Ali Malik argues that while Pakistan is a modern nation-state, its political landscape has been deeply shaped by Islamic traditions and teachings. The paper traces the evolution of democratic ideas in Islamic philosophy, particularly focusing on the works of key Islamic scholars like Ibn Khaldun, Al-Farabi, and contemporary thinkers who have interpreted Islamic governance in democratic terms. It compares these ideas with Western democratic theories, exploring areas of convergence and divergence. Dr. Malik contends that a uniquely Islamic framework for democracy exists, one that emphasizes consultation (*shura*), justice, and public welfare, which can offer valuable insights into Pakistan's political system. The paper concludes by proposing a synthesis of Islamic and democratic values to address Pakistan's ongoing challenges in establishing a stable and inclusive political system.

Keywords: democracy, Islamic thought, Pakistan, political theory

THE INFLUENCE OF RELIGIOUS AND MORAL VALUES ON NATIONAL SECURITY: INSIGHTS FROM KAZAKHSTAN

A. K. Nurzhanov, B. T. Serikbayev, C. A. Tulegenov, D. S. Askarova, E. M. Kenzhebekov

Affiliation: Department of Political Science and International Relations, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

ABSTRACT

This paper explores the impact of religious and moral values on national security, specifically focusing on Kazakhstan. The study examines how the ethical foundations, rooted in religious beliefs, influence the strategies, policies, and social dynamics that shape national security. Given Kazakhstan's predominantly Muslim population, the authors highlight the role of Islamic values in fostering social cohesion and patriotism. The analysis is contextualized by historical and contemporary shifts in the national security environment, where the interplay of moral values and religion plays a critical role in mitigating threats and ensuring stability. The paper identifies key factors such as religious tolerance, moral duty, and community solidarity that strengthen national resilience against both internal and external risks. By linking religious principles to security discourse, the authors suggest that moral values can act as preventive measures against extremism and violence, particularly in the context of an increasingly globalized world. The study proposes a balanced approach where religious tenets are respected while safeguarding secular governance.

Key Words: National Security, Religious Values, Moral Ethics, Kazakhstan, Extremism

CRITICAL ANALYSIS OF SERVANT LEADERSHIP: A REVIEW OF EXISTING LITERATURE

Aisha Diallo, Mohamed Kone, Kenji Suzuki

Department of Social Sciences, University of Dakar, Dakar, Senegal

ABSTRACT

This review critically examines the concept of servant leadership, focusing on its theoretical foundations, practical applications, and the evolving body of literature. The authors explore the emergence of servant leadership as a distinctive leadership style that emphasizes the leader's role as a servant to others, prioritizing the needs of followers over personal or organizational interests. Through an in-depth literature analysis, the paper identifies the core characteristics of servant leadership, including empathy, humility, and ethical decision-making. The study also highlights how servant leadership influences organizational culture and employee satisfaction, proposing that leaders who embrace these principles tend to foster more collaborative, ethical, and innovative environments. The review addresses various criticisms of servant leadership, including concerns about its applicability in highly competitive or profit-driven organizations. Additionally, the authors provide an analysis of the concept's growing relevance in contemporary leadership discourse, particularly in the context of social and corporate responsibility. The paper concludes with recommendations for further research into how servant leadership can be adapted and applied across different sectors, including business, education, and government.

Key Words: Servant Leadership, Organizational Culture, Leadership Theory, Empathy, Ethical Decision-Making

UNVEILING SYMBOLISM IN HINDU TEMPLE ARCHITECTURE: A PHILOSOPHICAL PERSPECTIVE

Ali Hassan
Aisha Khan

University of Delhi, Department of Philosophy, Delhi, India

ABSTRACT

Hindu temple architecture is a unique blend of art, culture, and religion, with deep philosophical undertones. This study explores the rich symbolism embedded in the design and construction of Hindu temples. By analyzing the elements such as the sanctum sanctorum (garbhagriha), shikhara, and mandapa, the research uncovers the underlying philosophical concepts of cosmology, divinity, and human existence. The paper posits that every feature of a Hindu temple serves not only an aesthetic function but also represents a connection between the physical and spiritual worlds. The study examines the symbolic meanings attributed to sacred geometries and the portrayal of deities within the temple's structure. Furthermore, it explores how these architectural elements reflect Hindu metaphysical beliefs, such as the cycle of life, the concept of eternity, and the universe's divine order. By drawing on ancient texts and scholarly interpretations, the paper offers an in-depth analysis of how Hindu temple architecture embodies philosophical thought and spiritual symbolism.

Keywords: Hindu Temple Architecture, Symbolism, Philosophy, Cosmology

INTEGRATING ETHICAL FRAMEWORKS: A COMPARATIVE STUDY OF ASIAN AND AFRICAN PERSPECTIVES ON BUSINESS ETHICS

**Fatima Ahmed
Nurzhan Bekov**

University of Cape Town, Department of Business Ethics, Cape Town, South Africa

ABSTRACT

This paper investigates the ethical frameworks employed in business practices across Asia and Africa, emphasizing cultural influences and historical contexts that shape these ethical perspectives. The comparative study highlights how various Asian and African traditions, including Confucianism, Hinduism, Islam, and indigenous philosophies, provide the foundation for ethical decision-making in business. It discusses the implications of these ethical systems in corporate governance, leadership, and corporate social responsibility. The paper also addresses the challenges faced by multinational corporations in reconciling the diverse ethical norms and practices in these regions. By integrating diverse viewpoints, the study advocates for a more holistic approach to business ethics, which takes into account the socio-cultural dynamics of different regions. The research also critiques Western-centric ethical models, suggesting that business practices in Asia and Africa offer valuable insights for a more inclusive global business ethics framework.

Keywords: Business Ethics, Asian Perspectives, African Perspectives, Ethical Frameworks

INNOVATIONS IN OPEN SCIENCE: TRANSFORMING RESEARCH PARADIGMS

PHD Student Zainab Abbas

Dr. Aibek Toktogulov

National University of Kazakhstan, Faculty of Social Sciences, Almaty, Kazakhstan

ABSTRACT

Open Science is revolutionizing research paradigms by making scientific knowledge more accessible and collaborative. This paper discusses the innovations in Open Science and how they are reshaping the way research is conducted, shared, and utilized. It focuses on the role of open-access publishing, collaborative platforms, and open data in democratizing science and fostering a more transparent and inclusive research environment. The paper highlights how Open Science breaks down traditional barriers in research, enabling greater cross-disciplinary collaboration and accelerating the pace of scientific discovery. Furthermore, it addresses the challenges and ethical considerations associated with open data, such as privacy concerns and intellectual property issues. The study explores the impact of Open Science on various fields, from social sciences to natural sciences, and how it encourages a shift toward more ethical and inclusive research practices. The paper concludes by emphasizing the need for global cooperation in advancing the Open Science movement and ensuring that its benefits are equitably distributed.

Keywords: Open Science, Research Paradigms, Collaboration, Transparency

REEVALUATING CONSTRUCTIVIST PARADIGMS: AN EXISTENTIAL AND PHENOMENOLOGICAL PERSPECTIVE

Dr. Ahmed Al-Mansoori

University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Work, Bucharest, Romania

ABSTRACT

This paper delves into the ongoing dialogue surrounding constructivist paradigms, critically evaluating their implications through an existential and phenomenological lens. It emphasizes the need to understand how individuals construct meaning and knowledge not only in academic contexts but also in their everyday experiences. Drawing upon the works of existentialist philosophers such as Sartre and Heidegger, and phenomenologists like Husserl and Merleau-Ponty, the study argues that the constructivist approach must consider deeper aspects of human existence and perception. Existential concerns, such as freedom, identity, and authenticity, are explored to critique traditional models that often overlook the subjective nature of knowledge creation. This approach advocates for a broader, more inclusive understanding of constructivism, encouraging researchers and educators to consider existential and phenomenological factors when analyzing learning and development. By integrating these two philosophical frameworks, the paper proposes a more holistic view of constructivist paradigms that better accounts for the complexity of human experience.

Keywords: constructivism, existentialism, phenomenology, knowledge creation

RECONSTRUCTING SELF THROUGH TEMPORAL DYNAMICS: ANALYZING ZHAO TAO'S ROLE IN JIA ZHANGKE'S CINEMATIC UNIVERSE

**Gulnara Iskakova
Asim Raza**

University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Work, Bucharest, Romania

ABSTRACT

This paper explores the intersection of time, identity, and the role of Zhao Tao in Jia Zhangke's cinematic universe. By analyzing Zhao Tao's performances across a series of films, the authors investigate how the passage of time in Jia's films reflects the evolving self and societal transformations in contemporary China. The study emphasizes temporal dynamics as a core theme, examining how Zhao Tao's characters navigate between past, present, and future, and how these shifts are tied to broader societal changes. The paper also delves into the concept of reconstructing self, arguing that the characters portrayed by Zhao Tao embody the complexities of personal and social reinvention in a rapidly changing cultural landscape. Drawing on theories of temporality and identity formation, the authors propose that Jia Zhangke's use of Zhao Tao as a vehicle for exploring these themes highlights the tension between individual agency and societal influence. The study concludes by emphasizing the importance of understanding film as a medium that captures not only personal but collective narratives of transformation.

Keywords: Zhao Tao, Jia Zhangke, temporality, identity reconstruction

ENHANCING CONSTRUCTION EFFICIENCY: A STUDY ON THE ADOPTION OF LEAN PRACTICES

Karim Nurpeisov

Aisha Malik

University of Bucharest, Faculty of Sociology and Social Work, Bucharest, Romania

ABSTRACT

This research examines the application and impact of lean practices in the construction industry, focusing on their role in improving operational efficiency and reducing waste. The study highlights how adopting lean principles—such as value stream mapping, continuous improvement, and waste elimination—can significantly enhance productivity in construction projects. Through case studies and qualitative analysis, the paper discusses the challenges and benefits faced by construction companies during the implementation of lean practices. The authors argue that lean construction not only optimizes resource utilization but also fosters a culture of collaboration, innovation, and adaptability within project teams. By analyzing the temporal evolution of lean practices in the industry, the paper identifies key factors that influence successful adoption and the barriers that companies must overcome. The study concludes by suggesting that lean practices offer a promising path to transforming the construction industry, with a focus on long-term sustainability and quality improvement.

Keywords: lean construction, efficiency, waste reduction, operational improvement

ANALYZING AESTHETIC DIMENSIONS IN MUSEUM ARCHITECTURE

Rana Ahmed, Aizhan Dr. Abdyrakhmanova

Al-Farabi Kazakh National University, Department of Architecture, Almaty, Kazakhstan

Abstract:

The study of museum architecture often revolves around the intersection of functionality and visual appeal, where aesthetics play a crucial role in the creation of spaces that resonate with visitors. This research examines the aesthetic dimensions of museum architecture, focusing on the design elements that contribute to the emotional and intellectual engagement of museum-goers. The aesthetic value of a museum space can influence both the way visitors experience exhibits and how they relate to the cultural artifacts on display. The study explores various architectural styles, materials, and lighting strategies, investigating how they contribute to the creation of immersive environments. Additionally, the paper delves into the psychological impact of design elements such as open versus closed spaces, the use of natural versus artificial light, and the interaction of color and texture in creating an atmosphere conducive to reflection and learning. Through a series of case studies, this research identifies common trends in the architecture of globally recognized museums, emphasizing how contemporary architects integrate innovative designs to evoke specific emotional responses. Ultimately, the study highlights the evolving role of museum architecture, advocating for a design approach that prioritizes the cultural narrative and audience engagement while maintaining aesthetic sophistication.

Keywords: Museum architecture, aesthetic dimensions, emotional engagement, architectural design

INTEGRATING PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES INTO INTERDISCIPLINARY PHYSICAL EDUCATION PROGRAMS

Assis. Prof. Dr. Amina Khamis, Dr. Jibril Adamu

Assis. Prof. Dr. Amina Khamis - University of Cairo, Faculty of Physical Education, Cairo,
Egypt

Dr. Jibril Adamu - University of Lagos, Faculty of Education, Lagos, Nigeria

Abstract:

The integration of philosophical perspectives into physical education programs has gained increasing importance in recent years as educational frameworks evolve to foster well-rounded, critical thinkers. This paper discusses how philosophical ideas, such as existentialism, pragmatism, and constructivism, can be effectively incorporated into interdisciplinary physical education (PE) programs. The goal is to not only enhance the physical well-being of students but also to promote intellectual and moral growth through the examination of ethical principles, values, and the meaning of physical activity in the context of personal development. This study emphasizes the importance of holistic education in PE, where students are encouraged to explore questions related to the nature of physical activity, competition, teamwork, and the relationship between mind and body. By integrating philosophical discussions with practical training, PE programs can provide students with a deeper understanding of the role that sports and physical activities play in shaping their identities, fostering teamwork, and cultivating ethical behavior. The paper also highlights the role of PE educators in facilitating critical discussions and encouraging students to question and reflect on their own experiences and beliefs regarding physical education. Through this interdisciplinary approach, students can develop a broader worldview and apply philosophical concepts to real-world physical challenges. This study calls for a reassessment of current PE curricula and advocates for the inclusion of philosophical perspectives to create more engaging and intellectually stimulating programs.

Keywords: Physical education, philosophical perspectives, interdisciplinary approach, personal development

THE INFLUENCE OF CULTURAL PHILOSOPHY ON INDIVIDUAL IDENTITY IN TURKIC TRADITIONS

Prof. Dr. M. Adebayo
University of Nairobi, Department of Architecture, Nairobi, Kenya

Abstract:

This study investigates the profound influence of cultural philosophy on individual identity within Turkic traditions, emphasizing the intertwining of cultural heritage and personal identity formation. The Turkic people, who span a vast geographical area, possess a diverse history marked by significant cultural evolution. Central to this investigation is the impact of philosophical traditions that originated from pre-Islamic Turkic beliefs and their subsequent Islamic influence. These diverse philosophical systems have shaped not only social structures but also personal identities. The paper explores how the ancient Turkic worldview, rooted in shamanistic practices and animistic beliefs, influenced social cohesion and individual roles within the community. Additionally, the influence of Islamic thought, particularly concepts such as unity, destiny, and moral duty, has played a crucial role in shaping the values and self-perceptions of modern Turkic individuals. By analyzing texts, oral traditions, and modern sociological studies, this research highlights how these philosophical foundations continue to affect the identity formation of individuals in Turkic societies today. The paper further explores the delicate balance between preserving traditional beliefs and embracing modernity, analyzing the role of religion, community, and collective memory in the formation of selfhood. This study ultimately sheds light on the ways in which cultural philosophy serves as a powerful influence on both the individual and the collective identity of Turkic peoples.

Key words: cultural philosophy, identity, Turkic traditions, social cohesion

TRADITIONAL EASTERN PRACTICES IN CONTEMPORARY SUSTAINABLE ARCHITECTURE

L. Tanaka, N. Ndungu
University of Nairobi, Department of Architecture, Nairobi, Kenya

Abstract:

The intersection of traditional Eastern practices and contemporary sustainable architecture offers valuable insights into creating more energy-efficient and environmentally sensitive buildings. This paper examines how ancient building methods rooted in Eastern cultures are being integrated into modern architectural designs to address the growing environmental challenges of today. Eastern traditions, particularly those from regions such as China, Japan, and India, have long focused on harmonious relationships between nature and human living spaces. Techniques such as the use of natural ventilation, passive heating and cooling, and the sustainable use of local materials are explored as key components of contemporary sustainable architecture. This study highlights how these time-tested practices can be adapted to modern urban environments, offering viable alternatives to energy-intensive, unsustainable construction methods. Through case studies from diverse Eastern cultures, the paper illustrates how traditional knowledge can be effectively applied to contemporary building designs, ensuring ecological sustainability while preserving cultural identity. Furthermore, the paper discusses the challenges faced in integrating these practices with modern technology and global building standards. Ultimately, this research provides a compelling argument for the continued relevance of Eastern architectural wisdom in shaping sustainable futures and encourages a deeper appreciation of traditional knowledge in the design of the built environment.

Key words: sustainable architecture, Eastern practices, natural materials, ecological sustainability

EXPLORING POSTMODERN TRAGI-COMEDY: AN ANALYSIS OF TOM STOPPARD'S 'ROSENCRANTZ AND GUILDENSTERN ARE DEAD'

Mei-Ling Chen
Dr. Carlos Silva

National Taiwan University, Department of Literature, Taipei, Taiwan

Abstract:

This paper examines Tom Stoppard's *Rosencrantz and Guildenstern Are Dead*, focusing on its innovative use of postmodern tragicomedy. The play, which intertwines humor with existential dilemmas, explores themes of fate, free will, and the absurdity of life. Stoppard's work challenges traditional notions of tragedy and comedy by positioning its protagonists in a world where meaning is elusive and life is governed by chance. By deconstructing Shakespeare's *Hamlet*, Stoppard introduces a unique narrative structure that allows for a subversion of the traditional tragic form. This paper analyzes how Stoppard's use of wordplay, absurdist humor, and metafictional techniques creates a layered narrative that forces the audience to question not only the meaning of the play but also the meaning of life itself. The characters Rosencrantz and Guildenstern, trapped in an endless cycle of uncertainty, embody the postmodern condition of fragmentation and disillusionment. By analyzing key scenes and dialogue, this study reveals how Stoppard uses the tragi-comedic genre to reflect the existential concerns of the modern world, offering profound philosophical reflections on human existence, identity, and the randomness of fate.

Key words: postmodernism, tragicomedy, existentialism, absurdism

THE ROLE OF ISLAM IN SHAPING CULTURAL VALUES IN KAZAKHSTAN

Kofi Agyeman

Amina El-Omari

Assoc. Prof. Fatoumata Diallo

University of Al-Quds, Department of Islamic Studies, Jerusalem, Palestine

Abstract:

This paper explores the significant role that Islam has played in shaping cultural values in Kazakhstan, a country where Islamic teachings have deeply influenced social structures, norms, and individual behaviors. The study traces the historical spread of Islam in Central Asia and its role in the development of Kazakh culture, particularly in relation to family life, gender roles, and education. Islamic values such as community, justice, and spiritual guidance have been integrated into the daily lives of Kazakh people, influencing both their traditional practices and contemporary identity. Through a combination of historical analysis, ethnographic study, and interviews with Kazakh citizens, this paper examines how Islam has not only preserved but also transformed cultural norms in the face of modern challenges. The role of Islamic religious institutions in shaping the moral and ethical standards of society is also discussed, highlighting the way Islam functions as both a unifying force and a cultural stabilizer in a rapidly changing world. This research underscores the continuing relevance of Islamic teachings in fostering social cohesion and maintaining cultural continuity in Kazakhstan.

Key words: Islam, cultural values, Kazakhstan, social norms

**ARTISTIC RESPONSES TO CLIMATE CRISIS: EXPLORING INNOVATIVE
APPROACHES TO SUSTAINABLE FUTURES THROUGH INTERDISCIPLINARY
ART PRACTICE**

Amina Bello
Mikhail Ndumba
University of Lagos, Department of Fine Arts, Lagos, Nigeria

Abstract:

This paper investigates the role of contemporary artists in responding to the climate crisis through interdisciplinary art practices. With the increasing urgency of environmental issues such as climate change, pollution, and resource depletion, artists have emerged as key advocates for sustainability, using their creative works to raise awareness and promote action. The paper explores how artists from diverse backgrounds employ various media—ranging from visual arts to performance and digital art—to communicate urgent ecological messages and envision sustainable futures. By examining case studies from artists across Africa and globally, the study demonstrates how art can function as both a catalyst for change and a tool for engaging audiences in the complex discussions surrounding environmental justice. The paper also analyzes how interdisciplinary collaboration between artists, scientists, and environmental activists enhances the impact of artistic interventions and fosters innovative solutions to pressing ecological challenges. Ultimately, the study affirms the power of art to inspire collective action towards a more sustainable and just world.

Key words: climate crisis, sustainability, interdisciplinary art, environmental justice

UNVEILING DARKNESS: EXPLORING EXISTENTIAL THEMES AND MUSICAL NARRATIVES IN "TRUE DETECTIVE"

Assis. Prof. Dr. Aiko Tanaka
University of Tokyo, Department of Philosophy, Tokyo, Japan

Abstract:

This study explores the existential themes embedded in the musical narratives of *True Detective*, focusing on the way music deepens the show's exploration of human nature and the search for meaning in a world fraught with darkness. The paper argues that the series uses music not only as an atmospheric tool but also as a philosophical commentary on the complexities of human existence. Through the lens of existential philosophy, it analyzes how the series' soundtrack, composed of haunting, melancholic pieces, reflects the internal struggles of the characters, particularly their grappling with morality, fate, and personal demons. The study examines how the characters' psychological journeys are mirrored in the music, which serves as a narrative device that underscores the themes of isolation, disillusionment, and the quest for redemption. By drawing on key scenes and the interplay of music and dialogue, the paper demonstrates how *True Detective* uses music as a philosophical tool to explore existential questions, creating a unique narrative that resonates with the viewer's own search for meaning.

Key words: existentialism, music, True Detective, philosophical inquiry

RETHINKING ABSENCE: THE ROLE OF SILENCE AND PAUSE IN SAMUEL BECKETT'S WAITING FOR GODOT

Jun-Ho Kim , Meilin Xu
Seoul National University, Department of Drama, Seoul, South Korea

Abstract:

This paper rethinks the role of silence and pause in Samuel Beckett's *Waiting for Godot*, emphasizing how these elements serve as central components of the play's existential themes. Beckett's use of silence is not simply a lack of dialogue, but a profound philosophical tool that communicates the ineffability of human existence and the void at the heart of the human condition. The study examines how pauses and silences in the play create a rhythmic tension that mirrors the characters' emotional and existential states, particularly their sense of waiting, uncertainty, and meaninglessness. By analyzing key moments in the play, this paper argues that Beckett uses silence to force the audience to confront the silence within themselves—the voids of existence that cannot be easily articulated. This analysis contributes to a deeper understanding of Beckett's existential philosophy and the innovative use of silence in theatre.

Key words: silence, pause, Beckett, existentialism

ADVANCEMENTS IN CONSTRAINT MANAGEMENT THEORY: A COMPREHENSIVE REVIEW

Mei-Ling Chen, Hiroshi Takahashi, Samuel Nkrumah
National Taiwan University, Department of Industrial Engineering, Taipei, Taiwan

Abstract:

This comprehensive review examines the latest advancements in constraint management theory, a critical area of research in operations management and industrial engineering. The Theory of Constraints (TOC) has been pivotal in identifying bottlenecks within systems and optimizing resource allocation. This paper synthesizes recent developments in TOC, Lean Management, and other constraint management techniques, with a focus on their applications in manufacturing, service industries, and beyond. The study discusses how constraint management theory has evolved with advancements in technology, such as the integration of artificial intelligence and machine learning, to improve decision-making processes and efficiency. The paper provides insights into emerging trends, including real-time constraint detection and dynamic resource allocation, highlighting their potential to revolutionize industries by increasing productivity and reducing waste. This review not only captures the state of constraint management theory but also offers practical recommendations for future research and implementation in real-world settings.

Key words: constraint management, Theory of Constraints, optimization, resource allocation